"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

# LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rate:
In the United States..... $2.00
Canada and Mexiko..... 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 47 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 20d. LAPKRITYS, (NOVEMber), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

## POLITIŠKOS ŽINIOS.

### MASKOLIJA.

Kiekvieną kartą, kada tik Maskolija užrubežiuose jiško paskos, ji bando šiek tiek paliuosuoti pančius varžančius žydus. Mat iso svieto žydai laikosi vienybės, be žydų bankininkų tarpininkamo didesnės paskolos gauti neįima. Todėl tai caro randas ir rado nors truputį gerinti žydų gyvenimą, kada tik prisieina paskolos ieškoti. Kur nesikreips at, visur patinka įtekmingus žydus bankierius: Vokieijoj Blechroederius, Mendelsohnus, Prancūzijoj, Anglijoj — Rotschildus, Amerikoj net Strausus ir kitus.

Kadangi ir dabar, uždengimui skolžiniško iždo nepritekliaus kito būtinio nėra kaip vien užtraukti naują paskolą, o jos vėl be patarnavimo žydų bankininkų gauti negalima, tai pirmiausiai Stolypinas atsiminė, kad reikia paliuosuoti pančius varžančius žydus, o juos toki jeneral - gubernatoriai vėl viau pradėjo spausti.

Neseniai Stolypin išsiuntinėjo jeneral gubernatoriams prisakymą Vilniau elgtiesi su žydais, nevaikinti jų laukan net iš kraštų, kur jems nevalia gyventi. Kadangi iš Stolypino prisakymas išleistas už gyrimo dumos ir viešptystės valdybos, jeneral gubernatoriai ne drįso atsisakė jo klausyti, bet antai Kijeve net labiau dar prie žydų priėjo kabinėtiesi, o tuli jeneral gubernatoriai Stolypiną apskundė senatan. Senatas pritarė jeneral gubernatoriams, Stolypino prisakymą pripažino priešingu krašto teisėms. Mat kur eina apie pančių naikinimą, ten reikalingas dumos pritarimas, bet kur eina apie pančių naujų pančių, ten jeneral gubernatoriai pančius uždeda kaip ne laukdami, kol duma juos uždės, bet be jos pats uždeda ir dažnai nekomas sutinkančiu su teisėmis.

Mat teisės biurokratų tamsos teip, kaip jiems patinka.

Kitas atsitikimas jau rodo, kad biurokratų Stolypino įtekmė silpna, jie pradeda jo ne klausyti. Galima todėl manyti, kad Stolypinas pats turės nuo vietos pasitraukti.

Kol Stolypin naikino laisves žmonių iškovotas, biurokratai jo klausė, bet kur eina apie paliuosavimus, ten jie ministerių pirmininko neklauso.

Kaip žinoma, Lenkijos jeneral gubernatorius visam karo meto laikui uždarė lenkiškas mokyklas ir lietuvių apšvietos draugovę "Šviesa". Tuom tarpu karo laiko pabaigas likosi panaikintas, bet jeneral gubernatorius ne leidžia atidaryti nė lenkiškų mokyklų, nė "Šviesos" skyrių; iki šiol dar neleido iš kalėjimų jos viršininkų. Teip gali atsitikti tik Maskolijoj, bet nė jokiame kitame civilizuotame krašte, kur pats žmonės žiuri, kad teisės butų teisingai pildomos. Maskolijoj teises laužo rando tarnai.

### BALKANŲ PUSSALIS.

Ant Balkanų pussalio dar tvarkos visgi nėra ir nežinia dar, kas gali užgimti.

Rods žinia atėjusi Paryžiun, kad Bosnijos serbai sukilo prieš Austriją, ne tapo patvirtinta, bet visgi prietikiai terp Austrijos ir Serbijos negeriausi. Jeigu dar sukilimo iki šiol nėra, bet jis gali buti, nes terp Austrijos užimtų provincijų serbų auga vis didesnis nekentimas Austrijos. Matyt tą nekentimą sukelia svetimi agitatoriai, nes per priskyrimą Bosnijos ir Hercegovinos prie Austrijos tų provincijų gyventojų padėjimas persikeitė. Tas provincijas juk pirma valdė Austrija, o jų gyventojai užsilaikė ramiai. Susirėdymai buvo vien pradžioj, užimant jas.

Ir Serbija lyg tyčia erzina Austriją, matyt nori, kad toje padarytų ką tokio, kas karą neišvengiamu padarytų. Austrija kenčia, bet iš laikraščių matyt, kad jos kantrybės baigiasi. Ji užimtose provincijose drutina savo kariškas pajiegas, taiso tvirtoves, jas ginkluoja, gabena į jas maistą, ginklus ir municiją. Garnizonas Trebinijoj likosi sudrutintas 10000 kareivių. Brastose ant upių, po tiltais, terpkalnėse deda minas. Austrija laukia įsiveržimo į Bosniją ir Hercegoviną Montenegro kareivių, o tas, žinoma, karą jau padarytų neišvengiamu, į jį atvirai turėtų įsikišti Serbija, nes terp Serbijos ir Montenegro užmegstas užpuolimo ir atsigynimo ryšis. Iki šiol nuo karo Serbiją sulaiko vien Anglijos ir Prancuzijos prikalbinėjimai, bet jeigu prasidėtų karas Austrijos su Montenegro, jau Serbija raminančių perspėjimų klausyti negalėtų.

Bulgarija pasigarsino visai savistove karalyste, bet daugumo gyventojų tas neužganėdina, nes per tai kunigaikščio Ferdinando įtekmė pakilo ir jis tą įtekmę stengiasi dar labiau pakelti, išnaudoti. Gyventojai bijosi, kad jis nepradėtų sekti Maskolijos caro paveikslą, kad ne užsimanytų siaurinti žmonių teises. Daugumas laikraščių reikalauja, kad Bulgarija pastotų ne karalyste, bet neprigulminga respublika. Taigi dar Bulgarijoj gali užgimti revoliucija prieš karaliaus valdžią.

Peterburgo laikraštis "Novoje Vremia" praneša, buk Persijos revoliucijonieriai provincijoj Azerbeidžan užmezgė tarybas su Turkija. Į revoliucijonierių valdomą miestą Tabriz Turkija atsiuntė specijališką pasiuntinį tartiesi su liberalų vadovu Satar Chanu. Peterburge mano, kad Šiaurinė Persija nori pasiduoti Turkijos valdžiai. Maskolijai, žinoma, tas labai nepatiktų, nes ji pati ieško tik progos Šiaurinę Persiją užimti.

### VOKIETIJA.

Vokietijoj dar nenutilo balsai peikianti ciecorių už jo bobiškus pliauškimus svetimiems laikraštininkams. Klausymas tų pliauškimų buvo pakeltas ir parlamente. Visų veik partijų atstovai peikė ciecorių, tuli reikalavo, kad tas ant toliau jam butų uždrausta, nes jais jis akyse kitų tautų ant juoko visą Vokietiją pastato. Iš veik visų pakraipų laikraščų matyt, kad ciecoriaus įtekmė dėl jo pliauškimų, visoj Vokietijoj žymiai nupuolė. Berlyne susivažiavo specijališki atstovai visų Vokietiją sudedančių viešpatysčių ir jie pakėlė net klausymą, ar ne priderėtų Vokietijos konstituciją teip perkeisti, kad ministeriai atsakytų už savo darbus vien prieš parlamentą, bet ne prieš ciecorių, kaip dabar kad yra. Parlamente ypač socijalistų ir progresistų atstovai reikalavo, kad ciecorius sėdėtų Berlyne, o ne trankytusi po visą kraštą prisižiurėti orlaiviams, arba medžiotų. Ne užtai juk jam ukėsai didelę algą moka.

Kanclerius Buelow šiuom kartų ne dryso ciecorių ginti. Jis apreiškė, jog jeigu ciecorius neišsižadės savo papročių, nieks kancleriu buti negalės, nes nieks negalės imti atsakymo už užrubežinius reikalus. Ir pats Buelow pranešė, jog nežino, ar jis pasiliks kancleriu, ar pasitrauks, tas paeis nuo pasikalbėjimo su ciecorių.

17 d. lapkričio ciecorius sugrįžo į Pottsdamą ir pas jį tuojaus išskeliavo kanclerius Buelow pranešti apie pasekmę paskutinių užklausimų parlamente ir paduoti išlygas, ant kokių jis gali kancleriu pasilikti. Kas iš pasikalbėjimo išpuls, dabar nieks negal dar žinoti. Galima vienok spėti, kad ciecorius nenorės pasiduoti, nenorės savo papročio pliaukšti išsižadėti.

### CHINAI.

Pasimirė Chinų ciecorius Kvang Hsau. Jo ypata vienok ne daug svėrė, kadangi ne jis valdė kraštą, bet jo vardu valdė ciecorienė našlė. Iš pradžių mirusį ciecorių rėmė pažangesniejie gaivalai. nes jie tikėjosi, kad su jo pagelba bus įvestos galinčios viešpatystę sudrutinti reformos. Bet ne buvo laiko, nes jį greitai nuo valdžios prašalino ciecorienė našlė, kuri, kaipo regentė, paėmė valdžios vadžias į savo rankas.

Ir ciecorienė tik viena diena pergyveno ciecorių: ji pasimirė ant rytojaus. Ciecorių likosi pagarsintas kunigaikštis Pu-Wei, sunus kunigaikščio Chun. Naujasis ciecorius turi tik 3 metus. Suprantama, jog trijų metų vaikas negali kraštą valdyti; jo vardu valdys Chinus, kaipo regentas, jo tėvas kunigaikštis Chun.

Dėl ciecoriaus ir ciecorienės mirties iki šiol svarbesnių maištų nebuvo, nors toki atsitikimai Chinuose paprastai maišatį gimdo. Bet maištas gali vėliau užgimti. Chinų žinovai jau seniai pranašavo sukilimus ir maištus Chinuose pasimirus ciecorienei, kuri vien geležine ranka mokėjo šiaip teip kruvoj užlaikyti didelės viešpatystės provincijas. Jai mirus, gal ištikro kilti maištai ir šitoji, daugiausiai turinti gyventojų viešpatystė, gali suskilti. Kunigaikštis Chun, paėmęs į savo rankas valdžią, žinomas yra reakcijonierius, jis ne užganėdįs apšviestesniųjų chiniečių.

Chiniškiejie kareiviai įsiveržė į Portugalijos valdybą Macao ir užėmė muitinę. Gyventojai čia chiniečiai, jie neužkenčia portugaliečių. Laukia žmonių sukilimo ir išvijimo nekenčiamų valdonų. Ką darys Portugalija, dar nežinia. Atsirėmimui per mažai šitoj valdyboj yra portugališkų kareivių.

### RYMAS.

Ryme iškilmingai apvaikščioja 50 metines sukaktuvės popiežiaus kunigavimo. 16 d. lapkričio Sv. Petro bažnyčioj pats popiežius laikė mišias. Iškilmen iš visokių žemės kraštų atkako su viršum 70000 katalikų. Terp dalyvaujančių iškilmėse svečių buvo ir ne katalikai: buvo maskoliškasis kunigaikštis Aleksandra, kunigaikštienė Ksenia; daug vokiškų kunigaikščių. Iš dvasiškųjų ceremonijose dalyvavo: 34 kardinolai, 360 vyskupų, iš Suvienytų Valstijų šiaurinės Amerikos buvo šeši vyskupai.

## IŠ LIETUVOS.

### IŠ VILNIAUS.

Vilniaus teismo rumai nuteisė Baltstogyje: 1) Alfonsą Krasovskį, 22 metų dviem metams tvirtovės ir 2) Jokubą Limonė 21 m. iš Gartino vieniems metams tvirtovės. Abu buvo kaltinamu už prigulėjimą prie Lietuvos socijaldemokratų partijos.

Vilniaus vyskupijos valdytojas kanauninkas Michalkevičius ketina įvesti kai kuriose Vilniaus bažnyčiose lietuvių kalba pamaldas ir pamokslus. Bet pirmiau nori ištirti ar daug yra Vilniuje lietuvių, norinčių melsties bažnyčiose savo kalba. Todėl kanauninkas įsakė, kad per trįs nedėldienius kaikuriose Vilniaus bažnyčiose butų sakomi lietuvių kalba pamokslai, kad matyti ar daug žmonių sueina klausyti. Trečią gi nedėldienį lapkričio 2 d. gyvenantiejie Vilniuj lietuviai turės nuvėję bažnyčion užsirašyti pas kunigą savo vardą, pravardę ir adresą. Pagal tą sąrašą bus matyti, kiek Vilniuj yra lietuvių, norinčiųjų, kad Vilniaus bažnyčiose butų lietuvių pamaldos. Toks kanauninko Michalkevičiaus paliepimas lenkams baisiai nepatiko. Lenkų kunigai per pamokslus visaip atkalbinėjo žmonės eiti lietuvių pamokslų klausyti, o kai kurie kunigai tai tiesiog per patį pamokslą iš sakyklos pasakė, kad yra tai velnio sumanymas. Lenkų endekų laikraščiai, įpratę prieš augštesniąją dvasiškiją kniupščiomis nuolat parpurlti ir dabar dar bijo ir tartum nedrįsta prieš kanauninką kilti, bet užtai lietuvius kur galėdami visaip išpravardžiavo.

("L. U.").

Vilniaus rumų valdyba Vilniaus gubernatoriaus nusprendimu liko nubausta 25 rubliais už policijos ir sanitarų paliepimų nepildymą. Pats gubernatorius Liubimovas persitikrino, jog rumų valdyba prie Zakreto gatvės neperkasė griovelio, kurs buvo liepta vandens nuleidimui perkasti. Beto gubernatorius apskelbė, jei per 10 dienų griovelis nebus iškastas, rumų valdyba busianti nubausta didesniais pinigais.

Rugsėjo 25 d. dieną draugijoms prižiurėti komisija užtvirtino "kooperacijų šelpimo draugiją", kuri statosi sau tikslu remti kooperacijų judėjimą Vilniaus gubernijoje ir plėtoti kooperacijos idėją.

Ta draugija žada: a) įkurti Vilniuje informacijos (žinių) biurą, kur galės gauti patarimus, nurodymus, teisių dalykuose pagelbą, paveikslingus įvairių draugijų įstatymus ir instrukcijas nevien kooperacijų nariai ir kooperacijų draugijų valdybos, bet ir šiaip sau žmonės, norintiejie įkurti kokias nors naujas koop. draugijas; b) rupinties, kad administracija stengtųs pašalinti tuos santikius, kurie gaišina sveiką kooperacijų-bendrovių plėtojimasi ir gyvavimą ir kad pakeistų įstatymus gaišinančius tų įstaigų gyvavimą; c) rinkti statistiką apie visokios rušies kooperacijas ir tam tikslui išsiuntinėti lapelius su užklausimais; d) leisti vadovėlius, knygeles ir šiaip veikalus apie kooperacijas ir juos platinti; e) įrengti lekcijas ir pasikalbėjimus, kurie visuomenę supažindintų su kooperacijomis; f) kviesti kooperacijų atstovų susivažiavimus; g) siųsti savo draugijos narius, kaipo žinovus, į veikiančias kooperacijų draugijas joms patarimų duoti ir, kam pareikalavus, padėti naujas įkurti; i) įkurti knygynus ir skaityklas. Nariu gali buti valdybos priimamas kiekvienas krikščionis dviejų draugijos narių siulomas. Į draugiją įstodamas, kiekvienas narys turi susipažinti su kooperacijų judėjimu teorija ir praktika ir tai nevien savo valstybės, bet ir užsienio ir turi darbuoties ir prisidėti prie išsiplėtojimo kooperacijų; kiekvienas draugijos narys turi buti kokios nors kooperatorių bendrovės nariu.

Narių mokestis paskirtas šitoks: 1 rub. įstojamųjų pinigų, 6 rub. metinis įnešimas.

Draugijos įsteigėjai: A. Sklennik'as, K. Falevičius, J. Jablonskis, A. Žongalavičius.

N—šius.

Milerio Fijalkovskio, kurį policija areštavo už traukinio apiplėšimą Bezdanuose, pasirodo, buta jau du kartu pasmerktų mirtim už apiplėšimus ir užmušimus. Kaip jam pasisekta jau po teismo išsprukti — ligšiol dar nepatirta.

Spaudos valdyba uždėjusi areštą ant garsiųjų baltarusių veikalėlių: "Dudka Bielaruskaja" Macieja Buračka ir "Smyk" Šymoka Reuki z pad Barysova. "Dudka" jau antri metai kaip buvo Peterburge išspauzdinta ir cenzuros buvo ligšiol leista. O "Smyk" jau arti metų kaip išleista, taip pat iškarto cenzuros nebuvo užgintas. Baltarusių knygų leidėjams didelis tai smugis: yra tai juk garsiausiejie vekalėliai baltarusių neskaitlingoje literaturoje.

Vilniuje policija areštavusi kokį tai Hankevičių, kurs Minsko valstybės banko skyriuje su padirbtais dokumentais paėmęs 6000 rublių.

Areštuotas Vilniuje koks tai Kulbinas, kurs su Novickiu ir Račkauskiu dirbęs ir pardavinėjęs kitiems neteisingus mokyklų pabaigimo liudijimus.

Tas policijantas, kursai Gulbiną areštavo, gavęs 200 rublių dovanos.

Vilniaus teismo rumai spalių 14 d. nagrinėjo 45 metų seno, Mykolo Gilio bylą. Jis iš Švenčionių apskrities Dzisnos sodžiaus. Kaltino už tai, kad 1905 metais gruodžio mėnesį vadovavęs neleistame valstiečių susirinkime Tverečio miestelyje, sakęs prakalbas, kuriomis kurstęs žmonės mokesčių nemokėti, neiti kareiviauti, išvaryti šventiką, sargybinius, felčerį, mokytoją ir uždaryti mokyklą; vieton žemiečių viršininkų įsitaisyti trečiųjų teismus, sulyginti valstiečių ir dvarininkų žemę, ir teip toliau.

Teismas jį pripažino esant kaltą ir pasmerkė 1 metams tvirtapilės, priskaitydamas jau atsėdėtą pusę metų.

Spalių 13 d. Vilniaus teismo rumai nagrinėjo Vilniaus okolotočniko Romančiko bylą, kursai 1903 metais pavestus jam atimti iš vieno žmogaus 33 rublius už ligonbutį, pasiėmė sau ir pasisakė savo vyresnybei, kad to žmogaus neradęs. Teismo rumai pasmerkė jį 8 mėnesiams areštantų skyriun ir atėmė kai kurias teises. Gynė advokatas J. Vileišis.

Vilniuje pradėjo kalbėti, kad vieną banką ketina ekspropriatoriai užpulti; be to, kalba, kad policija davusi žemės bankui žinią, kad tai ant jo kasos ketinama užpulti. Dėlei to tame ir dar kai kuriuose bankuose stovi dabar pastatyta tam tikra sargyba.

Pagirių gelžkelio valdininkų bylą už streiką lapkričio gale negrinės Vilniaus teismo rumai.

### IŠ TRAKŲ.

Imperatorinės archajologijos komisijos narys Pokriškinas pernai apžiurėjo buvusiojo Domininkonų vienuolyno griuvėsius Trakuose ir patyrė, kad tai yra tikrai liekanos Gedimino pilies, kurios bokštas tebėra dar visai neapgriuvęs. Dabar gi archajologijos komisija pranešusi gubernatoriui, kad ji protestuojanti prieš tai, kad butų tos senovės liekanos visiškai sunaikintos.

("V-tis").

### IŠ MEIŠOGALOS,
Vilniaus pav.

Iš 5400 katalikų lietuviškai kalbančių yra trečdalis. Visi sodžiai apie Izabelnos dvarą kalba lietuviškai, kaip buvo apie tai patyręs patsai J. M. vyskupas Roppas, pernai vasarą pas mus apsilankęs. Kun. Petrulio vieton, kurį išgraužė lenkai, nors jisai buvo visiems teisingas, pribuvo kun. V. Gabševičius; jisai, nors žemaičio sunus, lietuviškai nemoka ir neskelbia mums nei evangelijos nei pamokslų lietuviškai. Už ką mums tokia nuoskauda?

Parapijietis.

("V-tis").

### IŠ KARVIŲ,
Vilniaus pav.

Iš 2200 katalikų lietuviškai kalbančių yra apie trečdalis. Seniau čia buvo a. a. kun. Zahorskis klebonu; lietuvių, žinoma, susimažino. Dabartinis klebonas nemoka lietuviškai ir bažnyčioje lietuviai nei žodžio negirdžia lietuviškai.

Parapijietis.

("V-tis").

### IŠ KAUNO.

Spalių 10 d. Kauno gubernijos valdyba nusprendė už paliepimų neišpildymą išrekšti smarkų papeikimą ir įrašyti į bausmės knygą: Skirsnemunės miesto seniuną Dabašinskį ir jo pagelbininką Berelovičių; Biržių miesto seniuną Kalinaucką ir miesto valdybos narius Slavinską ir Liuną; Aknistos miesto seniunąŠlapelį ir jo pagelbininką Berkavičių; Abelių miesto seniuną Maculevičių ir jo pagelbininką Hamerą; Janavos miesto seniuną Nareiką ir miesto valdybos narius Efremovą ir Sesicką.

Tie papeikimai išreikšti už tai, jog tų miestų miestiečiai gydėsi visokiuose ligonbučiuose ir miesto valdyba nepasirupino už tai atsilyginti.

Taip gi gubernijos valdyba apreiškė persergėjimą Dusėtų miesto seniunui Petkevičiui ir miesto valdybos nariams Estamanovui ir Bekevičiui papeikimą už neigavimą 71 rub. 68 kap. krasos žinybai mokesčių.

Kauno gubernijos valdyba spalių 3 dieną nusprendė sargybinį Povylą Jermolinską pavesti Vilniaus teismo rumams su luomų atstovais už 1) užgavimą negaika valstiečių: Gaspero Kovaliuko, Nikodemo ir Jono Luneckių, Antano Everto ir Uršulės Kovaliukienės rugpiučio 29 d. Salakų miestelyje, 2) už užgavimą ten pat, ir toje pačioje dienoje, Ignui Mordui kairios akies.

("V. Ž.")

Tuojau po atenančių naujų metų ketinama Kaune surengti socijologijos kursai arba paskaitos. Visi referatai busią skaitomi lietuviškai.

("V-tis").

### IŠ PASVALIO,
Kauno gub.

Kaip visur, taip ir pas mus laisvės metu buvo žmonės sau iškovoję lietuvį mokytoją. Tuomet labai pradžiugo tėvai iš savo vaikų, kuomet juos pradėjo mokyti suprantamoje, prigimtoje kalboje, nes šiaip jau, seniau budavo, per kelis metus vaikas nieko neišmoksta rusų kalbos, o lietuvių nei raidės nepažindavo.

Pasvalyje mokykla nauja ir daug joje mokinių telpa. Pastatyta ji gale miesto, labai parankioje vietoje, bet mokytojui gyvenimas mažas ir jokio tvartelio nėra, kad galima butų kokį gyvulį laikyti. Iš tos priežasties mokytojas lietuvis, žmogus su šeimyna negalėjo pasilikti Pasvalyje mokytojauti. Jam išvažiavus, atkėlė rusą mokytoją. Norint ir turim dvi seserilietuvaiti mokytojo pagelbininkes, bet mokytojo lietuvio nustojom per savo pačių apsileidimą. Gaila tik, jog savo brangų triusą patįs apverčiam tokiu budu ant nieko. Ir vėl prisieis kovoti už tas pačias teises, kurias jau buvome išgavę.

K. A.

("V. Ž.")

### IŠ ŠĖTOS,
Kauno gub.

Šėtiečiai šį pavarasį padavė prašymą gubernatoriui leisti jiems įsteigti Apšvietimo ir blaivybės draugiją. Rugpiučio mėn. pabaigoje sulaukė atsakymą, jog jų draugija gali buti užtvirtinta tik tvirtai valstybės įstatymų prisilaikant apie draugijas ir sąjungas, kurie buvo 1906 m. kovo 4 d. apskelbti. Draugija ne turi turėti tokio tikslo, kad iš jos pelno naudotųs atskiri žmonės. Beto įstatymų sumanymo kiekvienas lapas turi buti apmokėtas po 75 kapeikas. Įstatymai turi buti rašyti dviejuose egzemplioriuose, kart su jais reikia siųsti ir prašymą ir viskąs apmokėti markėmis po 75 kap. ir dar vieną markę atsakymui pridėti. Visuose trijuose raštuose, tai yra prašyme ir įstatymuose turi buti įsteigėjų parašai: vardas, pavardė, luomas ir gyvenimo vieta. Parašai turi buti notaro užtvirtinti. Dar reikėjo 7 rublius grynais pinigais užmokėti už laikraštyje: "Gubernsk. Vied." apskelbimą.

Vienu žodžiu sakant, leidimo išgavimas kokią nors draugiją įsteigti. yra labai sunkus daiktas. Dar sunkesnis ten, kur nėra kam rupinties, kaip va pas mus Šėtoje. Susipratusiųjų žmonių čia beveik nėra, inteligentų lietuvių tik kokie trįs, keturi. Apie juos negalima sakyti, jog jie sėdi rankas sudėję: nežiurint į tą, jog jų pirmas prašymas žlugo, bet jie vėl nusiuntė antrą, jau su pinigais, kurių gubernatoriaus raštinė reikalavo. Jau vis tas šėtiškiams atsėjo daugiau 20 rub., bet jie nenusiminė. Kalba tik, jei dar negausime, dar kartą prašysime.

Tos draugijos, kuriai prašo leidimo, programa yra labai plati. Lietuvoje butų dar pirma draugija su tokia programa.

Tos draugijos tikslas maž daug yra toks:

1) Steigti amato mokyklas ir paprastas žemąsias ir vidutines.

2) Įkurti knygynus, skaityklas; leisti knygas ir laikraščius ir pardavinėti juos.

3) Rengti vakarinius kursus, naudingus pasiskaitymus ir referatus.

4) Rengti vakarus ir spektaklius.

Sodiečiai čia mažai tokios draugijos naudą supranta, todėlei turbut narių neperdaug susirinks.

Kam rupi prisidėti prie tos draugijos, tesikreipia šiuo adresu: Kauno gub., Šėta, I. Gintautas.

A. Barškalas.

("V. Ž.")

### PANEVĖŽIO.

Pas notarą surašyta Panevėžio lietuvių "Vienybės" kliubo įstatai. Įkuria jį daktaras Sliekas, aptiekininkai Kelcas ir Katela ir pp. Sredersas, Purickis, Kozakevičia, Keičmonas ir Eidrigevičia. Įstatymai bus išsiųsti Kauno gubernatoriui užtvirtinti.

("V. Ž.")

### IŠ PANEVĖŽIO KALĖJIMO.

Kaip buvo vasarą, tai dar nieko — galima buvo gyventi. Leisdavo langą atsidaryti, kokią valandą išleizdavo pasivaikščioti, o kambaryj galėjai nors per visą dieną vaikščioti iš galo į galą ir niekas nebauzdavo. Su valgiu taip gi buvo šiaip taip. Kas iš politiškųjų nenorėdavo valgyti abelno valgymo, tai gaudavo aštuonias kapeikas. Tokie pinigai tai jau kaliniui labai daug; galima buvo iš miesto gauti geresnios duonos, cukraus ir kitų valgomų daiktų.

Bet dabar atėjo ruduo ir žuvo ir tas laisvės lašelis. Spalių pirmą diena atėjo virtuvės viršininkas Višniautskas su duonos "paikoms" ir pasakė, kad kaliniai gali valgyti ir "kazioną" duoną netik savo, kad žinotų, jog sėdi kalėjime. Buk tai viršininkas prisakęs pinigais neduoti, visi turi valgyti abelną valgį. Reikia žinoti, kad čia valgymas labai prastas. Duonos duoda po "paiką" kas rytą pusę svaro, bet ir ta pati niekam verta; per pietus duoda "varvos" (sriubos), bet tai vienas vanduo, be tirščių. Ant 200 žmonų deda pusę puro bulvių ir porą gorčių kruopų į vandens katilą. Ligoniams duoda pieno trečią dalį kvortos ir pyragą už 5 kap. Tokio valgio nepavalgai, o jei badą kenti, tai niekas nežino. Kiti suserga iš bado ir nėra to mėnesio, kad vienas ar du nemirtų. Sunku pačiam kentėti, bet sunkiau žiurėti, kaip kiti žuna.

Erškėtis.

("L. U.").

### IŠ ĖRIŠKIŲ,
Ramigalos parap., Panevėžio pav.

Šįmet Ėriškiai padarė nutarimą atidengti savo sodžiuje pradinę mokyklą. Vyresnybė jų [illegible] išklausė, atidengė mokyklą ir buvo paskyrusi mokytoją lietuvį. Neišėjo nei dviejų sanvaičių, kaip ta pati vyresnybė perkėlė tą mokytoją kiton vieton, palikdama musų mokyklą be mokytojo. Tuoj po to Ėriškiai ir kiti sodžiai nusiuntė vieną žmogų Kaunan į pradinių mokyklų direktorių, prašydami palikti tą patį mokytoją arba jo vietoje paskirti kitą, tik lietuvį. Direktorius to paties nebepaliko ant vietos, bet prižadėjo, neilgai trukus, atsiųsti kitą. Ar atsiųs mums lietuvį ar rusą — męs dabar nežinome, bet mums šimtą kartų labiau tiktų lietuvis. Ir musų nusiųstasai žmogus prašė direktoriaus tiktai lietuvio, nors direktorius labai piršęs rusą, sakydamas, kad jei rusas mokysiąs, tai vaikai greičiau išmoksią, bet matydamas, kad tokiais niekais neperkalbėsi, nusileido ir pusiau žodžio prižadėjo lietuvį. Tur but ir pats direktorius žino, bent yra girdėjęs, kad prigimta vaiko kalba galima daug lengviau ir daugiau išmokyti, negu svetima ir nesuprantama; tai kam gi da tas piršimas? Matyt, jei neduos lietuvio, tai naudos bus maža, nes girdėjome kitus kalbant: "Jei mokytojas bus rusas, tai męs savo vaikų ton mokyklon neleisime".

Keli vyrai.

("L. U.").

### IŠ MAŽEIKIŲ,
Šiaulių pav.

Paskutiniu laiku pas mus labai daug privažiavo rusų darbininkų. Vieni muryja namus prie stoties, kiti kasa grabes. Pabaigę darbą, visi eina į monopolį, aludes, o paskui, pasigėrę, valkiojasi po miestelį keldami didžiausį trukšmą. Nuo jų neatsilieka ir musų mažeikiečiai. Čia kožną dieną turgai taip, kad žmonių daug suvažiuoja. Vakarais tik ir matai, kaip prisigėrę žmoneliai voliojasi gatvių pašaliais. O kiek barnių, mušytynių tai ir nesurokuoti.

P. Š—kis.

("L. U.").

### IŠ ŽAGARĖS,
Šiaulių pav.

Gubernatoriui leidus, daktaras Avižonis, 5 d. spalių laikė viešą prakalbą apie cholerą. Žmonių buvo susirinkę keli šimtai: pilna valsčiaus salė, pilnas prieškambaris, pilna priemenė vyrų ir moterų, jaunų ir senų. Klausytojai nepaprastai tyliai užsilaikė, —

matyti klausytojus užėmė daktaro pasakojimas apie choleros atkričius, apie vadinamuosius vibrijonus. Po prakalbos buvo rodomi paveikslai choleros vibrijonų, paimtų iš ligonio išmetų, ir iš grynos veislės taipogi buvo rodomi choleros čiepai.

Klausytojas.

("V. Ž.")

IŠ MAŽEIKIŲ,
Šiaulių pav.

Spalių 10 d. naktį pavogta iš bažnyčios ciborijos dvi puški, iš kurių šv. Sakramentus išpilta ant korporalo; iš zokristijos pavogta du kieliku. Bažnyčios raktas prisirinkta. Ciborijos durikėse išgręžta skylė ir taip įsiplėšta; į zokristiją įeita per sakyklos durikes, kurios įlaužta į zokristijos pusę. Pavogtieji daiktai buvo verti 130 rub.

K. Pr. M.

("V-tis").

IŠ OBELIŲ,
Ežerėnų pav.

Obelių valsčus gana didelis: susideda iš kelių parapijų: Obelių Kriaunų, Aleksandravėlės ir dalies Rokiškio. Tame valsčiuje ligšiol tebuvo tiktai dvi mokykli; Obelių ir Kriaunų liaudies mokykli, kuriose dabar lietuviai mokytojai. Valstiečiams reikalaujant, šį rudenį valdžia įkurė dar tris pradines mokyklas: Bagdoniškyje ir Samaniuose, visų valstiečių naudai, o trečią Aleksandravėlės parapijoje vieniems rusams senatikiams. Bagdoniškio mokyklon paskirtas rusas mokytojas, nemokąs lietuviškai nei žodžio, nors visi apylinkės gyventojai gryni lietuviai. Samanių gi mokytoju buvo paskirtas lietuvis, bet neišbuvo nei dviejų savaičių (nedėlių); direkcija perkėlė jį kitur, o kas jo vietą užims, dar nėra žinios. Šitos naujos mokyklos yra įsteigtos ne Obelių parap. Obelių parapijoje, turinčioje apie 6000 vienų katalikų, kaip buvo, taip ir pasilieka viena liaudies mokykla (neskaitant naujai atidarytos privatinės keturių kliasų mergaičių mokyklos, apie kurią bus kalbą kitą kartą), kurioje tilpsta ne daugiau 50 vaikų. Dar kiek vaikų, gal, pasimokys gr. Przedzieckio prieglaudoje, taisomoje dvare, o kitiems prisieis samdyties "daraktorkos", arba pasilikti visai be mokslo. Reikia mums daugiau mokyklų ir lietuvių mokytojų.

Obelis.

("V-tis").

IŠ SKUODO.

Ligšiol mergaičių mokykloje mokytojavo rusė, bet nuo kai kurio laiko ji yra atsisakiusi nuo tos vietos. Dabar ta vieta neužimta. Lietuvaitė, kuri norėtų tą vietą užimti, tesikreipia su prašymu į liaudies mokyklų direkciją.

Rugsėjo 2 d. Kauno gubernijos draugijų žinyba patvirtinusi draugiją geležinkeliui tiesti per Raseinius.

IŠ BALTSTOGĖS.

Baltstogėj buvo teisiami juodašimčiai už žydų skerdynę. Advokatai, kurie per teismą gynė nukentėjusiųjų žmonių reikalus, dabar atiduoti teisman užtai, kad jie teisme smarkiai peikė dabartinę valdžią, sakydami, kad tai ji pati rengianti žydų skerdynes.

("L. U.").

IŠ SUVALKŲ PUSĖS.

Nors karo metas skaitosi pas mus jau panaikintu, bet gubernatorius davė įsakymą, kad visi karo stoviui esant apskelbtiejie įsakymai, paliepimai ir tt. turi galę ligi tam, kol nebus apie tai tam tikro pranešimo. Taigi ir "Šviesa" neturi teisės vėl pradėti veikti.

A. K.

("V. Ž.")

Suvalkų gub. karo stovis, kaip žinom, pakeista sustiprintąją apsauga. Taigi naudinga bus suvalkiečiams žinoti, kokias padidintąsias teises turi administracijos valdžia sustipr. stoviui esant.

Valdžia gali: 1) leisti tam tikrus prispirtinuosius įsakymus (obiazatelnyja postanovlenija) perspėjimui visuomenės betvarkės ir užlaikymui valstybės ramumo, baudžiant už jų nepildymą 3 mėnesiais kalėjimo arba 300 rub. pinigais; — 2) uždengti vaisbos ir pramonės įstaigas; — 3) išsiųsti pavienius žmonės iš apskričio, apskelbto sustiprintosios apsaugos stovyje; — 4) uždrausti bent kokius susirinkimus; — 5) atiduoti pavienes bylas karo teismui. Policijos ir žandarų viršininkai gali suimti jiems abejotinus žmonės ir laikyti juos arešte ligi 2 sanvaičių, kol dalykas nepaaiškės; beto jie turi teisę daryti kratas visuose butuose.

("V. Ž.")

IŠ PAEŽERIŲ,
Vilkaviškio pav.

Spalių 5 d. buvo valsčiaus susiiga. Viršaitis pranešė susirinkusiems, kad valdžia užklausė, ar nenori valstiečiai įsteigti kur mokyklą, kad valdžia duosianti dovanai medegą, tik norima žinoti, kiek valstiečiai nori mokyklų ir kiek apsiima duoti jų užlaikymui. Po ilgų ginčų nutarta: 1) įsteigti trįs naujas mokyklas: Apšrutuose, Parausiuose ir Žnockuose, duoti kiekvienai mokyklai po 150 rub. kasmet ir suvežti duotąją valdžios medegą; 2) reikalauti nuo valdžios esančius prie karčiamų daržus pavesti mokytojams; 3) panaikinti Paažeriuose Stupinkevičaus alinę (jau trečią nutiramą rašo, bet vis valdžia nesiskubina alinę uždaryti); 4) reikalauti, kad butų panaikinti šventadieniais muitai Vilkaviškyj, nes valstiečiai taiso prie bažnyčios kelią ir kitas reikalingas pareigas atlieka; 5) visi šunįs turi buti priraišioti, nes patrakę (pasiutę) daug bledies padaro: apdrasko daug žmonių bei gyvulių. Už nepildymą to nutarimo, vaitas turi bausti 1 rub. pinigais.

J. R—ša.

("L. U.").

IŠ KALVARIJOS,
Suvalkų gub.

Patįs valstiečiai pas mus nekimba prie mokslo, apšvietimo, laikraščių visai mažai teskaito. Tik jau didesniejie ukininkai (tankiai dėl "unaro") parsisiųzdina "Lietuvos Ukininką" dėl "Žemės" ir taisosi gyventi po naujai madai. O šiaip dauguma, paprastai tariant tik terlioja žemę, ir neturi iš jos pelno, skursta sulužusiose bakužėse, kurių nei apsitaisyti švariai neįstengia, o vaikus kaip gyvulius augina. Ištikrųjų — kodėl gi čia taip žmonės tamsus ar netikę? Beabejo, lavinimosi organizacijų trukumas, apšvietimo draugijų menkas išsiplėtojimas, svarbiausiai tai mažas skaičius inteligentijos (bent lygšiolei), kuri atsiduotų apšvietimo prakilniems darbams, šit priežastys dėlei kurių viskas čionai gilioje tamsoje užsistovėjo.

Tik pažvelkime! Įsikurė čionai vienintėlė draugija "Žiburys". Vadovauja joje vietiniai kunigai, jie patįs ir visą draugijos darbą varo. Narių yra užtektinai (dėl prieinamo mokesčio: 1 r. arba 50 kap. metams); daugiausiai tarnaitės-merginos, berniukai, mažesni ukininkai, moters.... Bet apšvietimo darbas ir susirinkimai draugijos atsilieka gana ypatingai. Susirenka nariai į tam tyčia nusamdytą namą. Ten pat ateina vietiniai kunigai, žmonėms šį tą pasakoja, iš "Šaltinio" skaito.... o kampuose berniukai mergytes kalbina, savo "susirinkimą" daro, moters, į kitą pusę užsigrįžę, apie dešrų rukymą tariasi, kunigas gi ant nieko nepaisydamas varo savo, stengdamasis visus užrėkti — žodžiu, užia visi, kaip bitės avilyj.

Papasakojęs ar perskaitęs referentas paduoda kokius nors užmanymus arba šiaip kokius dienos klausimus išrišti čia jau pridėdamas savo išrišimą. Ir kas gi, arti stovintiejie žmonės be jokios kritikos, bei nutarimų vienbalsiai priima tą išrišimą, o kiti pamatę iškeltas rankas, kad ir nežino kame dalykas, kelia irgi.... ir jau klausimas išrištas!! "Kam mums rupintis, kunigėlis juk daugiau žino, ir blogo nepadarys".... sako žmoneliai. Paskui pabaigia susirinkimą ir eina namo. Tai šiteip čia šviečiama, mokinama tvarkos, savarankumo, protavimo.... (svetimu protu netoli tenujosi)! Keista, kad nariai (gal ne visi.) neišmano dar lygšiolei "Žiburio" tikslų ir įstatų! Ir kam prie jo prisirašė, su kokiais siekiais — jiems nė į galvą neateina. Šit, pasakė kunigėlis, jog busi įrašytas draugijon (jei duosi rublį arba pusę), kur bus taip ir taip.... negražu atsisakyti — įsirašo. Anais metais kaip kunigas Žilinskis apskelbė iš sakyklos dar tik pradedant "Žiburiui" spingsėti, apie knygyną, šaukdamas dėti po rublį, o iš tų pinigų pripirks knygų, kurias galės visi skaityti; žmoneliai irgi nenorėdami "patrotyti" garbės prieš kunigus ėjo ir dėjo pinigus; bet kaip jie apie tą knygyną išmanė, galima spręsti iš jų kalbų. Vieni pasakojo, kad parsiųs tokią didelę knygą, nelyginant musų kluonas, uždės ant ratų ir po žmonės važiuos ir visi skaitys, kiti, kad už tą rublį kiekvienas gaus iš Amerikos knygų devynias galybes ir šventų paveikslų.... O "Žiburį" suprato gryniausioje prasmėje, butent davęs 1 rub. galės visus metus žibinti.... Tai taip pas mus žmonės tamsųs, bet ka gi.... keno gi kaltė?....

Vabalėlis.

("V. Ž.")

IŠ KYBARTŲ,
Naumiesčio pavieto.

Tą pačią dieną, kuomet buvo gauta žinia apie karės stovio nuėmimą, vietinė policija ir gminos rėda paėmė parašus nuo "Šviesos" valdybos narių, kad jie toliaus, "karo stoviui" esant, nieko neveiks. Policijai gi, valdžios įsakyme liepta budriai žiurėti, kad nariai slaptai nesikurtų knygyno ir knygų neplatintų. Atimta leidimas turėti skaityklą. Į privadžiojimus, kad "karo stovis" panaikintas, neatkreipta atydžios.

("V. Ž.")

IŠ GRAŽIŠKIŲ,
Vilkaviškio pav.

Valdžia parsikraustė musų monopolin kokį tai Peterburgo gudą, kuris šlykščiai su žmonėmis elgiasi ir nesupranta musų kalbos. Neseniai baisiai sukulė vieną žmoną, kurią pakelėj patiko ir kuri nemokėjus pro tokį jegamastį atsakančiai praeiti. Gera butų proga baltakės mylėtojams sustreikuoti.

Kbr.

("V. Ž.")

IŠ GIŽŲ,
Vilkaviškio pav.

Dar laisvės metu valdžia buvo čia įsteigusi monopolį, kurį po kelių mėnesių turėjo uždaryti, nes toli gražu tiek iš degtinės nesurinkdavo, kiek reikėjo "monopolčikui" algos užmokėti. Pernai per valsčiaus sueigą Gižiečai nutarė reikalauti nuo valdžios, kad butų panaikinta ir aludė. Bet išpildymo to nutarimo vis nesulaukdavo. Tada viršininko pagelbininkas Grikietis patarė paduoti gubernatoriui prašymą. Čia jau kitaip virto: jau dauguma Gižiečių pagailėjo aludės ir visai nemanė toliau rupinties jos panaikinimu. Ir dabar Gižuose ne viena, bet trįs aludės, ir apie jų panaikinimą, ar nors šventadieniais uždarymą nė kalbos nėra.

J. B. Gižietis.

("L. U.").

IŠ GRAUŽINIŲ,
Vilkaviškio pav.

Musų apylinkėj begalo daug priviso šnipų. Kas tik nors kiek apsišvietęs, tai atsiduria valdžios rankose. Žemsargiai taip ir giriasi, kad žino visus "cicilikus". Reikia dabar saugoties tokių prietelių, kurie gal nuvesti į šaltąją.

Miksa.

("L. U.").

VIŠTYČIO,
Vilkaviškio pav.

Musų miestelis nedidelis ir prie pat Prusų sienos. Vokiečiai čia viską superka, kaip štai: arklius, kiaules ir kitokius gyvulius, o žmonės paskui gabena slapčia per sieną, nes daug pigiau negu per kamarą. Šįmet tas, turbut, pasibaigs, nes čia atkeliavo daug rusų kasti per sieną grabę; jau šiuo pakraščiu iškasta. Sako, kad ir tvorą tvers. Šventadieniais tie darbininkai ateina į Vištytį gerti, nes monopolis ir aludės per dieną atidari, visas miestelis užia nuo jų riksmų ir keiksmų.

J. Bijunėlis.

("L. U.").

IŠ LUKŠIŲ,
Naumiesčio pav.

Spalių 6 d. Naumiesčio pav. sargybinių viršininkas darė kratą Lukšių "Šviesos" knygyne. Paėmė 8 knygutes: "Politikos mokslo pradžia", "Petro Armino raštai" ir kitas. Knygyną užpečėtijo. Iškrėtė taipogi ir knygyno busto šeimininką Motiejų Merčaitį. Niekur nieko uždraustojo nerado.

A. U.

("V. Ž.")

IŠ KUPIŠKIO.

Spalių 2 d. atlaiduose buvo susirinkę labai daug žmonių. Kupiško gi bažnyčia yra dar nepabaigta ir viduje nebuvo nuimti pastoliai. Pastoliai tie griuvo, ir kaip sako, užmušę 2 moteri ir kelioliką žmonių sužeidę.

Aplink Kupiškį 9 ir 10 d. pirmą kartą gerokai pasnigo, taip kad net galvijų nebebuvo galima per tas dienas laukan varyti. Jeigu taip anksti prasidės žiema, tai ukininkai pristigs pašaro.

("V-tis").

IŠ SKAPIŠKIO.

Skapiškyje yra senovės vienuolynas. Parapija rupinasi, kad tą vienuolyną valdžia parapijai sugrąžintų, o vietinė valdžia nori iš to viennolyno padaryti mokyklą. Tuo tarpu žmonės tam tikslui nesutinka pinigų rinkti, nes sako, kad toj mokykloj už jų pinigus mokysią vaikus taip, kaip jiems nereikią, nes jokios kontrolės žmonės patįs neturėsią.

("V-tis").

IŠ PAPILĖS.

21 rugsėjo įvyko čia liaudies mokykloje lietuvių vakaras Biržių miesto mokyklos naudai. Įrengėjams, pp. Bitautui, vargonininkui Mikelėnui, ir valsčiaus raštininkui Bičiunui reikėjo daug prisibėginėti ir pasidarbuoti, kol leidimą išgavo, nes kliučių valdžia išrado pakaktinai. Buvo jau paskliduos žinia, jog vakaro įrengti neleista. Bet vis dėlto visos kliutįs tapo pašalintos per didelius rupesčius p. Bitauto, kurs, nepasigailėdamas nei turto nei triuso, važinėjo Kaunan ir Panevėžin. Prie scenos sutaisymo nemaža prisidėjo vietiniai valstiečiai darbu ir medžiaga. Papilio mokykla išrodė kaip tikras teatras, nes tenai buvo gražį scena su puikiai išdailinta uždanga, kėdės suolai ir dar, be ko neapsieina nei joks teatras, — galerija.

Vaidinta buvo dvi komedijį: "Neatmezgamas mazgas" ir "Geriau vėliau, nekaip niekada". Artistai beveik visi sodiečiai ir sodietės ir, kapo tokie, lošė kuo geriausiai. Iš jų galėtų išeiti geri vaidintojai, jei jiems tektų pamayti vaidinimą tokių artistų, kurie ant scenos dažnai pasirodo. Tarp Papilio artistų pirmą vietą užėmė p. Bitautas, kurs savo rolę komedijoje: "Geriau vėliau. nekaip niekad" atliko tikrai artistiškai. Kenkė šiek tiek jo žemaitiška ištarmė, — ne visi iš publikos suprato gerai.

Pasibaigus vaidinimui, vietinių dainininkų ir dainininkių choras, padainavo kelias tautiškas dainas; iš visų dainų geriausiai pasisekė padainuoti: "Sveiki broliai dainininkai". "Lietuva tėvyne musų" išėjo prastai: nebuvo nei takto nei tempo. Labai malonų įspudį darė dainininkės, papuoštos gražiais tautiškais rubais.

Kalbant apie Lietuvos teatrą, negalima apsieiti nepaaiškinanavus dėl policijos. Kaip visur, taip ir Papilyje darė kliutis kaip tik įmanydama. Prieš pat parduodant bilietus kilo ginčai dėl priverstino labdaringo mokesčio. Policija reikalavo, kad bilietai nuo 50 kap. iki rublio butų apmokami 10 kap. marke. Įrengėjai buvo jau bejtikiną antstolį, jog tokie bilietai reikia apmokėti 5 kap. marke. Bet čia jau uriadninkas pasirodė daugiau išmanąs: jis protestavo, — taip ir paliko prie 10 kap. Taigi negalima nė paminėti dar apie vieną musų policijos sauvalią. Pasibaigus vaidinimui, antstolis susskaitė kasą (gauta iš viso 100 rub. su viršum) ir tuojaus 50 rub. įsikišo kišenėn Biržių mokyklos naudai, likusiais pinigais vakaro įrengėjai turėjo apmokėti visas išlaidas; bet paliktųjų pinigų neišteko, užtat vakaro įrengėjai turėjo primokėti iš savo kišenės. Nežinia, kodėl antstolis taip sauvališkai elgėsi. Argi galėtų buti, kad jis nežinotų, jog pagal gubernatoriaus cirkuliaro įrengėjai garantuoja 30 nuošimčių nuo viso pelno?

Jb.

("V. Ž.")

ARGI VIEN TIK PRALAIMĖJIMAS....

Uždarydamas beveik viena diena dviejų apšvietimo draugijų "Vilniaus Aušros" ir suvalkiečių "Šviesos", be to dar suėmimai ir kratos, vis tai padarė ant daugelio labai nemalonų įspudį, visai atšaldė nuo darbavimosi visuomenės labui. Daugelis ne tik kad nenori prigulėti prie kitos kokios pirmeivių draugijos, bet bijosi dagi knygutę ar laikraštį į rankas paimti. Bet kas tai?!.... Nejaugi mums neliko jokios vilties kada nors išsiliuosuoti iš varžančiųjų mus pančių, nejaugi mums reikia nusiminti ir, rankas sudėjus, geresnių laikų laukti?! Tik pažiurėkim, kas atsitiko.

Visi, kas tik arčiau pažino abi draugiji, žino, kad jos niekuo neprasikalto prieš dabartinius valdžios įstatymus. Jeigu gi ir butų kaltybė tame, kad "protokolai ir apyskaitos vedami vien tik lietuvių kalba, arba kad "knygos buvo laikomos pašaliniam bute", kaip tai valdžia pranešė "V. Aušros" valdybai, paaiškindama uždarymo priežastį, tai visgi už tas "kaltes" dar nebuvo reikalo draugijas uždaryti. Valdžia galėjo draugijos valdybą tik perspėti, kad tas ateityj neatsikartotų, kaip tai valdžia daro su kitomis draugijomis. Nėra taipogi jokio reikalo uždaryti visą draugiją ir už tai, kad ten dalyvauja koks nors "valdžiai neištikimas" žmogus. Juk lengvai galėjo tą žmogų tik prašalinti iš draugijos. Bet vis tai ne tame tų draugijų uždarymo priežastįs!

Kad dabartiniai valdžiai reikėjo uždaryti "V. Aušros" ir "Šviesos" draugijas, tai tam nereikėjo jokių tų draugijų "prasikaltimų". Užteko to, kad tiedvi draugiji visupusiškai žmones švietė, kad platino tarp jų susipratimą. Tas negalėjo valdžiai patikti. Ji bijo žmonių apšvietimo ir susipratimo, bijo, kad žmonės patįs nepradėtų savo reikalais rupinties, kad jie neįprastų prie viešoje visuomeniškojo gyvenimo. Žmonės šiek tiek susipratę ir pirmiau žinojo apie tokią valdžios "baimę". Bet dabar, draugijas uždarius, ir akli, rodos, turės tai suprasti. Ir daugelis jau suprato. Išgirdę apie šių draugijų uždarymą, išgirdę apie kratas ir "Šviesos" skaityklų ir knygynų "užpečėtyjimus", apie "šviesiečių" suėmimus ir kalėjimuosna išvežimus, išgirdę apie tai ir tamsiausi užkampiai sujudo, žmonės viens kito ėmė klausinėti, teirauties, kas per priežastis tokių valdžios darbų ir dėlko valdžia kabinasi vien tik prie "Šviesos", o "Žiburio" visai ir nekliudo? Ima, sakau, žmogus teirauties, klausinėti: kur, kas, kodėl.... Ir nenoroms žmogui prisimena, kad ir kunigai ant "Šviesos" perkunus leido, kad ir jie per pamokslus, laikraščiuose, knygelėse ir kur tik galėdami "Šviesą" biaurojo, dergė. Atsimena žmogus ir įvairius straipsnius, "dokumentus", ir "laiškus į tėvus". Ir nevienas visai aiškiai pamato, kad kunigai su valdžia ranka į ranką eina. Štai dėlko valdžia tik "Šviesą" persekioja, o "Žiburiui" nieko nedaro. Dabar žinau kame dalykas, mąsto žmogelis. Jeigu dar pridėti kaikurių "žiburinių" ir apskritai kuniginių tyčiojimąsi ir džiaugsmą iš patikusios dabar "šviesiečius" nelaimės, tai ir visai mums paaiškės kokia musų "kuniginių" doriška vertė. Kas džiaugiasi iš dabartinių musų valdžios darbų, tas, valdžią įgyjęs, pats geresnis nebutų.

Tai tokios daug maž mintįs dabar skrajoja musų žmonelių tarpe!

Taigi nors apšvietimo pletojimasis, tas draugijas uždarius, ir daug nukentėjo, tačiaus ne maža laimėjo politiškasis žmonių susipratimas. Valdžios dabar su apšvietimo draugijomis ir kuniginių jai užuojauta atliko savo darbą. Neilgai prisieis laukti ir to darbo vaisių.

A. Karvelis.

("L. U.").

Į LIETUVOS MOTERIS.

Tokio vardo straipsnyje, tilpusiame 225 "Vil. Žin." numeryje, p. G. P. praneša, kad L. M. S. ketinanti siųsti savo atstovę į visos Rusijos moterų susivažiavimą, kuris bus Peterburge gruodžio 10 dieną. Tos atstovės žiniai prašoma parinkti šitokia statistika:

1) Kiek ir kuriose liaudies mokyklose mokas berniukų ir kiek mergaičių.

2) Kiek ir kuriam krašte (paviete, parapijoję) ima algos lauko darbininkai vyrai, kiek moterįs? Kiek mokama padieniais vyrams, kiek moterims?

3) Kiek viso labo Lietuvoje yra liaudies mokytojų lietuvių vyrų, kiek lietuvių moterų?

4) Kiek yra lietuvaičių, lankančių gimnazijas, ir kur?

5) Kiek yra lietuvių moterų lankančių augštesnius kursus, universitetą?

6) Kiek jau yra lietuvių moterų baigusių augštesnius kursus ir universitetą?

7) Ar yra lietuvių moterų savarankiškai užsiimančių prekyba? Kiek? Kur?

Kiek yra moterų tarnaujančių šankrovose? Koks jų už darbą užmokesnis?

8) Kiek miestuose (Vilniuje, Kaune, Liepojuje, Rygoje, galima ir mažesniuose miestuose) yra lietuvių tarnaičių? Ar negalima butų suskaityti proporcijonališkai, kiek jų yra sulyginus su svetimtautėmis. Svarbu butų irgi papiešti moteries darbininkės (mažažemės, grytelninkės, kumetės) ir moteries ukininkės padėjimas šeimynoje, t. y. kokie darbai ir kokios priedermės tokiose šeimynose guli ant moteries."

Žinutės reikia siųsti į "V. Žinių" redakciją, padedant ant jų raides "G. P.".

("V-tis").

IŠ RYGOS.

Spalių 17 ir 18 dieną įvyks čia lietuvių mokytojų draugijos narių susivažiavimas. Pirmą dieną, tarp kito ko bus svarstomas klausimas apie pedagogiškojo laikraščio leidimą ir apie mokyklos reformos sumanymą, kurį ketinama v. dumai įteikti. Tame susirinkime gali dalyvauti vien draugijos nariai.

Antrą susivažiavimo dieną bus skaitomi referatai kuriuos klausyti leidžiama ir publika. Ligšiol pranešta apie šitokius referatus:

1. K. Jaunzemas skaitys: Mokykla užsienyje.
2. K. Ozolis: Garsiųjų pedagogų nuomonės apie mokyklas.
3. E. Mendis: Svetimųjų kalbų mokymas.
4. Pr. Kundžinis: Apie latvių elementorius ir gramatikas.
5. E. Ritinšis: Prigimties mokslų išguldymas mokyklose.
6. Kr. Melnakšnis: Apie istorijos vadovėlius.
7. K. Ozolis: Apie geografijos mokinimo metodiką ir apie latvių kalboje esamus geografijos vadovėlius.
8. Bredis: Apie mergaičių ir vaikų mokinimą bendrose mokyklose.

Kaip matome, susivažiavimo programa labai turtinga ir yra viltis, jog daug veiklių mokytojų dalyvaus jame ir pastumės mokyklos reikalus į geistiną vagą. Geistina, kad latviai mokytojai gyvenantiejie Kuršo pasienyje Lietuvoje neatsisakytų dalyvauti taip naudingame susirinkime.

J. Galdinas.

("V.Ž.")

Rygos teismo rumai spalių 11 d. nagrinėjo 55 žmonių bylą. Kaltinami jie buvo už sukilimą Mintaujoje 1905 metais. Vieną iš jų teismas pasmerkė 6 metams katorgos, du — 4 metams, 13 ištremti, 38 išteisino, Vienas, patsai didysis kaltininkas, pasislėpęs; jo byla išskirta, ir atidėta ligi jis susirasiąs.

("V-tis").

IŠ PRUSŲ LIETUVIŲ SPAUDOS.

Prusų Lietuvoje yra įsteigti vadinamiejie lietuvių keliaujantiejie knygynai, kurie nemaž platina susipratimą tarp tenykščių vokiečių įtekmei pasidavusių gyventojų. Bet matoma, jog ir ten ne visi taip brangų svetį — kaip knygą — sutinka su džiaugsmu.

"Nauja lietuvišką Ceitunga" No. 76 praneša, jog jau 1905 metuose kai kurie tautiečiai pyko už lietuviškų knygų platinimą. Tie tamsuoliai nesigėdėjo trukdyti knygyno siuntinėjimą, peikti jį, biauroti. Bet šiandien "N. L. Ceitunga" su džiaugsmu praneša, jog nežiurint į visas kliutis, keliaująs knygynas tebegyvuoja ir nemažą naudą savo šaliai suteikia: — "O dabar jau niekas lietuviškosios dvasytės augimo nebesulaikys" — "N. L. Ceitungos" žodžiai:—"Ką tėvai darė tik iš papratimo t. y. kalbėjo lietuviškai, ir galėjo iki šių dienų išlaikyti savo kalbą, — tą męs darome su pilnu žinojimu, sąmoningai ir sąmonės šviesoje papročius valome, dauginame, tvirtiname. Musų knygynas keliaus šį kartą kitaip kaip iki šiol. Pasiliks kiekvienas knygų siuntinys gulėti pas tą, kuriam liko atsiųstas ne vienam mėnesiui, bet ištisiems metams. Siųsime todėl daugiaus knygų vienu kartu. Visi gavę knygas, turi pasižadėti daboti, kad nei viena neprapultų, bet turi ir apsiimti dalinti knygas paskaitymui savo kaimynams, gentims, pažįstamiems. Metams praslinkus, kuomet męs prašysime, tai, gavę knygas, turės mums jas savo lėšomis sugrąžinti".

Toliaus to keliaujančio knygyno įkurėjai kviečia kiekvenį, norinti knygynu naudoties, prisiųsti laiškelį su savo adresu: — "Prašykite knygų, kas suprantate musų darbo svarbumą, kas mylite musų linksmai augančią lietuvišką dvasytę!"

Perskaičius tokį iš širdies plaukiantį paraginimą šviesties, skaityti, nejučiomis skrenda iš lupų linkėjimai: "Tik daugiau tokių knygynų! Daugiau tokių brolišką paraginimų! Ir netik Prusų Lietuvoje, bet ir pas mus! Visur, visur šviesos ir knygų!"

("V. Ž.")

# IŠ AMERIKOS.

KARBOLINĖ RUGŠTIS DAR BE.

Cincinnati, O. 12 d. lapkričio, nežinomas vyriškis užpuolė ant 20 metų Gertrudos Hatt ir karboline rugščia apliejo jei veidą ir baisiai ją apdegino. Kas yra užpuolikas ir už ką šitą moterį ant viso amžiaus subiaurino, nežinia.

KRASOS NEPRITEKLIUS.

Washington, D. C. Sulyg a[illegible] skaitos vyriausios krasos užveizdos, šiems metams Amerikos krasos nepriteklius siekia 1691027 dol. Įplaukimų buvo $19147866 o išlaidų $208351886. Uždengimui to krasos užveizda užmano įvesti išvažiojimą pakietų po farmas pelnas iš to uždengtų nepriteklių.

JUODOJI RANKA.

Philadelphia, Pa. Italijonų a[illegible] gyventoj miesto dalyj, ant Bair bridge str. su dinamitu likosi iš dalies išgriauta Ignoto Spira valgykla. Expliozijos keturios ypatas tapo sunkiai sužeistos. Mano, kad tai darbas "Juodosios ranko" kuri nuo Spiro pareikalavo 10 dol., bet jų negavo.

NUŽIURĖTOJAS.

Viroqua, Wis. Gyvenantis [illegible] 84 metų Eland Olson užmušė kirviu savo 83 metų pačią, [illegible] sipiaustė sau pilvą ir pats pasikorė. Jis mat nužiurėjo sa[illegible] pačią, buk ji meilavosi su jau[illegible] bernu.

NELAIMĖS ANT GELŽKELIŲ.

New Orleans, La. 12 mylių nu[illegible] čia, netoli Littlewoods susimu[illegible] du bėganti į priešingas puses gel[illegible] kelio traukiniai. Prie to 11 ypatu[illegible] likosi užmuštų, o daug tapo sun[illegible] kiai sužeistų; terp sužeistų yra [illegible] mirtinai sužeisti.

NĖRA ATEIVIŲ, NĖRA PINIGŲ.

New York. Visi darbai p[illegible] rinimui uosto tapo sulaikyti, [illegible] dangi sumažėjus ateivystei, [illegible] sėmė ateivių pripildomi tam t[illegible] lui pinigai. Truksta pinigų u[illegible] kymui ateivių departamento. [illegible] naujai sutvertai ateivių komisi[illegible] susidedančiai iš 300 urėdninkų.

UŽMUŠĖ 8 YPATAS.

Okmulgee, Okla. Mušyje už[illegible] musiame gaudant prasižengėlį n[illegible] grą Jim Deckardą, 8 ypatos lik[illegible] si užmuštos, o 10 tapo sunkiai s[illegible] žeistų. Užmuštas tapo šerifas p[illegible] licijos viršininko vietininkas ir [illegible] negrai, tame ir gaudomas Deckar[illegible]

UŽMUŠTI ANT GELŽKELIO

Washington, D. C. Sulyg ran[illegible] pagarsintos atskaitos, nuo 30 [illegible] berželio pereitų metų iki 1 d. li[illegible] pos šių metų, ant Amerikos gelž[illegible] kelių tapo 3764 ypatos užmuš[illegible] o 68989 sunkiai sužeistos. T[illegible] ant gelžkelių žuvo tiek žmoni[illegible] kaip didelių armijų mušyje. Ma[illegible] tyt ant Amerikos gelžkelių didelės tvarkos nėra.

SUSIDAUŽĖ LAIVAS SU CHINIEČIAIS.

Buffalo, N. Y. Netoli čia susidaužė laivelis, ant kurio buvo 1[illegible] chiniečių ir 3 baltparviai. Šeši chiniečiai prigėrė. Matyt chiniečiai tie bandė ant laivo prisigriebti į Jungtines Valstijas iš Kanados.

ŽMOGŽUDŽIO BYLA.

Laporte, Ind. Kaip skaitytojai atmena, netoli nuo čia, sudegus farmai norvegės Gunness, kasinėjant degėsius, užtiko kunus 1[illegible] ypatų, daugume vyriškių, nužudytų našlės Gunness. Ji pati sudegė. Jos pagelbininku žudyme suviliotų norinčių našlę vesti vyriškių buvo darbininkas Ray Lamphere. Byla jo prasidėjo 12 d lapkričio.

ATEIVIAI ATKAKĘ AMERIKON.

Nuo 30 berželio pereitų metų Amerikon atkako ateivių: italijonų 294061, tame skaitliuje buvo nemokančių skaityti 123544, žydų atkako 149182,o tame nemokančių skaityti 31885; lenkų atkako 138033, o tame nemokančių skaityti 49842, vokiečių 92936, o tame analfabetų 5310, skandinavų 53452, o tame analfabetų 475, anglijonų 51126, o tame analfabetų 536, vengrų 50071, o tame analfabetų

5770, [illegible]-vatų ir slovenų 47826, [illegible] anal[illegible]ų 16721, grekų 46273, analfab[illegible] 13883, airių 33705, analfab[illegible]713, japonų 30824, tame an[illegible]tų 9654, lietuvių 25-884, o [illegible]okančių skaityti buvo 14256, ser[illegible] ir bulgarų atkako 24174, nemokančių skaityti 11998, rusinų 24031, tame analfabetų 12-930, maskolių 16801, tame analfabetų 6998, finų 14860, tame analfabetų 351, čekų 13554, tame nemokančių skaityti 215.

Taigi daugiausiai nemokančių skaityti buvo lietuvių, nes 55%, arba didesnė pusė, rusinų 54%, italijonų 50%, serbų ir bulgarų 50%, maskolių 40,6%, lenkų 33,7%, žydų 21,3%, vokiečių [illegible]%, japonų 3,3%, skandinavų bu- tokių mažausiai, nes tik 1%.

## GAISRAI.

[illegible]lliance, Ohio. Gyvenime pie- pardavinėtojo Johno Mumfler [illegible]imė gaisras. Sudegė teipgi 4 [illegible]ių.

[illegible]Winnipeg, Minn. Sudegė čia [illegible]tuvės Prairie City Oil Co. [illegible]stolius gaisro padarytus skaito [illegible] 150000 dol.

[illegible]Elkins, W. Va. Netoli nuo čia, [illegible]stelyj Beverly, namuose barz- [illegible]kučio Rice, nuo gazo expliozi- [illegible]užgimė gaisras. Ugnyje pra- [illegible] penketas vaikų.

[illegible]ismarck, N. D. Sudegė čia [illegible]s Acme Harvester Co. Nuo- [illegible]us gaisro padarytus skaito ant [illegible]00 dol.

[illegible]Brooklyn, N. Y. Tuojaus po [illegible]statymui sudegė čia Par- [illegible]eatras ir visai sudegė. Nuo- [illegible]ius gaisro padarytus skaito ant [illegible]00 dol.

[illegible]Stoneham, Mas. Sudegė čia [illegible]tuvės Shacomut Motor Co. [illegible]stolius gaisro padarytus skai- [illegible]ant 150000 dol.

[illegible]St. Louis, Mo. Namuose pn. [illegible]8 Sidney str. siautė čia, 11 d. [illegible]kričio, gaisras. Sudegė teipgi [illegible] vaikai, o du mirtinai apdegė.

[illegible]Omaha, Nebr. Išdegė čia da- [illegible]itaisų Nebraska Moline Plow [illegible]siai nai[illegible] gaisro padarytus [illegible]delę n[illegible]00 dol.

[illegible]laukini[illegible]

## EXPLIOZIJOS.

[illegible]nsas City, Mo. Netoli nuo [illegible]miestelyj Dodson, išlėkė į pa- [illegible]es parako krautuvės. Explio- [illegible] vienas vyriškis likosi ant vie- [illegible]užmuštas, o 35 ypatos tapo [illegible]nai sužeistos. Nuo ko užgi- [illegible] expliozija, nežinia, nes vienai- [illegible] buvusi trioboj ypata tapo už- [illegible]ta.

[illegible]ergent Ky. Lentų piovyklose [illegible]r Lumber Co. expliodavo ga- [illegible] katilas. Expliozijos 4 dar- [illegible]kai likosi užmušti, o vienas [illegible]klų savininkų mirtinai sužei- [illegible]

[illegible]th Bay, Ont. Ant garlaivio [illegible]nishanning" expliodavo ga- [illegible] katilas. Explozijos penkios [illegible]tos likosi užmuštos.

## [illegible]ELAIMES ANT GELŽKELIU.

[illegible]Cheycum, Wyo. Netoli nuo [illegible], ant Union Pacific gelžkelio [illegible]imušė du traukiniai. Prie to [illegible]patos likosi užmuštos, o 3 sun- [illegible]i apkultos.

[illegible]Springfield, Ill. Netoli Spring- [illegible]ld Junction susimušė traukinys [illegible] lokomotyva. Prie to du gelž- [illegible]lio tarnai likosi užmušti, o trįs [illegible]nkiai apkulti.

# IŠ DARBO LAUKO.

[illegible] Shamokin, Pa. Cameron [illegible]nglių kasyklose užgimė gaisras ir [illegible]er tai 1450 darbininkų ne teko [illegible]arbo.

[illegible] Baltimore, Md. Sustreikavo [illegible] drabužių siuvėjų Soumborn [illegible], kadangi mat kompanija įvedė [illegible]nokesnį nuo štukų.

[illegible] Buenos Aires Resp. Argenti- [illegible] Pietinėj Amerikoj. Darbai čia [illegible]ur gerai eina, kas netingi, gali [illegible]uti darbą. Stiklo dirbtuvė su- [illegible]ažino darbo laiką ant 8 valandų

J. Pauga.

# LIETUVIAI AMERIKOJ.

## IŠ CHICAGO, ILL.

[illegible]Pereitą nedėdienį atsibuvo pirmu- [illegible] "Aušros" draugystės prelek- cija, skaityta p. J. Hertmanavičiaus, ant tėmos: Mokslas. Skaitymas p. Hertmanavičiaus buvo gana užimantis, nežiurint į tai, kad gvildenamas jo dalykas buvo labai sausas, — sausas dėlto, kad jam parsiėjo kiekvieną mokslo šaką apipasakoti keliais žodžiais. Savo išvedžiojimus jis rėmė Spencerio teorija, sulyg kurios: gamta susideda iš medžiagos ir proto, arba, kaip jis pavadino, inteligentijos, kuri medžiagą apdirba sulyg savo noro. Pabaigus jam skaityti, kas užėmė valandą laiko, vienas iš klausytojų, p. Siderevičius, matyt šalininkas Buechnerio teorijos, sulyg kurios nėra ant svieto tokio dalyko, kaip protas, o yra tik viena medžiaga, kurioje protas apsireiškia tik kaipo jos ypatybė, bet ta protinė medžiagos ypatybė yra tik pačios medžiagos išdirbta, kuri nieko nereiškia ir medžiaga, ką ji neveiktų, veikia aklai, be tikslo, — atsistojo ir išsireiškė, kad jis yra priešingas prelegento pasirinkimui remti savo išvadžiojimais mokslininkais nepripažintais mokslišokojo svieto, apleidžiant tikrus mokslininkus: Darwiną, Kopernika ir Marksą. Prelegentas ir jo priešininkas susirėmė, bet viens kito neįtikino ir abu pasiliko kiekvienas prie savo. Ir aš, klausydamas jų, pasilikau teipgi prie savo. Taigi mano supratimu, Spencerio teorija yra daug vertesnė už Buechnerio teoriją, už kurią aš neduočiau nė sulužusio dvylekio. Žinoma, Buechneris buvo gabus žmogus, jis gabiai suvėlė daug jovalo savo Medžiagoj ir Pajiegoj, bet vis tai tik jovalas, nors jis ir nukentėjo už jį kaipo mokslo kankinys. Tai yra tik mytas, kad gamtoje viskas vyksta spangai (o vienok teip šiądien manoma. Red.), be tikslo, ir tą aiškiausiai mums parodo nesugebumos tų, kurie veikia be tikslo. Vienok tai yra mano ypatiška pažvalga ir šalininkai Markso teorijos teiksis ant manęs nesupykti už tai. Jie gali sau savaip tikėti ir nepripažinti sau jokio proto, aš už tai nepyksiu.

Taigi prelekcija visgi buvo labai akyva, ypač jei butų buvę kam ją išplėtoti plačiau; bet prelegentas priešininkų daugiau nerado ir susirinkimas likosi užbaigtas. Žmonių susirinko, net gėda sakyti, 50 ypatų, ir tai tik tolimesniejie; tiegi, artymesniejie, kuriems šita prelekcija tyčia buvo surengta, visai neatėjo. Kuomi tą galima išaiškinti? Aš labai geisčiau žinoti šito musų apsileidimo priežastį. Gal kas man teiksis paaiškint.

Svečias.

## NUO "APŠVIETOS" MOTERŲ DRAUGYSTĖS CHICAGOJ.

Gamtoj nėra nieko teip paprasto, kaip męs pripratę manyti. Kur ne eisime, jei žiurėsime su atidžioms akims, vis surasime ką nors svarbaus. Daleiskime, kaip męs pripratę praleisti dienas ir naktis be paliovos einančias! Rodos tame nieko nėra svarbaus. Praeina diena, stojasi naktis sulaukiam ryto ir vėl turime dieną.... Bet jeigu bandysime tirinėti tuos dalykus ir paklausime patįs savęs, kaip tas viskas stojasi, tai pamatysime labai daug svarbaus. Žmonių pripratimas ir prisirišimas prie kasdieninių dalykų stabdo pirmyneigą. Motinos labai priprato buti tik motinoms, — pripratimas neleidžia joms suprasti svarbumo savo pareigų ir vietos, kurią užima. Rodosi, kad teip ir reikia: pagimdyti, penėti ir palikti. Juk daugelį motinų girdime kalbant: "Kaip męs radom, teip turime ir palikti." Atsigryžus ir pažiurėjus atgal, girdime: kokis tai milžiniškas skaitlius numirė, numirė, numirė, — daugybė motinų išmirė! Jeigu kiekviena praeitųjų amžių motina butų žiurėjus su atidžioms akims į busimąją žmoniją, ir jos reikalus, jeigu ją butų atsakančiai auklėjusi, tai jau męs nereikalautume nei policistų, nei policijos kontrolės. Taigi matome, kokį nemalonumą šandien visi turime panešti dėl motinų nepasirupinimo apie žmonijos ateitį praeituose amžiuose.

Bet tu, šios gadynės motina, užėmusi pirmą teip svarbią vietą gyvenime giliai mastydama, pažiurėk į gulintį su išplėstoms akytėms ant tavo rankų kudikį, kuris bus žmonijai arba pasigėrėjimu arba pasipiktinimu, nepasiganėdink pripratimu "Kaip radom, teip ir turime palikti" — padaryk atmainą, supratus svarbumą motinystės, išauklėk dorai kudikius kuriuos atgabenai svietan.

Juk tai didžiausia svarba žmonijai laukti ateities, o sykiu ir naujos gentkartės. Ar gali žmonija turėt viltį ateityje, matydama kudikius purvinus, ašarotus ant gatvių, pavestus Dievo valiai? Pakol motinos nesupras svarbumo savo stovio, pakol loš rolę mašinos tik palaikimui skaitliaus žmonių, kol nežiurės atidžiai tolimon apregėn, į ateinančias gentkartes, tol žmonija apsiriks savo viltyse laukdama dangaus ant žemės.

Moterys, besirengiančios prie motinystės butinai turi susipažinti su gamta, o gamtą galima pažinti tik tirinėjant kasdieninius apsireiškimus ir reikalus, giliau viską tėmijant. Juo daugiau gamtą tirinėsi, juo didesnę jos meilę įgysi, juo labiau ji tave patrauks. Mylėk gamtą, suprask ją! Taigi motina, sujungus savo jausmus su gamtos gražumu, susilauks tokių kudikių jausliaširdžių ir terp tokių viešpataus draugiškumas, doriškumas ir meilė gero. Nesuprantantis gamtos nemoka mylėti nei geriausio savo draugo.

Draugės! nemanykite, kad tai paprastas daiktas įrengta "Apšvietos" draugystės vakarinė mokykla, apie kurią jau buvo garsinta laikraščiuos.

Mokslas, mokykla, žinoma, labai paprasti vardai, tankiai juos vartojame; bet atkreipkite atidą giliau į šitą šaką mokslo, kurio draugė T. Andriuševičiutė pradėjo mokinti, taigi į rankomis išsiuvinėjimą. Šita šaka mokslo teip augštai siekia, kaip ir kitos šakos mokslo, nes ir rankų darbas brangiai apmokamas. Kiekviena besimokinanti to, turi brangiai užmokėti, kol išmoksta. Jums atsiranda proga to išmokti, pasidėkavojant draugei Andriuševičiutei, kuri pasišventė labui seserų, mokina be jokio užmokesčio, nesigaili savo brangaus laiko! Užtai jai "Apšvietos" draugystė linki tvirčiausių spėkų, su karšta padėka geidžia, kad ji pasiliktų musų mokintoja ant ilgai.

Draugės norinčios susipažinti su "Apšvietos" draugyste ir įstoti į minėtą vakarinę mokyklą, pasinaudokit kol yra proga.

Iki pasididįs skaitlius mokinių, mokina tik vieną vakarą sanvaitėj, tai yra utarninko vakarais. Mokslas prasideda 7:30 v. ir traukiasi iki 9:30, pn. 3235 Union av., Sutkų gyvenime ant žemutinių lubų.

Protokolų sekretorė,

M. Šeškienė.

## IŠ EAST CHICAGO, ILL.

Lietuvių šitame miestelyj yra nedidelis burelis. Savo parapijos jie neturi, nėra čia nė lietuviško kunigo. Mažesnė lietuvių dalis priguli prie lietuviškos Šv. Juozapo parapijos South Chicagoj, o didesnė dalis priguli prie vietinių lenkiškų parapijų. Paskutiniai ne tik patįs sulenkėję, bet ir savo vaikus leidžia kvailinti lenkiškoms davatkoms, nė žodžio lietuviškai ne mokančioms. Kaip tik vaikai kiek lenkiškai pramoksta, tėvai iš to labai džiaugiasi, toki lenkininkai susieję ,terp savęs kalba: "jau musų vaikai ne praščiokai, jie bus tikri lenkai." Nesupranta mat, kad lenkai, apart Lenkijos ir dar Lietuvos ir tai tik dėl lietuvių kvailumo, yra visur didžiausioj paniekoj. Laikai tie, kada lenkus ir svetur godojo seniai praėjo, nes pats lenkai, savo tamsumu ir nesupratimu gerą garbę pašarvojo; Amerikoj lenkai stovi beveik greta su juodparviais; net italijonai jau lenkus užpakalyj paliko. Lietuviams ypač Amerikoj nėra nė mažiousos naudos iš savo vaikų lenkus daryti, nes čia jau lietuvių garbė geresnė negu lenkų.

Žolinas.

## IŠ NEW BRITAIN, CON.

Šv. Andriejaus draugystės susirinkime 8 dieną lapkričio šių metų perskaityta laiškas nuo Tėvynės Mylėtojų draugystės apie 50 metinių sukaktuvių apvaikščiojimą garbaus raštininko V. Kudirkos, kuris bus 30 d. gruodžio šių metų ir apie išleidimą jo raštų. Draugystė Šv. Andriejaus vienbalsiai nutarė dalyvauti sukaktuvių apvaikščiojime ir paskyrė 10 dol, iš kasos. Pinigai pasiųsti Centrališkam kasieriui Tėvynės Mylėtojų draugystės, A J. Povilaikai. Padauginti aukas tapo paskirtas komitetas iš sekančių Šv. A. Dr. sanarių: Mateušo Neimano ir Jono Kardoko. Tie vyrai turi susižinoti su vietinėms draugystėms, parengti kokį pasilinksminimą, arba balių. Pelnas bus paskirtas išleidimui V. Kudirkos raštų. Perskaičius laišką apie gyvenimą to garsaus raštininko, apie vargus V. Kudirkos, buvo matyti ant veido kiekvieno draugo gailestis ir piktumas ant žmogžudžių maskolių (Kudirka kentė gana ir nuo savųjų, kurie jį šlėgoj ir varge apleido. Tas buvo dar skaudžiau negu priešų persekiojimai. Red.).

Vardan Šv. A. draugystės sekr.

Kazimieras Baikauskas.

## IŠ PITTSTON, PA.

18 d. spalio S. L. A. 7-ta kuopa atlaikė savo paprastą susirinkimą ir nutarė: Kadangi parengimas Vliniuje universiteto nėra galimas greitu laiku, tai męs patarėme auką, paskirtą minėtai institucijai Susiv. Lietuvių Amerikoje XXIII seimo, aukauti p. J. Jablonskiui, jo mėnesinė algai už mokinimą lietuvių kalbos Panevėžio vidutinėse mokyklose (Jablonskis perkeltas į Brasto gimnają. Red.).

28 d. spalio draugystė S. Daukanto apvaikščiojo dieną metinių sukaktuvių savo globėjo. Buvo dainos, kalbos ir dekliamacijos. Kalbėjo p. Kalonis iš Wilkes Barre, Pa, ir Kazakevičia, vietinis. Dainavo vietinis bažnytinis choras, o dekliamavo dvi mažos mergaitės — Tolubiutė ir Jasaičiutė. Kalbėtojų buvo užprašytų ir daugiau, bet jie nepribuvo. Mat draugystė mutarus buvo tik tokius kalbėtojus kviesti, kurie nieko neprasitartų prieš kunigų darbus. Taigi, turbut, dėl aprubežiavimo kalbos kiti kalbėtojai nepribuvo. Kazakevičia užmanė parinkti aukų išleidimui Kudirkos raštų, bet vienas iš čionykščių socijalistiškų veikėjų, Čepulis, užklausė, ar sutiks ant to susirinkusi publika? Po trumpo ginčo susirinkimo vedėjo M. Tolubos ir minėtu "protestantu", aukų surinkta $4.19. Reikia paminėti, jog p. Čepulis yra S. Daukanto draugystės sanariu. Ištikro reikia apgailėti, kad budamas dar socijalistu, vietoje žengti pirmyn progreso link, smunka dvasioje žemyn!

Kiti tautiški, bei darbininkiški reikalai žengia vėžio žingsniu. Čianykštė socijalistų kuopa karts nuo karto parengia diskusijas, bet tankiai nesusirenka nei kuopos sanariai; ateina trįs, ar keturi draugai, pasikalba ir išsiskirsto be naudos visuomenei. Pirmiaus čianyštės tautiškos draugystės mėgdavo kelti pokylius (balius), bet dabar miesto valdžia uždraudė viešose svetainėse pardavinėti svaiginančius gėrymus. Todėl dabar lietuviškos draugystės nekelia balių, o lietuviškas jaunimas, nerazdams kitokio užsiėmimo ir pasilinksminimo, sėdi namieje, arba smuklėse. Butų geistina, kad Pittstoniečiai atgaivintų Teatrališką kuopą, pradėtų dirbti sudrutinimui kuopos T. M. D., užsiimtų skaitymu knygų, lavintusi dainavime. Nagi, Pittstoniečiai, judinkite žemę.

Greitakojis.

## IŠ BAYONNE, N. Y.

Prispirtas vietinių lietuvių, 6 d. lapkričio kun. M. Šedvydis turėjo sušaukti parapijos susirinkimą; bet jis teisinosi, kad toj dijecezijoj vyskupo išleistas padavadijimas, kad parapijos ne gali nė jokių mitingų turėti, todėl sušaukimas butų priešingu katalikiškam tikėjimui. Bet parapijonai tokiam besiteisinimui netikėjo, privertė kunigą mitingą sušaukti. Mitingas atsibuvo ne savo vietoj, nes bažnyčioj; susirinko apie 40 ypatų. Parapijonai reikalavo, kad kunigas išaiškintų, kaip stovi parapijos reikalai, už ką vėlių ganytojas juos apšaukė bedieviais, socijalistais. Parapija, girdi, gyvuos, o skaitanti knygas ir laikraščius gali eiti į lenkų budą, taigi į lenkų neprigulmingą bažnyčia. Kada parapijonai davė pinigus, tai buvo geri, bet kaip tik panorėjo žinoti ant ko jų pinigai apverčiami — tuojaus bedieviais, niekšais pastojo; kol žmonės dėjo pinigus, tąsyk nė vyskupas nedraudė mitingų laikyti, galėjo, kad ir keturis kartus į mėnesį juos laikyti, tąsyk viskas buvo katalikišku. Ir trustisus parapija tokius išrinko, kokius norėjo. Kada gi materijališkai sutvirtėjo, gavo šiltą vietą, jau viskas negerai: skaitanti knygas ir laikraščius bedieviais tapo, sacijalistais gi tie, kurie nori žinoti kaip suvartojami pinigai bažnyčiai aukauti. Trustisus pavarė, rado juos neatsakančiais katalikais, kitus pats sau išsirinko be parapijos pritarimo. Bet parapijonai ne snaudžia, jie žada savo tiesų jieškoti. Kaip knygos vedamos, mažai kas žino, bet girdėt, kad jose išlaidos didesnės už įplaukimus. Na, o kunigas giriasi, kad jam teip rupi parapijos labas, kad jis musų bažnyčiai net Jersey City kolektuoja pinigus. Teip turbut jis ir parapijos labą supranta!

Darbai čia eina dar blogiau, negu ėjo prieš prezidento rinkimus. žmonių be darbo daug matyt: tuoj po rinkimų paleido tulą darbininkų skaitlių,

Senelis.

## IŠ LONDONO.

Pavasaryj pereito meto, nepaisant visokeriopų kliučių, męs, keliatas iš nuo seniau čia, Londone, apsigyvenusių lietuvių įsteigėme tautišką draugystę vardu "Aušra", su tokiu jau programu, kaip Lietuvoj gyvuojanti "Aušra"; taigi tikslu jos yra — platinimas apšvietimo ir tautiško susipratimo tarp tamsesnių brolių ir seserų. Tikslas, — pasakys nevienas — be abejonės, puikus, kasgi vienok iš vietinių lietuvių galės ir drįs apsiimti jo įvykdinimu, — praves kelią? Teisybė, męs da labai silpni ir spėkų da neturime, bet argi jau turime nuleisti rankas: laukti lyg kokio stebuklo, kad kas atsitiktų netikėto, išdribtų iš debėsų? Turime juk suprasti ir atminti tai: jeigu męs pats apie savo padėjimą nepasirupisime, tai juk niekas mums nepadės, nepatars, bet, iš kitos pusės, jeigu męs judėsime, pradėsime glausties vens prie kito, vienysimės, męs ne tik sutvirtėsime, bet išaugsime į tvirtą organizaciją, pavirsime į milžinišką spėką, kuri, galu gale, atkreips ant savęs ir inteligentijos atydą. Jau p. J. Gabrys padarė pavyzdį: atsilankė čia, į mus prakalbėjo, pamokino; bėgyje laiko atsiras ir daugiau tokių vyrų, pasišventųsių savo tautiečių gerovei, kurie ne sanvaitę arba kitą musų tarpe apsiliks, bet mėnesius savo laiko paaukaus musų dvasios ir proto pakėlimui.

Visur, visame pasaulyje, kur tik lietuviai neapsigyveno, pradėjo susiprasti, vienytis, šlietis viens prie kito, — organizuotis. Tuo tarpu čia, Londone, kartas nuo karto, tarpais, rodos užsidega, pradeda bruzdėti, bet prisiklausę zaunų profanų, arba šiaip tamsunėlių, pradeda abejoti, nuleidžia rankas ir snaudžia,kol vėl kas neprikelia.

Tuli draugystės nariai mano įnešti užmanymą, kad prie "Aušros" butų įsteigta kasa savitarpinės pašelpos bedarbės laike.

Susirinkimai "Aušros" narių atsibuna kas sanvaitė, nedėldieniais, 7 valanda vakare, salėje Black Bull, Bacon street, Brick Lane E.

"Aušros" komitetas.

## REIKALUOSE MUZIKALIŠKO FONDO.

Perskaitęs pereitame numeryj "Lietuvos" straipsnį p. J. Laukio, užvardintą "Paimkime bent sykį tikrą kelią", manau turįs priderystę bent trumpai nurodyti, kad išvadžiojimai ir paraginimai p. Laukio remti tą "Fondą", nors yra geri ir gal but naudingi musų visuomenei ir mums patiems, vienok butų geistina žinoti nuo p. Laukio, kaipo raštininko to fondo, ar Komitetas renkantis nuo žmonių pinigus tam tikslui yra jau inkorporuotas, ar turi savo įstatus, ir, jeigu turi čarterį ir įstatus, kad molonėtų per laikraščius pagarsinti.

Čarteris ir įstatatai yra pamatu kiekvienos įstaigos, ir męs visi gerai suprantame, kad, norint kokį tikslą atsiekti, ar tai pastatyti triobą ar įrengti kokį kitą dalyką, darbas visuomet turi buti pradėtas nuo pamatų. Su šituomgi fondu, rodsi, yra visai kitaip. Pinigai pradėti rinkti pirmiau, negu žmonės žino kaip jie bus sunaudoti, ir kas yra už tuos pinigus atsakančiu. Tegul tas ne įžeidžia to fondo narių, nes aš nesu priešingu rinkimui pinigų tam tikslui, teip pat kaip ir nėsu priešu p. Laukio ar kitų Komiteto narių, vienok, pakol įstaiga tą nebus inkorporuota, ir nematysime ant kokių pamatų stovi, nėra logišku daiktu reikalauti, kad žmonės tą fondą šelptų.

Galbut, Komitetas, nežinodamas ar iš to kas išeis, ar ne, ar žmonės pritars tam užmanymui, ar ne, susilaikė nuo inkorporavimo, Komitetas saugojosi daryti nereikalingų išlaidų. Taš irgi nėra logišku protavimu, nes jeigu žmonės tiki, kad tokia įstaiga yra reikalinga, tai turi tikėti teipogi, kad žmonės supras jos naudą ir reikalingumą ir jai pritars, bet jeigu pirmžengiai ar vadovai neturi užsitikėjimo tam darbui, tai kaip galima reikalauti, idant visuomenė, kuriai tas užmanymas nėra teip gerai suprantamu kaip Komitetui, turėtų užsitikėjimą įvykdinimui tos įstaigos, ir kam remtų minėtą fondą?

Turint čarterį ir įstatus, žmonės, aukaudami tam tikslui, žinos kam pinigus deda, ir jeigu tas tikslas potam pasirodytų ne įvikdomu, tai nieks negalės Komiteto kaltinti, kad jis nežino ką daras, ir tada surinkus tiek pinigų, kiek duosis, galima bus suvartoti ar sunaudoti teip, kaip įstatai parodys, ir tada bus visi užganėdinti.

Ponas Laukis nurodo, kad pas lietuvius gema daug užmanymų, bet iš tų visų nė vienas nelieka įkunytas. Tas gal but teisybė. Bet kokia to priežastis? Ar užmanymų pas mus yra perdaug? Su tokiu protavimu yra sunku sutikti. Reikia visupirmu atminti, kad musų tauta neseniai atsibudo iš miego. Pas mus beveik visos tautiškos dirvos yra neišdirbtos. Ne įstabu todėl, kad kiekvienas daugiau protaujantis tautietis paduoda visuomenei savo sumanymus, kuriuos laiko butinai reikalingais įvykdinimui ir naudingais musų tautai. Ir augščiau politiškai, ekonomiškai ir apšvietime stovinčios tautos turi nemažiau už mus užmanymų, iš kurių vieni yra įvikdomi, o kiti nyksta. Bet priežastis, kad musų užmanymai daugiausia užmiega pakol visuomenė juos gerai supranta, yra ta, kad visų pirmu, užmanytojai tankiai patys nežino kokiu keliu savo užmanymą įvykdinti, ir neužtektinai išaiškina visuomenei. Iš to męs teip daug turime bergždžių polemikų, o mažai rimto darbo. Taigi patarčiau Komitetui "Šerno Muzikališko Fondo" padėti visų pirmu tvirtus pamatus savo įstaigai, o tolesnis darbas eis savo keliu, ir nereikės teip daug polemizuoti. Angliškas priežodis sako: "Whatever is worth doing, iš, worth doing well", taigi ir fondas, jeigu jisai yra reikalingu, turi buti tvertas teip, kaip visi fondai yra tveriami.

J. J. Hertmanovič.

Šitas fondas nėra dar lygšiol inkorporuotas. Nors steigėjai jo yra tos pačios nuomonės, kad geriau butų jis inkorporavus; atsižiurėdami vienok į taupumą fondo pinigų, jie manė apsieisią be inkorporavimo. Męs turime pavizdžius su kitomis draugystėmis, kurios apseina teip gerai be čarterio, kaip ir su čarteriu. T. M. D., pav. lygšiol nebeturi dar čarterio ir tas jai nė kiek neužkenkia savo darbą varyti. Bet p. Hertmanavičius ir maloni visuomenė teiksis mus suprasti, kad męs teip darysime, kaip didumos bus reikalaujama.

Pono Hertmanavičiaus patėmijimas, kad musų užmanymai daugiausiai užmiega pirma negu visuomenė juos supranta dėlto, jog užmanytojai patys tankiai nežino kokiu keliu juos įvykdinti ir neužtektinai juos išaiškina visuomenei, yra iš dalies teisingas net ir šiame atsitikime. Męs, buvusis komitetas, buvome, kaip, anot pasakos Krilovo, vėžys, gulbė ir lydeka užkinkyti prie vieno vežimo: vienas mus atbulas ėjo atgal, kitas kėlėsi į padanges, o trečias traukė į vandenį. Nejstabu todėl, kad musų vežimas stovėjo ant vietos ir žmonės gal ir nesuprato išnašumo šito muzikališko fondo uždavinio. Ištikro, negalima tikėti, kad žmonės matydami sau naudą iš kokio nors darbo,jo nedarytų. Prie šito gi muzikališko fondo, išskyrus toliaus matančius, nedaug kas prisidėjo. Iš to matyt, kad išnašumas jo nėra visiems suprantamas. [illegible]enok jis yra teip didelis ir aiškus. Męs visi žinome, kad mums negana yra pavalgyti. Męs dar turime savo dvasios reikalus, kurie yra daug svarbesni ir už pavalgymą. Šito ve muzikališko fondo uždaviniu ir yra aprupinti musų dvasiškus reikalus. Jo darbu bus pakelti mus iš nupuolimo, išvesti mus iš musų prarugusių smuklių, atidaryti musų akims grožybes gamtos ir įvesti mus į dangų žmogaus dvasios. Tai yra didelis darbas, prakilnus mieris ir tikras atlyginimas tiems, kurie pasirupins jį įkunyti.

Argi tai daug reikia galvoti, kad suprasti išnašumą šito sumanymo? Kur daina skamba, ten akys juokias, ir lupos šypsos, o širdyj gali rasti sau vietą tik meilė. O kur meilė yra, ten teipgi gali buti ir laimė. Argi mums reikia dar ko daugiau? Laimė yra vienintėlis tikslas žmogaus gyvenimo. Todėl svarbumas šito muzikališko fondo mums yra aiškus ir manome, kad jis teipgi nemažiaus aiškus gali buti ir kitiems. Bet jei kas gerai ko nesuprastų, tegul klausia, męs paaiškinsime. Tuos gi, kurie jo išnašumą supranta, kviečiame prisidėti savo darbu prie mųs. Mums reikia 100 veikėjų, užjau čiančių šitam darbui. Kas norė- veikti, paaiškinimus gaus per laišką. Laukiame atsiliepiančių.

J. Laukis, S. M. F. raštininkas,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

## ATDARAS LAIŠKAS "AUŠRAI".

Tie faktai, kad aš budamas Amerikoje kreipiausi į "Aušrą" K. J—io reikale (ir ji patikėjo mano žodžiui), o vėliaus ir pats prašiau josios stipendijos, — aiškiausiai parodo, jogei nė aš "Aušros" ne niekinau, nė "Aušra" nematė mano darbuose nieko priešingo savo tikslams. Kadangi vienok kai kurie "Lietuvos" ir kitų laikraščių publicistai, semdami žinias neva "iš gerų šaltinių", viešai mane įtaria įvairiuose nusidėjimuose prieš "Aušrą", tai aš reikalauju jos teipat viešai atsakyti ant sekančių mano užklausimų:

1) Kada ir kur aš niekindamas "Aušrą", vadinau ją "burzuaiška"?

2) Kada ir kur aš davinėjau "Aušrai" patarimus — "visą savo turtą pavesti revoliucijai"?

3) Ar nors vienoje savo prakalboje arba šiaip viešame pasikalbėjime esmi ką blogo išsitaręs apie "Aušrą" ir josios tikslus?

4) Ar nors viena mano duotųjų žinių apie K. J—io ypatą ir apie jo materijališką padėjimą tame laike, kaip jisai prašė pašelpos, — pasirodė netikra esanti?

Mokslęeivis P. G.

P. S. Kitų laikraščių prašau šį laišką perspauzdinti.

Ponas P. G. visai ne to klausia, pas ką reikėtų klausti. "Aušra" apie jį nė puse žodžio nieko neišsitarė ir paduotiejie jo užklausimai visai jos neliečia. Kas buvo pasakyta apie jį, buvo pasakyta mano. Kodėlgi jis manęs neklausia, iš kur aš tą žinau? Yra tam viena iš dviejų priežasčių, ar gal ir abi drauge: Viena, kad aš pasakiau tą, ką žinojau, vadinas, tą kas buvo; todėl klausti pas tą, kas gali prirodyti, nėra išmintingu. Antra, jam einasi apie tai, kad parodyti, jog jis [illegible]ano menkutės ypatos per savo didžiulį "Aš" nemato ir matyti nenori, kas yra vistiek, ką "Plevat na tebia". Bet aš nuduosiu, jog to nesuprantu ir vietoj užklaustosios "Aušros", kuri neturi ką jam atsakyti, atsakysiu aš.

Pirmiausiai kaslink reikalo K. J—io; jis prisipažysta, kad "Aušra" jo žodžiui patikėjo, bet jis nemato, kaip jis gali buti kaltas, jei tas ponas K. J., per jo rekomendaciją gavęs nuo "Aušros" pašelpą, apvertė ją kitokiam tikslui negu jos prašė. Jis to nenori suprasti, kad "Aušra", duodama tam vyrui pašelpą, ne anam patikėjo, tik jam, P. G., kuris už jį užtarė ir savo užtarimu priėmė už jį ant savęs atsakomybę. Žinoma, anas ponas galėjo jo užsitikėjimą teipgi apgauti; bet kad K. J. suvylė jo užsitikėjimą, tai jis "Aušrai" niekuomet to neparodė, niekuomet nepranešė jai, kad toksai p. K. J. pasielgimas jam, — P. G. didelį nesmagumą daro. Taigi iš to matyt ir visa dora p. P. G. Kada, dėl apsivilimo ant jo rekomenduojamo K. J., o ne dėl neprilankumo revoliucijai ir revoliucijonieriams, "Aušra" nepripažino jam pašelpos, jis kreipėsi prie privatiškų ypatų įtekmės aplinkiniu budu ir dar su kokiu terroru!.... Jis, P. G., sau galą pasidarys, jei "Aušra" jį sušelpti atsisakys ir atsakomybė to puls ant "Aušros"! Argi tą galima doru darbu vadinti?

Ant pirmų trijų jo užklausimų atsakysiu vienu: Pono Ališausko bankoje, kuomet su garsiu pliaukštelėjimu rankos, apsisukęs ant vienos kojos, pasakei: "Tai jus nieko neišmanote." Platesniam paaiškinimui p. P. G. malonės kreiptis prie D-ro A. L. Graičuno.

P. S. Kitų laikraščių prašau šitą paaiškinimą perspauzdinti.

J. Laukis.

## ILGIS ŽMOGAUS GYVENIMO.

Kaip hygieniškos taisyklės bus suprastos ir žmonės pažins skirtumą tarpe "valgymo kad gyventi" ir "gyvenimo kad valgyti", kaip vertė maistų bus suprasta ir už laikoma, tai ilgas amžis žmogaus bus paprastu dalyku, o ne išėmimu. Laikraščiai šios dienos tankiai praneša apie mirimą žmonių suviršum 100 metų senų. Žemiau paduotos ištraukos gali buti akyvos skaitytojams ir gali buti pa-

tvirtinimu to, kad liga galī buti išnaikinta ir amžis žmonių prailgintas daug toliau už sapnų dabartinės kartos.

Plutarchas pasakoja, kad senovės britonai, kurių maistu buvo daugiausiai gilės, vuogos ir vanduo, pradėdavo senti tik 120 metų budami.

Nėra įstabu (sako laikraštis "Health") kad daugiau žmonių išgyvena suviršum 100 metų šitose šalyse negu augštesnėse platumose. Vokietija 55 milijonais turi 778 šimtamečių žmonių; Prancuzija, su 44 milijonais, turi 213; Anglija tik 146 ir Škotija 46; Svedija turi 10; Norvegija 23; Belgija 5; Danija 2; Išpanija 401; ir Šveicarija nė vieno. Serbija su 2.250.000 žmonijos turi 575 suviršum 100 metų senus žmones.

Liudvikas Cornaro, kuris amžyje 40 metų pradėjo susilaikyti nuo valgio iki 12 uncijų maisto ir 14 uncijų gėralo kasdien, išgyveno iki 104 metų, nors 40 metų budamas buvo pasibaigęs visai. Joanna Wrigley'ienė iš Batho'o, išgyvenusi 109 metus niekuomet negėrusi arbatos ar kitų dilgalų. Conway, 111 metų senas buvo pilnoje sveikatoje iki paskutinės valandos; D. Rostovskienė gyveno 112 metų; Marė McDonnel 118 metų prieš pat savo mirtį nueidavo 14 angliškų mylių per dieną; Marė Yates, Marė Cameron, Jonas Jacob išgyveno po 129 metus; Henrikas Leadville 129 metus; Polezevas 130 metų; Margarieta Foster 137 metus; Gelenas, daktaras 140 metų; Pranciška Consist iš Borythorpo išgyveno 150 metų. Tamošius Parr, gimė 1483 m., vedė pačią 80 metų budamas. Antru kartu apsivedė 120 metų budamas su Katarina Milton, kuri pagimdė jam sunų. Pakviestas į Londoną Tamošiaus, Arudelio grovo po dviejų mėnesių pasimirė. D-ras Harvey padarė pomyrinį ištyrimą kuno ir nerado jokio ženklo gedimo, teip kad nėra abejonės, jog jis daug ilgiau butų gyvenęs, jei jis nebutų buvęs atskirtas nuo savo prasto veiklaus gyvenimo. Tamošius Damm iš Leightono, Chestere, išgyveno 154 metus; Vilimas Edwards mirėCairey'je vasario 24 d. 1668 m. 168metų senumo; Henrikas Jenkins mirė gruodžio 8 d. 1870 m., 169 metų amžiaus; Lartanas Petratsch iš Kofrocko, Vengrijoje išgyveno 185 metus.

Miguel Salis iš Bogotos, San Salvadore, 180 metų budamas valgė tik sykį per dieną, gėrė tik vandenį ir mėsą valgė tik du kartu į mėnesį ir pasninkavo 48 valandas į mėnesį.

Kapitono Landonierre'o "Kelionėje į Floridą" pasakojama apie susitikimą dviejų labai senų žmonių, tėvo ir sunaus, abu žilais kaip sniegas plaukais: tėvas buvęs tik groblas, kaulai, gyslos, raumenys ir tt. matėsi aiškiai per jo odą. Tėvo amžis nėra pasakytas. Sunus gi buvęs 250 metų senumo, o tėvas, anot sunaus manymo, galėjo dar išgyventi 30 ar 40 metų ilgiau. Ser Richardas Baker "Chronikoje" sako, kad Jahannes de Temporibus, kuris buvo šarvininku Karolio Didžiojo, gyveno iki devintam metui ciecoriaus Konrado ir pasimirė amžyje 321 metų. Purchas'o "Pelegrimystėse" stebuklai gamtos yra teipgi užrašyta. Vienas žmogus iš Bengalo, 335 metų amžiaus turėjęs gerus dantis ir pastebėtiną atmintį, už ką sultanas Kambija paskyrė jam algą, kuri traukėsi ilgą laiką, Portugalų valstybės mokama.

---

Rusai ne nuo šios dienos savo Uraliaus kalnuose įrengė kasyklas, bet nieko ypatingai brangaus nesurado. Neperseniai anglai atpirko dalį ten esančiųjų aukso kasyklų. Besidarbuodami ypatingą atydžią atkreipė anglai į Berezovskos upėlį, apie kurį nuo senų senovės ėjo paskalai, buk jo pakrančiuose esą brangiųjų akmenų. Dabar anglai surado visus smėlio kalnelius, pilnus brangiųjų akmenų: rubinų safirų, smaragdų, taipogi ir deimantų. Toliaus kasant, anglai tikisi atrasti deimantų kasyklas, kurios nebus menkesnės už pietų Afrikos arba Brazilijos (Amerikoje). Anglai surado ten puikų urvą, į kurį įėjus su žiburiu, visos sienos spindi tarsi butų iš brangių krištolų.

("V. Ž.")

|| Netoli Ekaterinenburgo, rytinėj Maskolijoj, ant traukinio gabenančio 25 milijonus rublių Peterburgan užpuolė 25 ginkluoti vyrai. Bet užpuolimas nepasisekė. Penki užpuolikai likosi suimti, o 4 užmušti. Sužeistas tapo vienas žandaras.

## Vilnys.

Seniai jau sutemo naktis,
Sužibo auksinis žvaigždynas,
Ir mėnulio šviesos sidabrinė vilnis
Apliejo Šešupės smiltyną....

Jis tartum žemčiugo ugnims
Kerėjančiai puikiai žibėjo....
Ir spindulius metė Šešupės vilnims,
Kuriose safyras mirgėjo....

Jos užė, bangavo liudnai
Dainelę teip saldžią, jausmingą....
Ramino man dvasią tie slaptųs balsai,
Kaip daina matušės širdingą....

Kad buvio kartybės, skausmai
Nuvargina, jau nukankina,
Po smugiais likimo, kad miršta jausmai,
Tos vilnys mane atgaivina....

Jos rodosi dievų jausmais,
Apsiaučia, sušildo krutinę....
O dvasią zefyras svajonių sparnais
Nešioja po erdmę auksinę....

M. Lietuvaitė.

## Vaidintuvė.

Sėdėjau viena tamsiame kambarėlyj,
Ugnis vien liepsnojo, traškeno linksmai,
Aš tėmijau gražų jos rausvą šešėlį,
Kaip slankiojo sienoms teip tyliai, slaptai....

Jis tartum ugninių svajonių suaustas,
Atslinko prie manęs lyg koki jausmai;
Ir mane apsupo jo gaisras teip karštas,
Ir sielą suspaudė nyikmas, skausmai....

Akyse man šmėklos pradėjo vaidytis,
Žmonių siluėtai — pasaulio darbai,
Gyvenimo lapai pradėjo sklaidytis,
Jog tėmijant, verė šalti šiurpuliai!

Štai vienas, nutukęs, aptingęs vos slinko,
Jo veidas kaip mėnuo šypsojos kvailai,
O kitas išalkęs, vos kojas pavilko,
Jį garbino galvą nulenkdams žemai.

O tas, atsisukęs, jį koja paspyręs,
"Paliaukie — suriko — nusenėjęs, kvaily!"
Ramumo neduodi man savo pagyrais!"
— Tas kruvinas alpo, bet garbino jį....

Tai vėl moteriškė ar jos bent šešėlis,
Sudžiuvus, vos laikos ant jos skarmalai,
O paskui ją bėgą mažiuks kudikėlis,
Prašydamas duonos ir verkdams labai....

Toliaus pasirodė melai, veidmainystė,
Turtingųjų auksas — silpnųjų kraujai,
Niekybė, žemumai — žmonių savžudystės
Ant galo sužibo kiltųjų jausmai.

Bet tie tamsumoj vos tik žymųs spingsėjo,
Juos žudė, slopino tamsos gaivalai,
Tačiaus jie kaskartą aiškiaus šviest pradėjo,
It svieto teisybės doros spinduliai.

Ugnis lyg prigeso, šešėlis išnyko,
Tik mėnuo sužibo į langą šviesiai,
Vaidintuvė dingo, aplinkė nutyko,
Aš rymojau, galvą nulenkus žemai.

M. Lietuvaitė.

---

EMILE ZOLA

# RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

tamsta — galima priimti už absoliutiską teisybę, kad kiekviena knyga, paliečianti tikėjimo klausimus, pavojinga ir ją reikia nuteisti. Ar tamstos knyga gerai prisilaiko dogmos?

— Man rodos, galiu užtikrinti tamstos šventenybę, kad aš neturėjau omenyje jos griauti.

— Tai gerai, ir aš palaikysiu tamstos pusę, jei tas teisybė.... Priešingame gi atsitikime aš galėčiau duoti tamstai tik vieną patarimą, — kad tamsta pats paimtum atgal savo knygą, nuteistum ir sunaikintum ją, nelaukdams, kol indekso kongregacijos nusprendimas privers tamstą tą padaryti. Kas sukėlė skandalą, — turi ir atpirkti savo kaltę, išrovus su šaknimis visus nuodėmingus užmanymus. Kunigas neturi kitokių pareigų, kaip tik nusižeminimas ir paklusnumas, kunigas visai turi atsižadėti nuo savo ypatiškos valios prieš augštesniąją ir neapribuotąją bažnyčios valią. Bet kam abelnai ir rašyti? Jau pats noras išreikšti savo ypatišką nuomonę yra maištas ir sukilimas, — ir tiktai velniškas pagundymas priverčia paimti plunksną. Kam užtraukti ant savęs amžinas kančias.... Tamstos knyga, mano mielas sunau, taip-gi literatura, nedaugiau kaip literatura.

Ir šį kartą tas žodis buvo ištartas su tokia neapikanta, kad Pierre aiškiai pamatė su kokiu įnirtimu tas kunigaikštis atmes jo knygą, susipažinęs su ja. Ir juo ilgiau jis klausė jo žodžių, senis augo jo akyse, nejučiomis įkvėpdamas jam baimę ir nusistebėjimą.

— O, tikėjimas, mano sunau, tikėjimas visai tobulas! Kokį nusiraminimą jauti, kuomet nusilenki prieš sakramentus, nenorėdamas perkratinėti jų, ramiai persitikrinęs, kad priėmęs juos, antgalo, atradai teisybę! Ar didžiausis užsiganėdinimas yra ne tame, kad Dievo galė valdo protą, apšviečia ir disciplinuoja jį taip, kad jis jaučiasi save užganėdintu ir nebeturi daugiau jokių norų? Tiktai Dievo esybėje žmogus gali surasti savo sielai nuraminimą. Tiktai reikia Dievo esybėje matyti. Tas, kuris netiki, panašus yra į mušio lauką, ant kurio gali užkristi visos nelaimės. Tiktai tikėjimas išgano ir sutaiko!

Pierre, tylėdamas gerėjosi prakilnia kardinolo figura. Lourdese jis matė tiktai sergančius žmonės, trokštančius kuno ir sielos išgydymo. Dabar prieš jį buvo samprotaujantis tikėjimas, protas, kuris persitikrinime jieško tikėjimo stiprybės ir neprileidžia abejonių. Niekuomet jis dar nematė tokios gyvybės, tokio noro gyventi nusižeminime, ir be jokio reikalo pakelti uždangą, kuri slepia prieš mus mirties slėpinį. Jis žinojo, kad Bokkanera praleido truputį audrotai jaunybę, kad ta audrota prigimtis buvo rami pas jį ir užsiliko tiktai viena puikybė.

— Vienok, — išdrįso jis antgalo pasakyti labai minkštai, — jei tikėjimas savo pamate niekuomet nepersikeičia, tai jo formos mainosi.... Diena iš dienos pasaulis atjaučia permainas, nes jis yra po evoliucijos įtekme.

— Bet tai neteisybė! — sušuko kardinolas. — Pasaulis visuomet buvo tas-pats ir amžinai pasilieka tokiu!.... Jis tai trypia ant vietos, tai paklysta, tai nusmenga į nepereinamus pelkynus — ir nuolat prisieina jį išvesti ant teisingo kelio. Štai kur teisybė.... Kad įvyktų Kristaus prižadėjimai, argi pasaulis nesugrįžtų į tą padėjimą, iš kurio išėjo — pirmutinės nekaltybės. Argi ne toje iškilmingoje dienoje bus pasaulio galas, kuomet žmonės atras teisybę, kurią mums nurodo evangelija?.... Ne, ne, teisybė praeityje, ir kas nenori savęs prażudyti, turi visuomet į ją turėti atkreiptas akis. Tie nauji įvedimai, tie išgirto progreso mirażai — ne daugiau kaip Antikristo pinklės. Kam tie jieškiniai, kam buti visuomet pavojuje, įpulti į klaidas, jei teisybė jau yra žinoma štai aštuoniolika amžių.... Teisybė — yra pasislėpusi apaštališkoje ir rymiškoje katalikybėje, kurią sutvėrė ilga žmonių karta! Kokia beprotybė stengtis perkeisti, arba sunaikinti tą, ką tiek daug šviesių protų, tiek daug dievobaimingų sielų padarė tokiu iškilmingu daiktu, kuris yra vienatiniu įrankiu tvarkos šiame pasaulyje ir išganymo — kitame!

Pierre klausė jo skaudama širdimi, visai nemanydamas jam prieštarauti, nes matė, kad prieš jį buvo atkaklus pasipriešinimas. O kardinolas, atsikėlęs nuo savo vietos ir išsitiesęs, tęsė tvirtu balsu, kuriame skambėjo drąsa ir didybė.

— O jei katalikybė, kaip mano jos priešininkai, yra pasmerkta pražuti, tai lig paskutinės minutės ji turi pasilikti ištikima savo garbingai praeitei.... Tamsta girdi, ponas kunige, nė mažiausio nusileidimo, nė mažiausios permainos! Ji tokia, kokia turi buti ir negali buti kitokia. Dieviška teisybė negali pasiduoti permainoms: ir mažiausis akmuo, išimtas iš muro, kartais gali sugriauti namą.... Argi tai nematyti? Negalima išgelbėti seno namo, kuomet neva norėdami remontuoti, kasasi po jo pamatu. Tokiu budu galima tiktai padidinti plišius jo sienose. Jei teisybė, kad Rymas turi subyrėti į dulkes, tai visos pataisos, visos permainos tiktai pagreitins neišvengiamą katastrofą. Ir, vietoje iškilmingos ir drąsios mirties, bus niekšiška bailio mirtis, prašančio pasigailėjimo.... Sulyg manęs, tai aš laukiu. Aš esu persitikrinęs, kad ta visa atkari melagystė, buk katalikybė niekuomet nestovėjo tvirta, negaus sau spėkos neišdžiustančiame gyvenimo šaltinyje. Ir tą vakarą, kuomet religijos šviesa išblykš, aš busiu čia, tarp tų senų sugriuvusių sienų, po tomis senomis lubomis, kurių balkius ėda kirminai, — aš busiu tarp tų griuvėsių, ir numirsiu, kalbėdamas: "Tėve musų".

Jo balsas nutilo, ir jame buvo girdėti iškilmingas nuliudimas; plačiu rankos mostelėjimu jis parodė į seną rumą, tuščią ir nebylį, nuo kurio kasdien vis labiau tolinosi gyvenimas. Pierre pajuto, kad šaltas kvapas nuo grivėsių pervėrė jį kiaurai. Argi tai buvo netikėtas ateities atjautimas? Ir jis suprato dabar, kodėl tos didelės salės buvo taip apleistos, kodėl šilkiniai apmušalai kabojo, kaip skarmalai, kodėl išsiuti gerbai nubluko nuo dulkių, kodėl raudoną kardinolo kepurę ėdė kandys. Ir ant jo paputė nuliudimu nuo to kunigaikščio ir kardinolo, nuo to nepasiduodančio kataliko, pasislėpusio su neapikanta praeities paunksnyje ir laukiančio neišvengiamos senojo pasaulio katastrofos.

Sujudintas tuo reginiu, Pierre norėjo jau atsisveikinti, bet tuo tarpu atsidarė mažos šoninės durys. Bokkanera staigiai, neramiai sukruto.

— Kas ten? Kame dalykas? Argi man negali duoti ramumo nors ant kelių minučių?

Bet riebus ir geras kunigas Paparelli, nė kiek nenusiminęs nuo tokio priėmimo, vistik įėjo į salę. Jis priėjo prie kardinolo, kuris nusiramino, pamatęs kunigą, ir sušnibždėjo jam į ausį kelis žodžius.

— Kas per vikaras? A, taip, Santobono, vikaras iš Fraskati! Žinau.... Pasakyk, kad aš jo dabar priimti negaliu.

Bet Paparelli vėl kažin-ką prakalbėjo pašnibždomis. Nekuriuos žodžius suprato ir Pierre'o ausys; kalbėjo apie kokį tai netidedamą dalyką; vikaras tuojau turėjo išvažiuoti atgal, jam tik reikėjo pasakyti du žodžius. Ir nelaukdamas leidimo, Paparelli įvedė svečią, savo protežę, kurį jis buvo palikęs už durų. Pats gi tuojau prasišalino.

Pierre, apie kurį, matyti, užmiršo, pasitraukė į šalį. Įėjo kunigas didelio ugio, nejaukia, tartum kirviu nutaisyta, figura, yt ukininko sunus, kuris dar vaikščioja paskui arklą. Jis turėjo didžiausias kojas, puslėtas rankas, taškuotą, labai nudegusį veidą, ant kurio žibėjo juodos, labai gyvos akys. Dar labai stiprus, sulyginant su savo amžiu, suvelta barzda, jis buvo panašus į persivilkusį banditą juodoje sutanoje, kuri maskatavo ant jo kaulėtos figuros. Bet ant veido žibėjo puikybė ir nesimatė nusižeminimo šašėlio. Rankose jis turėjo nedidelį pintą krepšelį, rupestingai apdengtą figų lapais.

Santobono tuojau priklaupė ant kelio, pabučiavo kardinolo žiedą, ir padarė viską tą greitai, kaip paprastai pasisveikindamas. Paskui jis prakalbėjo familijariškai ir mandagiai, kaip kalba paprasti sodiečiai prieš didžius ponus.

— Prašau tamstos šventenybės man atleisti, kad išdrįsau tamstą sutrukdyti. Prieškambaryje yra labai daug laukiančių ir aš, tikrai bučiau pasilikęs nepriimtu, jei mano senas bendras Paparelli nebutų dasiprotėjęs įvesti per šias duris.. O, aš prie tamstos šventenybės turiu didelį, labai didelį prašymą!.... Bet pirma leisk įduoti tamstai nedidelę dovaną.

Bokkanera rimtai klausė jo žodžių. Jis tankiai sutikdavo jį, kuomet vasaros mėnesius praleizdavo Fraskati, kur buvo kardinolo puiki vila; tai buvo nedidelis trobėsis, pastatytas šešioliktame amžiuje ir apsuptas stebėtnu sodu, iš kurio matėsi platųs ir pliki stepai. Vila dabar buvo parduota, ir ant vietos buvusiųjų vyndaržių, patekusių prie pasidalinimo Benedettai, grafas Prada, dar prieš proceso pradžią, pradėjo statyti naują nedidelių namų kvartalą. Seniau, kuomet kardinolas atvažiuodavo ten, jis kartais, bevaikštinėjant, užeidavo ant kelių minučių pas Santobono, kuris buvo kunigu prie senos koplyčios už miesto; Santobono gyveno netoli nuo koplyčios, apgriuvusioje lindynėje, paskendusioje sodo žolynuose, kuriuos jis pats prižiurėjo, kaip tikras ukininkas.

— Aš norėčiau, — pasakė jis, statydamas krepšėlį ant skobnio, — kad tamstos šventenybė, kaip ir seniau, paragautum mano figų. Tai pirmutinės dabartiniojo sezono figos, ir aš pats priskyniau tamstai šį rytą. Tamsta jas taip mėgai, kuomet teikdavais pas mane apsilankyti, ir nesykį tamsta man sakei, kad visame pasaulyje nėra tokio medžio, ant kurio augtų geros figos.

Kardinolas negalėjo susilaikyti nenusišypsojęs. Jis labai mėgo figas, o Santobono sodas tikrai buvo garsus visoje apielinkėje.

— Ačiu, mielas kunige, kad tamsta dar atsimeni mano mažus silpnumus.... Kuogi aš galiu tamstai patarnauti?

Ir jis vėl pasidarė rimtas, nes tarp jo ir vikaro tebebuvo seni nesusipratimai, kurie juos labai tolino vieną nuo kito. Santobono gimė Nemi, labai neramioje šeimynoje, kurios vyresnysis sunus mirė pervertas peiliu kokioje tai riaušėje; jis visuomet prisilaikydavo karščiausių patrijotiškų nuomonių. Ėjo kalbos, kad jis tik, tik neprisidėjo prie Garibaldi kariumenės, o kuomet italai apgalėjo Rymą, jis vos susilaikė neiškabinęs pas save itališkos vėliavos. Jo karščiausia svajonė tai pamatyti Rymą viešpačiu ant pasaulio, kuomet popiežius ir karalius, susitaikę, dirbs iš vieno. Kardinolas todėl jį laikė už pavojingą revoliucijonierių, kunigą-renegatą, kuris stumia katalikybę į pavojų.

— O, kaip daug man gali pagelbėti tamstos šventenybė! Kaip daug tamsta gali padaryti, jei tik panorėsi! — karštai atkartojo Santobono, maldingai susidėjęs savo dideles puslėtas rankas.

Ir paskui, jis staiga paklausė:

— Argi jo šventenybė kardinolas Sangvinetti nė žodžio nepasakė apie mano dalyką tamstos šventenybei?

— Ne, kardinolas mane tiktai perspėjo, kad tamsta ateisi ir pridurė, kad tamsta turi reikalą prie manęs.

Bokkanera veidas pasidarė dar rimtesnis ir rustesnis. Jis žinojo, kad Santobono pasidarė Sangvinetti šalininku nuo to laiko, kaip pastarasis, paskirtas į apskričio vyskupus, praleizdavo daug laiko Fraskati. Kiekvienas kardinolas, kuris budavo kandidatu į popiežius, susijieško didžiausią kruvą smulkių šalininkų, kurie svajoja apie savo karjerą, jei pasisektų rinkimai: jei jis kuomet-nors paliks popiežiu ir jei jie jam suteiks tame dalyke kokią-nors pagelbą, tai jie paskui gaus aukštesnes dvasiškas vietas. Pasakojo, kad Sangvinetti sykį jau išgelbėjo Santobono nuo teismo už nežmonišką pasielgimą su tulu vaiku, kurį jis atrado ant savo sodo tvoros ir primušė mirtinai. Reikia pridurti, kad tas fanatikas buvo atsidavęs kardinolui labiausia todėl, jog norėjo matyti jį popiežių, kuris Italiją padarys valdonu viso pasaulio.

— Štai kokia nelaimė su manim atsitiko.... Tamstos šventenybė žinai brolį Agostino, kuris du metus buvo daržininku prie tamstos vasarnamio. Tai meilus, geras berniukas, ant kurio nieks niekuomet nesiskundė.... Ir aš jokiu budu negaliu suprasti, kaip su juo galėjo atsitikti nelaimė: vaikštinėdamas vakare po Genzano, jis peiliu nudurė žmogų.... Aš iš proto einu ir tikrai nusikirsčiau sau du pirštus, kad tik jį paliuosuoti iš kalėjimo. Ir aš manau, kad tamstos šventenybė neatsisakysi išduoti man paliudijimo, kad Agostino tarnavo dvejus metus pas tamstą ir kad tamsta visuomet buvai užganėdintas jo geru pasielgimu.

(Toliau bus).

# Dvi Kelioni į Tolimą Šiaurę

Su 17 paveikslėlių.

## Sutaisė S. Matulaitis

labiaus sudila negu viršus, tad kalnas apsiverčia vandenyj, suskildamas paprastai į daugelį dalių. Nelaimingas butų garlaivis, jeigu ant jo užgriutų tokis kalnas. Bet da baisesni kalnai laike audros ant jurių. Su baisiu smarkumu ir trenksmu tie milžinai daužosi vienas į kitą, suskįlą, sutrupa ir išnyksta vandenyj. Garlaivis, patekęs į jų tarpą, paliekas suskaldytas į smulkias skeveldras.

Šiaurės jurėse ledo kalnai laisvi plaukio ja tiktai vasaros metą; žiemą jie stovi iš lede.

Šaurinės jurės niekuomet neužšąla iš kaip ežerai, bet dideliais plotais po kelis tus verstų. Toki šviežio ledo plotai vad ledo laukais. Žiemą tie ledo laukai stov sistumę teip, jog terpu jų yra tiktai pra šos, užtai vasarą jie skyrium plaukioj jures. Aplinkui juos visuomet plaukia gybė mažų ir didelių ledo atskalų. Garl susitikęs su tokiu ledo lauku, stengiasi lenkti, nes, patekęs į plaukiojančius apl jį ledus, jis palieka anų teip suspaustas, neįstengia iš jų išplaukti, o užėjus šal ledai prišąla prie ledo lauko ir garlaivis iš leduose plaukioja drauge su ledu ten, kur juos vėjas ir tekmė.

Da pavojingiaus patekti terpu tokių laukų smarkiam vėjui užėjus. Vėjas, lęs dideles bangas, nulaužia dideles ats nuo lauko krašto; skaldo jais lauko šonus meta ant viršaus; jurės kriokia ir putoj pasiutusioj ledo piestoj, o garlaivis patel tokią vietą liekasi sudaužytas.

Paprastai jurių tekmė neša tokius laukus ir kalnus toliaus nuo poliuso, čion tirpsta ir palengva nyksta.

### 3. KOKI GYVULIAI GYVENA TOLIMOJ ŠIAURĖJ.

Nors tolimoj šiaurėj viešpatauja nuo nis šaltis ir guli ledas, bet visgi tenai, kiek žmogus galėjo pasiekti, visur atrado aug ir gyvulius. Žiemos laike, kuomet ten didieli šalčiai ir nuolatinė naktis, perėjęs stančius verstų kartais nesutiksi jokio g sutvėrimo, nepamatysi jokio augalo. U vasarą gyvenimas ir ten pasirodo. Štai k pasakoja viens keliauninkas apie tą dalyk

"Galų gale praėjo ilgoji žiema ir nak pasirodė saulė. Sniegas ir le lengva tirpti ir iš-po jų kur-n žemė. Tuomet męs pamatėme, k limoj šiaurėj žemė apželusi žolėmis, sa mis, o kaip kur ir krumais. Tiesa, n čion visiškai nėra, tiktai kaip kur auga krumeliai, užtai žolių ir samanų daug Žiemą sniegas gina juos nuo didelių Saulei augščiaus pakilus, čion pasirodė gybė paukščių: šiaurės pempių, pingvinų gų, ančių, žąsų ir kitų. Ant ledo pakr pasirodė daugybė ruonių ir arklėnų ( arklių). Tiesa augalų ir gyvulių čion n daug kaip pas mus, bet ir teip da reikia bėtis, kad jie ten yra."

Baisiausias iš gyvulių tolimoj šiaurė venančių, tai *baltoji meška*.. Ji truputį į musų pilkąją mešką, tiktai balta, ilges daug didesnė. Ilgio ji turi į sieksnį ir stipri. Ji gyvena ant ledo; nebijo nė nė vandens, atpenč be ledo ir vandens ji li gyventi. Kiek tik žmogus pasiekė į visur baltąsias meškas sutiko, nes šiau jų tėvynė. Net ir žemos laike, kuomet kiti gyvuliai iškeliauja pietųlink, mešką karta galima sutikti tolimiausioj šiau Vaikščioja jinai sau po ledą, nardo po v denį ir jieškosi maisto. Ji minta žuvi ruonais ir negyvomis bangžuvėms, o išalk

Pav. 5. Baltosios meškos ant ledo. Vandenyj arklėna

užpuola ir žmogų. Žuvis ji gaudo nardydam po vandenį Plaukia ir nardo ji neblogiau už žuvį. Šalčio jos kaip ir kiti šiaurės g vuliai nebijo. Mat pas jas po uoda yra la storas taukų sluogsnis.

Baltosios meškos minta daugiausia ruo mėsa, kurias gaudo labai gudriai. Ruo mat išlipęs iš vandens mėgsta gulėti ant le ir šildytis prieš saulę. Meška, pamačius ju paneria po ledu, išlenda ties ruonių gulykla vieną, kitą sučiumpa.

Alkana meška, kaip jau sakėme, nekart užpuola ir žmogų. Pasakoja tokį atsitikim Toli šiaurės jurėse į ledą įšalo garlaivis. Meš ka suuodusi valgomus daiktus atėjo pas gar laivį. Jurininkai tuom tarpu sėdėjo vidur ir pietavo, o sargybos ant viršaus nebuvo Vienas iš jurininkų pamatęs mešką, nutvėrė aštrų mietą ir skubiai iššoko laukan pravary ią. Bet meška nenusigando, prišoko prie d uolio, nutvėrė jį dantimis už sprando ir

sinešė. Vargšas pagavo šaukti. Draugai išgirdo, išbėgo, bet išgelbėti jau nebegalėjo; meška buvo jau labai toli su savo lobiu. Taip drąsuolis ir pražuvo.

Nors meškos kartais daro blėdį tokiems keleiviams, bet užtai keleiviai turi iš jų didelę naudą. Daug šimtų žmonių tolimoje šiaurėj keliaujančių išsigelbėjo nuo mirties badu tiktai dėlto, jog jiems pasisekė užšauti baltąją mešką. Mėsa jų labai skani. Rukytas meškos kumpis turi tokį pat skonį kaip ir kiaulės kumpiai.

*Ruonis* — nors panašus į žuvį, tačiaus tai gyvulys žinduolis, tik jo kunas sutaisytas teip, kad jis galėtų gyventi vandenyje. Jo pirmgalinės kojos tarsi irklai padeda jam plaukioti po vandenį, o pasturgalinės kojos ištiestos į užpakalį ir truputį panėši į žuvies vuodegą. Ačiu tokiam sutaisymui ruonis plaukioja ir nardo kaip žuvis. Jo ausys ir šnervės užsidengia teip sandariai, jog nardant vanduo į jas neįeina. Po vandeniu jis gali buti kokias 6 minutas, o po to turi pakilti į viršų oro pasigauti. Minta jis žuvimis, marių šmalžiais ir vėžiais, kuriuos gaudo vandenyj. Jis teip-pat nesibijo šalčio, nes po uoda turi daug taukų. Bet ruonis labai mėgsta pasišildyti priešais saulę. Keliauninkai pasakoja, kad ruonis išlipęs ant ledo arba ant smilčių guli ten per kiauras dienas, tik retkarčiais atkreipdamas į saulę tai pilvą, tai strėnas, tai kairį, tai dešinį šoną. Pamatę paojų jie skubina įpulti į vandenį, nes ant sausumos jiems sunku judėti.

Pav. 6. Ruonis.

Ruonius gaudo baltosios meškos, o labiausiai naikina juos žmonės, nes turi iš jų didelę naudą. Labiausiai reikalingi ruoniai laukiniams šiaurės žmonėms. Ruonių mėsą jie valgo; iš kailių daro sau drabužius; žarnomis užtraukia langus teip kaip męs stiklais; iš kraujo jie verdasi labai skanią sriubą; iš kaulų daro vinis, adatas ir kitus prietaisus; sausas gyslas vartoja siulų vietoj, gerti ruonies taukus tai jiems skaniausias gėrymas.

Europiečiai važiuoja medžioti ruonius dėl jų taukų ir kailių. Iš taukų daro varvelį, kailius vartoja kuparams apmušti. Dėlto metas ruonių išmuša teip daug, jog kai-riose vietose jie jau visiškai išnyko.

Ruonius medžioja su šautuvais arba su berklais. Europiečiai medžioja daugiausiai su šautuvais, arba įsižiurėję kur ruoniai guli ant ledo stengiasi užeiti nuo vandens ir tuomet muša juos lazdomis. Laukiniai medžioja su žeberklais. Vasarą jie ant savo lengvų kailių aptrauktų laivelių plaukioja po jures, vaikydami ruonius, o priplaukę artyn meta į juos žeberklą, prie kurio koto pririšta ilga virvė. Už tos virvės ištraukia žeberklu pervertą ruonį. Žiemos metą jie su tokiu pat žeberklu tyliai stovi pas praperšą. Kaip tik ruonis išneria, jie tuojaus įsmeigia į jį žeberklą.

Neteip lengva medžioti arklėnus. *Arklėnai* panašus į ruonius, tik už anuos dukart didesni. Be to iš jų snukio kyšo po 2 iltis, ne kartą turinti po mastą ilgumo. Suaugęs arklėnas turi į 2 sieksnių ilgio. Tai žvėris stiprus ir drąsus. Nuo žmogaus jis nebėga, ne kartą ir patsai užpuola žmogų. Štai ką paskoja vienas keliauninkas ilgai plaukiojęs po šaurės jures:

Pav. 7. Arklėnai.

"Kaip tik arklėnas pamato laivą, pradeda baisiai rėkti ir plaukia paskui. Jo riksmas biaurus, lyg kaukimas, lyg lojimas. Išgirdę riksmą greitai susirenka visa arklėnų gauja ir visi pasileidžia vytis paskui laivą. Jurininkai negali pabėgti ir turi kaip galėdami gintis. Žvėrys vejasi su kaukimu. Vos tik jurininkai ima šaudyti į juos, kaukimas pakįlą da didesnis; žvėrys da labiau supyksta ir puola ant laivo. Prasideda mušis. Jurininkai ginasi kas kirviu, kas šautuvu, kas žeberklu, o kas irklu muša per galvas. Žvėrys savo pirmagalinėmis kojomis kabinasi už laivo krašto ir stengiasi laivą parversti, o iltimis stengiasi pramušti laivo šoną ar dugną. Kad greičiau išsigelbėti jurininkai paprastai rupinasi užmušti jų vadovą. Ne kartą išsigelbi tuomi, jog užpuolusiems žvėrims beria į akis marių smiltis. Bet atsitinka, kad arklėnai parverčia laivą arba permuša jį iltimis. Tuomet jurininkai pražuva."

Arklėnai gyvena pulkais, kartais net po kelis šimtus. Kiekvienas pulkas turi savo vadovą; tai dručiausias ir gudrausias patinas. Jie teip-pat kaip ruoniai mėgsta išlipti ant ledo ir ilgai šildytis prie saulės. Tuomet medžiotojams lengviausiai prieiti prie jų. Jie nelabai bailus ir leidžiasi arti prieiti. Tiktai užšauti juos nelabai lengva. Norint vienu šuviu užmušti žvėrį, reikia pataikyti kulka už ausies užpakalyj galvos.

Mušti arklėnus į šiaurės jures plaukia daug garlaivių, nes iš jų turi didelį pelną. Brangiausios jų iltys, neblogai teipogi apmokamas ir varvelis, kurį daro iš jų taukų. Iš vieno vidutinio arklėno ištirpina visą varvelio bačką. Be to da sunaudoja ir jų kailį; tik mėsą numeta šalin. Kai-kurie garlaiviai užmuša jų į 500.

Laukiniams šiaurės žmonėms arklėnas da brangesnis. Jie sunaudoja jį visą kaip ruonį, o kailį vartoja triobai taisyti. Neturėdami šautuvų, jie medžioja su žeberklais. Pamatę žvėris begulinčius ant ledo, jie tylomis plaukia savo mažučiais laivais ir, atradę didelį ledo gabalą, varo jį prie to ledo, kur guli žvėrys. Į varomą ledą jie sukala mietus, prie kurių pririša virves, o prie kito virvių galo pririša po didelį žeberklą. Prisiyrę arti, jie ima po žeberklą ir meta į arklėnus. Kiekvienas beveik žeberklas giliai įsminga į arklėno kuną. Išsigandę žvėrys sušoka į vandenį, valkioja po jures ledą, prie kurio pririšti žeberklai, o galų gale, nuilsę ir nusilpnėję apsistoja. Tuomet laukiniai priplaukia prie jųjų ir užmušę, velka ant kranto.

Kai-kuriose šiaurės vietose laukiniai žmonės gyvena iš vienos tik arklėnų medžioklės. Iš jų jie turi ir maistą, ir butą, ir drabužį, ir kurą, ir šviesą.

Didžiausias iš visų netik šiaurės jurėse, bet ir visame pasaulyj gyvulys tai *bangžuvė* arba *didžuvė*. Kai-kurios iš jų turi į 15 sieksnių ilgio. Tokia bangžuvė sveria tiek, kiek 170 jaučių arba 40 drumblių (slonių).

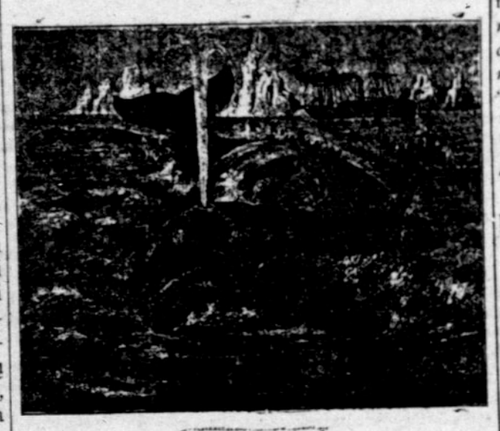

Pav. 8. Bangžuvė.

Todėl vadina ją bangžuve arba didžuve. Bet bangžuvė ne žuvis. Žinoma, kad žuvys alsuoja pažiaunimis, jų kraujas šaltas, jos leidžia ikrus, iš kurių išeina žuvytės. Bangžuvė-gi alsuoja plaučiais, jos kraujas šiltas; vaikus jinai išnešioja viduriuose, gimdo gyvus ir maitna krutimis. Dėlto bangžuvės kaip ir visi keturkojai gyvuliai priguli prie žinduolių, per žuvį ją galima palaikyti tiktai gerai jos nepažystant.

Bangžuvė labai negraži. Galva jos neap sakomai didelė; turi 2 ar 3 arba da ir daugiaus sieksnių ilgio. Nasrai jos teip dideli, jog juose gali patilpti visas laivas su keliais žmonėmis. Tiktai gerklė jos mažiutė; praryti ji gali tik vidutines žuvis, nedidesnes už silkę, teip šmalžius ir vėžius, kuriais ji minta. Plaukiodama jurėse ji jieško vietos, kur yra daug žuvių, šmalžių ir vėžių; ten ji sustoja, atidaro savo nasrus ir išsižiojus plaukioja, kol snukis neprisikemša pilnas tų jurių gyvulių. Pajutusi, kad snukis jau pilnas, bangžuvė susičiaupia. Jos snukis teip sutaisytas, kad vanduo iš jo išsikošia, o žuvys, šmalžiai ir vėžiai pasilieka. Mat jos gomuryj ir ant viršutinio žando auga daugybė kietų, miklių virbalų, kuriuos vadina fišbinais. Tie virbalai stori ir ilgi, ilgio turi suviršum sieknį. Bangžuvės snukyj jų yra apie 300 ar 400. Nuo gomurio ir viršutinio žando jie daeina iki pačiam bangžuvės liežuviui. Liežuvį savo bangžuvė negali pajudinti, nes ansai priaugęs prie snukio apačios. Taigi kuomet bangžuvė sučiaupia savo nasrus, vanduo išsikošia per dantis, o žuvys ir šmalžiai pasilieka.

Bangžuvės negali išlipti ant sausumos, kaip tai daro ruoniai ir arklėnai. Jų pirmgalinės kojos išveizi lygiai teip kaip žuvių pelekai, o iš pasturgalinių pasidariusi didelė, stipri uodega. Uodega ji gali lengvai sudaužyti didelį laivą ir užmušti žmogų. Neveizint į

(Toliau bus).

## APIE "VARNĄ".

"Lietuvos" Nr. 44 tilpo "vertimas" (teip buvo parašyta) vienos garsaus anglų poetoj, E. Poe, poemos The Raven — "Varnas". Jeigu vertėjas, V. K. Račkauskas, butų pasakęs, jog ne vertė, bet *rašė pagal*, nebutų ką daug sakyti, bet kaipo vertimas — labai daug jam truksta. Matyt, vertėjas arba nepaisė, arba tyčia nesilaikė vertėjo prideryščių. Originališkoji poema visai ne tas, savo formoje, ką vertimas, apart sekimo mislies ir tai nenuosekliai. Paėmus skaityti The Raven jauti tokį gražų sutaikymą žodžių, tokį muzikališką skambėjimą ir dvasią, jog negalima atsigėrėti — vertime gi to nesiranda. O ką jau besakyti apie sutaikymą eilučių galunių, kokias vertėjas saviškai, be gailesčio, sudarkė. Kad aiškiau parodyti, privesiu pavyzdį, čia tuojaus iš pirmojo punkto:

Once upon a midnight dreary, while I pondered, weak and weary,
Over many a quaint and curous volume of forgotten lore,
While I nodded, nearly napping, suddenly there came a tapping,
As of some one gently rapping, rapping at my chamber door.
"'Tis some visitor," I muttered, "tapping at my chamber door.
Only this, and nothing more".

Račkausko vertimas toks:

Sykį, pusnakčiu, nuvargęs, aš sėdėjau, pusiau snausdam's,
Begalvodam's apie reikšmę kokių ten raštų senų;
Tyloms apsisiaustas, snaudžiau.... Kažkas tyliai surabėjo,
Kažkas tyliai subarškėjo palei sienas, už langų.
Aš maniau sau: "Atsilanko pasivėlinės svetys —
Ką jis naujo pasakys?

Pažvelgus į originališkąjį poemos punktą, pamatysime štai kokį skirtumą: pirmoji eilutė yra dvilypinė, arba dvi eilutės sulietos į vieną, kiekviena iš 8 siliabų sudėtų *choreusu* su atsiliepimais — "*dreary — weary*" — vertime to nėra; antroji eilutė iš 15 siliabų su atsiliepimu "*lore*", sutinkančiu su paskutinių 3 eilučių atsiliepimu "door", "more"; trečioji eilutė, teip kaip pirmoji, sudėta iš dviejų eilučių po 8 siliabas su atsiliepimais "*nepping — tapping*", sutinkančiais su ketvirtosios eilutės, sudėtos iš dviejų eilučių, kaip trečioji, pirmosios dalies atsiliepimu — "*rapping*", atsikartojančiu antrosios dalies, toje pat eilutėje, pradžioje, kas randama *perdėm* visuose punktuose; ketvirtoji ir penktoji eilutės panašios antrajai visame, o šeštoji iš septynių siliabų. Visose 5 eilutėse perkirtimas puola po 8 siliabų, po ko tarsi prasideda kita eilutė, prikergta kruvon prie pirmutinės. Vertime perkirtimas, tiesa, teisingai puola, bet eilių atsiliepimas ir skambėjimas visai apleistas. The Raven poemoje *perdėm* antroji, ketvirtoji, penktoji ir šeštoji eilutės turi vienokį atsiliepimą "*or*", o vertime kas punktas, tai nauji atsiliepimai galunių. Dabar, kaslink išvertimo mislies: "*This some visitor", I muttered, "tapping atmay chamber door. Only this, and nothing more*". Išversta: Aš maniau sau: "Atsilanko pasivėlinęs svetys — Ką jis naujo pasakys?" Argi tai galimas daiktas teip išversti? Ir panašiai teip "versta" ir kiti punktai.

Taigi šitame poemos vertime visai nesilaikyta originalo, todėl, man rodosi, nėra reikalo save apgaudinėti vadinant jį vertimu. Vertimu tik tada galima butų pavadinti, kada butų išversta *toje pačioje formoje ir mislyje*, kokioje yra originališkoji, palaikant tą patį ritmą, rimą ir atsiliepimus bei galunių sątaikmes. Tokį "vertimą" greičiaus galima butų pavadinti *sekimu*, bet ir tai — sekimu nenuosekliu, nes ir sekimas turėtų turėti bent skambėjime didelį panašumą.

Reikia tikėti, jog p. Račkauskas "The Raven" ne iš originalo vertė, nes, kiek žinau, jis anglų kalbą nepažysta, vienok, jei ir pažysta — tai silpnai. Jeigu butų vertęs iš originalo, butų, neabejoju, geriaus išvertęs. Taigi, reikia patėmyti, jog vertimai iš vertimų, ypač eilių, teip toli nuo originalo formos atsitolina, kaip mėnulis nuo žemės.

Butų geistina, kad musų vertėjai verstų tik iš tų kalbų, kurias gerai pažysta. Juk, antai, ir p. Račkauskas juokiasi iš Puidos, jog tasai, pažydamas maskolišką bei vokišką kalbas, verčia iš visų kalbų be skirtumo. Argi kitaip daro p. Račkauskas, pažydamas maskolišką ir lenkišką kalbas?

Barkunėlis.

## Mažas Feljetonas.

Vakar aš išėjau pavaikščioti po bulvarą Kaune.

Buvo šviesu, šilta ir labai ramu.

Bet staiga kaažin kodėl vežėjų arkliai ėmė prunkšti, baidyties.... Kaažin kur buvo girdėti pašėlęs juokas.

Išrodė yt visas Kaunas vienu kartu butų prasijuokęs, bet ne — prieš save pamačiau seną savo pažįstamą dvasišką tėvėlį, — jis pašėlusiai klegėjo.

Jis kaažin kur skubėjo bulvaru; vargais - negalais įstengiau jį sulaikyti.

Skaitytojau, tu jau raukais, manai, kad pažįstamasis dvasiškas tėvelis blogas žmogus. Kam tokios blogos minties dasileisti!

Jis labai gerbiamas, mokytas ir doras žmogus. Aš savo galvą už jį guldau. Pažįstu seniau ir gerai jį — drauge gimnazijoje mokinomės. Auksas.

Visi jį gerbia. Kauno policistai ir valdininkai, pradedant žemiausiu, baigiant augščiausiu, praeidami pro šalį, niekuomet neužmiršta jam pagarbos atiduoti. Jį gerbia ir policmeisteris ir pats gubernatorius. Jis labai artimas draugas su jais.

O jo mokslas! Labai jis myli mokslą. Atsimenu, budamas gimnazijoje, jis neatsitraukdavo nuo knygos. Kiti mokiniai budavo švilpaus sau, binzinės arba skaitys visokias knygas, o jis ne, knygų neskaitydavo, bijojo paklysti iš gero kelio. Sugrįž iš gimnazijos ir tuojaus įsikniaubs į lotynų ar graikų gramatiką, arba geometriją. Ir kaip jis viską gerai žinojo — žinojo kur kokia raidė knygoje yra. Jis kiauras dienas ir naktįs prie gramatikų praleizdavo.

Geometriją.... tą dalyką stebėtinai gerai jis žinojo. Tik matemątikos mokytojas niekus darydavo. Bet ko iš tokio mokytojaus ir norėti — buvo perkrikštas iš žydų, na, žinoma, kataliką ir persekiojo. Budavo iššauks mano kolegą atsakyti teoremą. Kolega nupiešia braižinį, sustato tas pačias raides ir toje pačioje vietoje, kaip ir knygoje. Teoremą puikiai darodo. O mokytojas, budavo, paims ir pakeis raides — vietoje A pastatydavo B, o B vietoje A.

— Na, dabar, mano mielas, darodyk teoremą, — pasakydavo, prasišiepęs, mokytojas.

Darodyk, lengva pasakyti! Juk raidės pakeistos — mano kolega tik trypdavo ant vietos — nė ba, nė be, — ir gaudavo vieną.

Nors jį teip nemielaširdingai persekiojo, bet keturias kliasas baigė į dešimtį metų.

Seminarijoje jau geriau sekėsi — čia nebuvo nevidonų. Nors seminarijos mokslai ir labai dideli — katekizmai, bažnytinės pareigos, bet baigė į penkis metus.

Ir labai mokytas išėjo.

Dabar, kuomet sako pamokslą, turėkis vyruti, visos Kauno moters iš Katalikų Sanjungos ir s. Zitos mergelės paplusta ašarose.

Matote, geresnio žmogaus ir nereikia.

— Kas su tamsta pasidarė, sveikas? — paklausiau jo, sulaikęs.

— Naujiena, gera naujiena! — klegėjo dvasiškasis tėvelis, kad ir Kauno tvirtovės sienos drebėjo.

— Kokia?

— "Šviesos" nebėra! "Šviesos".

— Kokius niekus tamsta kalbi, — matai pats — visai šviesu.

— Nebėra, nebėra "Šviesos!" "Saulė" yra!

Aš tik pečius traukiau.

— Tamsta netiki, — tęsė jis, — pažiurėk ten, — ir jis ištiesė ranką į Užnemunį.

Aš žvilgterėjau už Kauno.

Tikrai, ten buvo tamsu.

— Ar ne mano teisybė,—džiaugėsi tėvėlis, — sakiau — "Šviesos" nebėra, na, ir nebėra. Užgeso Griniaus "Sviesa", nebėra bedievių "Šviesos". Kaip gerai dabar, kaip gerai!

Aš tylėjau.

— "Saulė" yra, musų "Saulė", — didžiavosi jis.

Aš tik pečius traukiau.

— Tamsta netiki?

— Gm.... "Saulė" ir "Šviesos" neišduoda, matyt niekam netikusi "Saulė", — atsakiau aš.

— O, ne, ne! Labai gera "Saulė", musų, kunigų "Saulė". Tamsta netiki, kad "Saulė" yra, pažiurėk ten.

Aš žvilgterėjau į Karmelitų bažnyčią.

— Prisižiurėk tamsta gerai, — pratarė tėvėlis.

Aš įsmeigiau atidžiai akis.

Ant Karmelitų bažnyčios bokšto sėdėjo kunigas Olšauskis, apkabinęs Kauno policmeisterį, o žandaras kaažin ką jiems aiškino. Aš tik vieną žandaro žodį išgirdau:

— Pasmaugsime!!

Kunigas Olšauskis ištiesė rankas, matyti laimino žandarą.

— Ar negraži musų "Saulė"? — paklausė manęs tėvelis.

Aš nieko neatsakiau.

Nors "Saulė" buvo, bet man pasidarė labai šalta. Nuėjau namo užsivilkti kailinius.

K. Janonis.

## NAUJI RAŠTAI.

Naujas laikraštis *"Erelis"* Antrašas 4619 S. Ashland ave, Chicago, Ill. Laikraštis neva humoristiškas, bet iš tikro humoro jame mažai. Ir kalbai daug galima užmesti.

Laikraščiuose telpa apgarsinimai, jog Amerikoj rengiama išleisti naują laikraštį vardu "Lietuvių Žinios". Kokios vertės bus tasai laikraštis, kol dar nė vienas numeris nepasirodė, sunku ką kalbėti.

*Laipsniškas mokinimasis Aritmetikos arba rokundų mokiniams pirmų metų iki 100. Sutaisė ir išleido. P. Mikolainis. Tilžėj. 1908m. 128 pusl.*

## IŠ VISUR.

|| Vokietijos ciecorius gauna gana pipirų nuo visų pakraipų, net nuo remiančių randą laikraščių. Laikraštis "Koelnishe Ztg." sako, jog rando galva privalo sėdėti namieje, pildyti savo pareigas, o ne kelionėse ir medžionėse, prisižiurėjimuose orlaivių laiką praleisti. Juk ne už tuos pasilinksminimus tauta jam milijonus markių kaipo algą moka. Net kancleris Buelow, užklaustas parlamente, pasakė, jog jeigu ciecorius ne išsižadės savo papročių pliaukšti visokias paslaptis laikraštininkams, nieks negalės ant savęs už užrubežių politiką atsakymo imti, nieks kanclerio vietos pildyti negalės. Socijalistų ir katalikų atstovai parlamente reikalauja, kad kancleris pildytų vien parlamento, o ne ciecoriaus prisakymus.

|| Bulgarijos parlamentas, susirinkime 11 d. lapkričio, išreiškė neužganėdinimą dėl apsigarsinimo kunigaikščio Ferdinando karaliumi; daugumas tautos atstovų tiesiog pasakė, jog geriau geistų, kad Bulgarija taptų respublika.

|| Austrijos sostapilyj Vindobonoj, 11 d. lapkričio, terp universiteto studentų vokiečių ir žydų užgimė smarkios muštynės, kuriose su viršum 100 ypatų tapo sužeistų; terp jų yra ir labai sunkiai sužeisti.

|| Kadangi Australijos rando sumanytos apgynimui darbininkų teises darbininkams pasirodė neužtenkančioms, tai darbininkų atstovai parlamente atsisakė remti dabartinę Deakino mnisteriją ir ją privertė pasitraukti nuo vietos. Darbininkų vadovas Fisher apsiėmė sutverti naują, darbininkams prilankią ministeriją.

|| 15 d. lapkričio pasimirė Chinų ciecorienė našlė; ji pergyveno ciecorių tik vieną dieną. Ciecoriumi likosi pagarsintas trijų metų kunigaikštis Pu-Wei, sunus kunigaikščio Chun. Kraštą, maže ciecoriaus vardu, valdys regentas, jo tėvas kunigaikštis Chun.

|| Europon atėjo žinia, jog pulkai ginkluotų chiniečių užėmė chinų pakrantėse esančią Portugalijos valdybą Macao. Jeigu Portugalija nores savo valdybą apginti, užgims karas terp Chinų ir Portugalijos.

|| Iš Chinų sostapilio išsiplatino paskalai, jog 13 d. lapkričio pasimirė Chinų ciecorius., Atėjo žinios, jog ir ciecorienė mirtinai serga.

|| Morokko sultanas Abdel Azis, kovoj su savo broliu Mulay Hafigu neteko sosto. Gavęs jį, Mulai Hafig apreiškė norą nupirkti ir brolio haremą, taigi moteris, kurių jis turi su viršum 200. Jos surinktos iš visokių kraštų, daugiausiai jų yra iš vidurinės Azijos.

|| Misijonieriai Šv. Laurino salos Alaskoj užtiko vieną eskimų kaimą, kurio gyventojai visi nuo badu buvo išmirę. Stogai dengti žuvių oda buvo suvalgyti, teipgi iš kailių siuti drabužiai. Iš viso kaimo neišliko nė vienas žmogus.

|| Westfalijoj (Vokietijoj), netoli Hamm, Radbod anglių kasykloj, 12 lapkričio atsitiko baisi dujų ežpliozija. Laike expliozijos oloj buvo 400 darbininkų; 70 jų išvažiavo į viršų, o likę, be abejonės, tapo užmušti arba užtroško. Kadangi užsidegė olos, tai nieks į olą negali prisigiebti. Nėra vilties išgelbėti oloj esančių 300 su viršum darbininkų.

|| Dėl neramumo ant Balkanų pussalio ir laukiamo karo Austrijos su Serbija, Maskolijos valdžios atsakė, jog tuom tarpu negali užsiimti Amerikos užmanymu peržiurėti Maskolijos su Amerika sutarimą 1832 metų ir palengvinti maskoliškiems ateiviams sugrįžimą tėvynėn. Amerika turi laukti, kol nesusitvarkys prietikiai Persijoj ir ant Balkanų pussalio.

|| Belgijoj, mieste Spa, 12 d. lapkričio siautė gana smarkus žemės drebėjimai, kurie labai išgazdino gyventojus.

|| Ant salos Kubos 14 d. lapkričio atsibuvo prezidento rinkimai. Išrinko liberalą—jenerolą Jose Miguel Gomezą.

|| Chinų ceicorius sunkiai apsirgo ir nėra vilties, kad jis galėtų išgyti.

## Redakcijos atsakymai.

Eilių rašėjams. Gaunąme daug neva eilių, bet jų daugumas teip parašytos, kad pataisyti negalima. Negalima eilių rašyti nežinant įstatų eilių rašymo, ne mokant kalbos. Kad eiles gerai rašyti, pirmiausiai reikia gerai kalbą išmokti, o paskui išmokti gerai įstatus eilių rašymo. Nežiurint to visko, kam gi griebtiesi eilių, jeigu geriau ne eilėms galima tą viską aprašyti ką ir eilėms. Todėl eilių rašėjai, kuriems reikalingo supratimo truksta, geriau padarytų, pradėdami nuo aprašinėjimo paprastų atsitikimų. Turime vienok ir eilių, kurias galima pataisyti; tų rašėjams augščiau padėta pasarga netinka.

Mandžiurijos kareiviui. Raste Makarov ir Vereščagin perstatyti kaipo kraujo liejikai. Bet rodosi, Mandžiurijos kareiviai turi žinoti, kad Vereščagin atkako į Port Arthurą ne kraują lieti, nes toki darbai ne jo amatas: Vereščagin buvo garsus teploriuis ir jo pražuvimo gailisi visi, kam tik daila rupi. Tamsta jį visai kuom kitu perstatai. Argi ištikro nežinotum kuom jis buvo? Negalma į laikraštį ant juoko rašyti, o Tamstos raštas tokiu išrodo, todėl tilpti negal. Ant galo sunku suprasti, ką Tamsta nori išaiškinti.

Korespondentui iš Athol. Negalima suprasti nė kur susirinkimas buvo, nė koks jo tikslas. Vieną tik galima suprasti, kad Providenceo kunigas pamokslą sakė. Bet garsinimais kiekvieno kunigo pamokslo laikraščiai negali užsiimti; o kad korespondencijoj nieko daugiau nėra, tai ji tilpti negali.

Algerdai. Iš atsiųstų žinių nė vienos sunaudoti negalime: vienos yra tai mažmožiai, kitos pavėlytos, trečios bent teip kaip aprašyta, lietuvius ne apeina. Geistinos žinios iš lietuvių gyvenimo, kitas, geriau aprašytas galima rasti angliškuose laikraščiuose.

Mikui Andrew. Pamatus Soc.-rev. Tamsta aiškini klaidžiai. Teip perstatant, kaip Tamsta perstatai jų siekius ir darbus, neįstabu, jeigu prieš juos visur kovoja valdžios ir tvarkos prižiurėtojai. Laikraščiai, teip talpindami Tamistos raštą, kaip jis parašytas, lengvai gali užsitraukti šerifo atsilankymą. Tą pats Tamista turėtum suprasti.

# VIETINĖS ŽINIOS.

— Daktarams vėl yra prisakyta raportuoti džiovos ligą. Padavadijimai reikalauja kiekvieno daktaro, tyrinėjančio džiovos ligą pranešti kiekvieną atsitikimą Sveikatos Skyriui. Teipogi reikalaujama, kad jei gydytojas abejoja, ar liga yra džiova, turi apie ją pranešti kaipo apie nužiurimą.

Tėvai ar globėjai, jei jų vaikai susirgtų džiova ir nebutų prižiurimi gydytojo, turi patys pranešti apie tai.

Suaugę žmonės serganti ta liga, jei nėra žiurimi daktaro, turi patys pranešti apie savo ligą Sveikatos Skyriui.

Tep pat yra reikalaujama pranešimo apie tą ligą nuo užžiurėtojų viešnamių, ligonbučių, mokyklų, kolegijų ir kitų įstaigų, nežiurint į pranešimą ligonio, gimdytojo ar globėjo.

Baudos už nežiurėjimą, nepaklausymą ar atsisakymą klausyti šito padavadijimo yra nuo 10 iki $200 už kiekvieną kartą.

Šitie padavadijimai atsineša netik prie džiovos, bet ir prie kitų užsikrečiamų ir limpančių ligų: tymų, kriokulio, difterijos, krupo, šlakuotos šiltinės, vėjarauplių, rauplių, smegenų uždegimo ir tt.

Svarbiausiu dalyku yra tas, kad kiekvienas atsitikimas užkrečiamos ar limpančios ligos butų tuojaus praneštas Sveikatos Skyriui.

Pieno inspektoriai aplankė 222 ukes, parupinančias pieną Chicagai. Iš tų 96 buvo netikę. Ant 86 ukių pieninės nebuvo sanitariškame stovyje, ant 69 jokių pieninių nebuvo laikoma, 84 tvartai nebuvo kaip reikia ventiliuojami ir 38 tvartai buvo pripažinta nesveikais dėl kitų priežasčių.

Mėsos inspektoriai 70.253 svarus mėsiškų dalykų pripažino netikusiais, kurių 32.750 svarų ne iš Suvienytų Laidarų, bet kitų skerdyklų.

Maistų inspektoriai, prižiurinti įvairius sanitariškus skyrius miesto atrado 355 valgomų daiktų sankrovas neatsakančiomis.

[illegible] šitą sanvaitę Chicagoj pasimirė išviso 565 ypatos, taigi daugiau negu tą pačią sanvaitę pereitų metų: vyriškių pasimirė 331, moteriškųjų 234, vaikų iki 5 metų amžiaus pasimirė 140, senelių virš 60 metų 145. Daugiausiai mirčių buvo nuo džiovos, nes 71, nuo plaučių uždegimo 62, nuo uždegimo inkstų 50, nuo širdies ligų 50. Patalpinimui difterija ir tymais sergančių miestas parengė specijališką ligonbutį, kur patilps 200 toms ligoms serganti. Tasai ligonbutis bus atidarytas 23 d lapkričio.

— Namuose pn. 205 Plymouth Place, įpuolęs į nusiminimą dėl pasimirimo pačios, pereitos nedėlios dieną nusišovė 46 metų Danielius Pacullino. Išgirdusi šuvį jo duktė, atbėgo į tėvo kambarį, bet rado jį jau kraujų baloj. Pašaukė ji daktarą, bet jau ir tas neįstengė pagelbėti.

— Nebe pamato patarlė sako: "nedėkingumas yra tai svieto užmokestis". Gyvenanti pn. 1635 West Van Buren Elzbieta Kinne paėmė į savo namus 19 metų vaikiną, Fredą Buck. Tasai vienok, paėmęs priglaudusios jį moteriškės porą brangių žiedų, prapuolė. Motina to vaikino yra mat jaunystos drauge Kinnienės.

— Ties namais pn. 613 Garfield Boulevard greitai važiuojantis automobilius pervažiavo 8 metų Johnsą Armstrongą ir užmušė ant vietos. Neatsargus automobilistas, koksai M. J. Wilson, likosi suareštuotas.

— Operos perstatymai International teatre vis laikosi. Šitą sanvaitę duoda "Carmen". Ant perstatymų galima patėmyti vis daugiau lietuvių. Gerai but, kad jie priprastų lankyti geresnius teatrus.

— 15 d. lapkričio Chicagoj likosi atidarytas kongresas katalikiškų misijonierių. Laike kongreso atidarymo buvo ir popiežiaus delegatas, jo pasiuntinys Washingtone Diomede Falconio.

## "GRAND JURY" PRIPAŽINO BROSLAWSKĮ KALTU.

Chicagoje, 12 dieną šio mėnesio, "Grand Jury" tyrinėjo liudininkus ar, geriau sakant, lietuvius, apgautus žydelio Broslawskio, kuris apsimetęs vardu Rusijos konsulio, viliojo iš jų pinigus per keletą metų už apgavingus dokumentus. Skundėju Broslawskio yra Rusijos konsulis (apie ką jau kelis sykius "Lietuvoje" buvo rašyta), o liudininkais — Petras Babelis, Pranciškus Skerstonas, aš ir kiti. "Grand Jury", išklausus liudininkus, pripažino žydelį Broslawskį kaltu kriminališkumo ir jo bylą perdavė kriminališkam teismui. Kriminališkas teismas nagrinės tą bylą vėliau, bet šiuo tarpu gana to, kad "Grand Jury" jau pripažino jį kriminalistu.

Nors jau kelis sykius buvo "Lietuvoje" rašyta, kad žydas Broslawskis, turintis šifkorčių offisą po nr. 56 5th ave., nėra Rusijos konsuliu, ir kad Rusijos konsulis šifkorčių neparduoda, vienok lietuviai, kaip ėjo, teip ir dar eina pas tą žydą, o atėję į karidorių, nusiėmę kepurę dar vis klausinėja: "kur čia kambarys Rusijos konsulio?"

Jeigu dar lietuviai nežino, kad toje vietoje ne konsulis, o tik žydelis turi offisėlį viliojimui iš jų pinigų už apgavingus pasportus ir kitokius dokumentus, tai, matyti, labai mažai tėra lietuvių, kurie laikraščius skaito, ar, skaitydami, jų nesupranta. Todėl, laikau reikalingu dar sykį šitą dalyką atkartoti:

Kambariuose, kur žydas Broslawskis pardavinėja šifkortes, pirm 3 metų laikė savo ofisą Rusijos konsulis Baronas Schlipenbach. Kada Rusijos konsulis persikėlė iš tėn po nr. 51 Lincoln Park Boul., tai ant senojo ofiso durų po nr. 56 5th ave. liko nesunaikintas ant stiklo parašas *Russian Imperial Consulate* ir Rusijos erelis. Žydas Broslawskis tuojau įsikraustė į senąjį konsulio ofisą. Žmonės, nieko nežinodami, kad jau tenai Rusijos konsulio nėra, ėjo prie Broslawskio, o Broslawskis nusipirko sau tam tikrą uniforma su misiniginiais guzikais ir šlipais ir prisimetė tikrai Rusijos konsulių esąs. Žmonės ėjo pas tą žydelį su visokiais reikalais, kaipo pas Rusijos konsulį, reikaluose pasportų gryžti į Rusiją, paliuosavimo nuo kariumenės, pajieškojimo riumenės tarnystos, pajieškojimo dalių, skolų ir tt. Už pasportą (perechodnoje svidiedelstvo), už ktrį Rusijos konsulis ima $1.60, žydelis Broslawskis pareikalaudavo $20.00. Jeigu kas pasakydavo, kad perbrangu, tai nuo žydelio gaudavo atsakymą: *"Zdies nie karčma, a dielo kazionnoje, nie prilično targovatsia"*. Ir žmogus, atskaitęs $20.00, užmoka ir dar žydeliui ranką pabučuoja už popierėlę, kuri neturi jokios vertės. Tačiaus, kuomet, parvažiavęs, eina jis per rubežių, žandarai jį areštuoja, o su žydelio doutu pasportu liepia pasi....

Todėl aš prašau visų lietuviškų laikraščių atkartoti šitą straipsnėlį, kad jį perskaitytų kuodaugiausiai lietuvių ir apsisaugotų.

Vargonininkas Apveizdos Dievo parapijos,

A. J. Lemont.

# APGARSINIMAI.

### PUIKUS VAISTAS.

"Aš noriu pranešti, jog aš apturėjau puikųjį vaistą geriausiame stovyje ir turiu pasakyti, kad šitas Trinerio Amerikoniškas Eilksyras Karčiojo Vyno yra labai geras viduriams. Mano viduriai buvo sugedę, bet kaip tik aš pradėjau vartoti šitą vaistą, aš tuojau ėmiau jaustis geriau. Dėkavoju jums labai gražiai ir patariu jį visiems ligoniams nuo vidurių ligų." Šitas laiškas buvo rašytas p. Juozapo Malac'o, iš Burwellio, Nebr. ir jis turi teisybę. Nėra geresnio vaisto viduriams ir visai gromuliojimo sistemai per Trinerio Amerikonišką Eliksyrą Kančiojo Vyno. Jis veikia tiesiog ant kero ligos. Vartok jį kuomet esi silpnas, išbalęs, ligustas, be noro valgiui ir be energijos. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 South Ashland Ave., Chicago, Ill.

# Draugysčių reikalai.

### TEATRAS.

Chicago. Giedorių Ratelis prie 4-tos L. S. S. Kuopos stato pirmu kartu farsą trijuose veiksmuose "Audra Giedroje" nedėlioje, 22 d. šio mėnesio, Hull House salėje, kampas Halsted ir Polk gat.; prasidės 6:30 vakare; kaina tikietams: 50c., 35c. ir 25c. ypatai. Privažiuoti galima Halsted gat. karais ir Blue Island Ave karais. Po vaidenimui bus giedama svietiškos ir pirmeiviškos dainos; teipogi bus dekliamacijos ir monologai.

Širdingai kviečia atsilankyti visus

Komitetas.

### DIDELIS BALIUS

Chicago. Karaliaus Dovydo Dr-tė parengė didelį balių nedėlioj, 22 d. šio mėnesio, Freiheit Turner salėje, 3417 S. Halsted gat. Bus gražus pasilinksminimas ir kiekvienas bus užganėdintas, atėjęs ant šito baliaus. Visus širdingai kviečia atsilankyti

Komitetas.

### 14-TAS DIDELIS BALIUS.

Chicago, Ill. Dr-tė D. L. K. Gedimino parengė balių subatoj, 28 d. šio mėn. Walsho salėje, kampas Noble ir Emma gatvių, arti Milwaukee Ave. Prasidės 7 val. vakare. Įėjimas 25c. poral. Visus širdingai kviečia atsilankyti — Komitetas.

# Pajieškojimai.

Pajieškau Aleksandro Košio ir Bronislovo Danisevičiaus, abudu Kauno gub., Raseinių pav., du metai atgal gyveno Chicagoje, turiu į juos labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Heron. Zeringis,
62 W. 14th Pl., Chicago, Ill.

Pajieškau savo dėdės Fortunato Pagojaus, Varnių parap., Kujelnių sod., ir dėdės Pranciškaus Dargio, iš Tverių miestelio, Telšių pav., — abu Kauno gub., gyvena kur apie Chicago. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Alis Blumental,
Riverside, N. J.

Pajieškau savo draugo Juozapo Kubilio, Kauno gub., Panevėžio pav., Krinčino parap., Girsudų sod., 4 metai kaip Amerikoje; turiu į jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antanas Ranelis,
101 Slocum St., Kingston Sta.,
Wilkes-Barre, Pa.

Pajieškau savo brolio Vaitiekaus Barono, Kauno gub., Panevėžio pav., Vabalninkų parap., Upeliškių sod., 9 metai kaip Amerikoje, gyveno Baltimorėje, Md. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juzė Baranavyčiutė,
99 Wright St., Gardner, Mass.

Pajieškau savo brolio Jono Čepulionio, pusbrolio Jurgio Janušaucko ir pusseserės Veronikos Petrekėčios, — visi jie Kauno gub., Panevėžio pav. Čipėnų vals., Vabalninkų parap., Salamiestčio filijos, Žilų sod. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Chas Čepulionis,
1015 Locust St., Decalb, Ill.

Pajieškau savo brolio Juozapo Karpavičiaus, Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., Pažerų vals., Bebrininkų kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Pet. Karpus,
Eaton, Colo.

Pajieškau Martyno Jurkaus, Kauno gub., Šiaulių pav., Raudenų miestelio, 15 metų kaip Amerikoje, 10 metų kaip laivyne tarnauja muzikantu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Veronika Kaulakienė-Stasiulaitė,
Box 24, Lewiston, Me.

Pajieškau savo pusbrolio Jono Šadbario, pirmiau gyveno Chicago Heights, Ill., apie 3 metai atgal; jis yra Kauno gub., Raseinių pav., Gaidenų sod. Jis yra išvažiavęs į Pennsylvaniją. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu: — Ant. Smardak,
Spring Valley, Ill.

Pajieškau savo draugų Igno Jurevičiaus ir Jono Brazio, abu Kauno gub., Panevėžio pav., Pušaloto parap., Pagirnupių sod., vienas du metai, kitas 5 metai kaip Amerikoje ir gyveno Brooklyne, N. Y. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozapas Lepas
3218 Illinois Ct., Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Klemenso Stankevičiaus, Kauno gub., Panevėžio pav., Vaškų parap., seniau gyveno New Yorko valstijoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Krasos stotis Joniškis, Kauno gub., Upytės gat. Aludė Vinco Preikšto, Barborai Stankevičiutei.

Pajieškau savo brolio Jono Turskio, Kauno gub., Raseinių pav., Rietavo parap., Spraudžių sod., 16 metų kaip Amerikoj, seniau gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozapas Turskis,
Box 488, Sag Harbor, N. Y.

Pajieškau apsivedimui merginos, nuo 18 iki 22 metų amžiaus; aš esiu 21 metų, 5 pėdų ir 7 colių augščio, šviesiai geltonų plaukų. Artesnėms žinioms meldžiu kreiptis adresu:

Jos. Ruplis,
Box 31, Doering, Wis.

Pajieškau savo vyro Vinco Masio, Suvalkų gub., Marijampolės pav., ir parap., Puskelnių kaimo; jisai gyveno Shenandoryj, Pa.; nuo 15 d. kovo mėn. antras metas, kaip jis iš ten išėjo nežinia kur. Jis yra 37 metų amžiaus, 16 metų kaip Amerikoje; aš likausi viena su dviem dukrelėm. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Elzbieta Masienė,
37 E. 32 St., Bayonne, N. J.

# Ant Pardavimo.

Pardavimui sankrova valgomų daiktų ir mėsos, vietoje lietuviais apgyventoje. 3440 S. Morgan gat. Chicago, Ill.

Parsiduoda sankrova valgomų daiktų ir mėsos lietuvių apgyventoje vietoje, vaizda gerai išdirbta; artesnėms žinioms kreiptis reikia adresu:
1155 So. Western Ave., Chicago, Ill.

Pardavimui sankrova valgomų daiktų ir mėsos lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoje, pirkistė už pinigus, visa kaip stovi, su vežimu, arkliu ir įtaisomis, pigiai.

Juozapas Withakis,
820—120 St., West Pullman, Ill.

Pardavimui geri saliunai lietuvių ir lenkų apigardose; kainos sulyg saliunų; jei visų pinigų neturėtum, tai gali gauti ant išmokesties. Rašyk ar kreipkis pas

Agent Brewing Co.,
37 E. 32 St., Bayone, N. J.

# Reikalavimai.

Reikalaujama 200 darbininkų į Michigano ir Wisconsino girias prie lentų piovyklų. Geros algos, vienvalinis darbas per žiemą; pigi kelionė iš Chicagos. Teipogi reikalaujama ir moterų prie visokių darbų Chicagos mieste. Nerašyk, bet ateik pats tuojaus.

J. Lucas, Lietuviškas Agentas,
239 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Reikalaujame vyro prie ofiso darbo, kuris moka lenkiškai ir lietuviškai rašyti ir nors kiek angliškai. Atsakančiam darbininkui gera alga ir stovus darbas. Turi sudėti laido $200.00

Geo. Pupauskas,
15 W. 24th Place, Chicago, Ill.,

Reikalaujama vyro terp 21 ir 25 metų amžiaus prie abelno darbo biure; turi mokėti kalbas: lietuvišką, lenkišką ir anglišką. Atsišaukti reikia anglų kalba; stovi vieta. F. A. Zilkey, % "Lietuva", 3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Reikalaujama dviejų lietuvių pardavėjų prie vyriškų drabužių; gera mokestis ir darbas pastovus.

Klein Bros,
Canalport Ave ir Halsted St., Chicago, Ill.

Geriausias lavinimas ant piano prieinama kaina. Miss. E. Edye, — 3113 S. Halsted gat., viršui maliavų sankrovos.

### SKAITYKITĖ!

Už $300 ant rankos, o lykį į išmokestį randa, nupirksite 2 lubų murinį namą, 2 pagyvenimais po 6 ruimus ant Quinn gat., arti 31 gat. Kaina ..... $2950

Už $300 ant rankos, o lykį į išmokestį randa, nupirksite 2 lubų murinį namą, 2 pagyvenimais po 4 ruimus ant 37 gat., arti Parnell. Kaina $2750

Už $250 iš kalno, o lykį ant išmokesties, nupirksite 2 lubų medinį namą ant 43 gat., arti Wentworth Ave. Randa $32 į mėnesį. Kaina ...$2250

Už $150 iš kalno, o lykį išmokestim, nupirksite medinį namą 4 ruimų ant 37 Pl., arti Kedzie Ave. Kaina....$900

Kreipkitės pas
A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

### GERA PROGA SU NEDIDELIAIS PINIGAIS.

Parsiduoda pigiai sankrova vyriškų ir moteriškų drapanų bei mastinių prekių; pirklybė varoma su lietuvais ir kitais diktame miestelyje, arti Chicagos, turinčiame 35000 gyventojų, lietuvišką bažnyčią, gerus fabrikus ir tt. Sankrova du metai kaip gyvuoja ir daro gerą pelną. Parsiduoda su namu ir lotu. Namas ir lotas kainoja $2.400, sankrova $3.000. Viskas sykiu $5.400. Kas nori gali pirkti tik patį namą su lotu už $2400 ir įrengti savo sankrovą, kokia patinka. Namas yra arti lietuvių bažnyčios. Arčiaus atsižinoti galima "Lietuvos" redakcijoje.

# Mokinkimes Patys!

**Gramatika angliškos** kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) $1.00

**Vaikų Draugas** arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c.

**Naujas Budas** mokintis rašyti be mokintojo 10c.

**Aritmetika** mokintis rokundų be mokintojo (apdaryta) 35c.

Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:

P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

## Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

**Alluma ir kitos pasakos,** Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygelėje telpa šios pasakos: Alluma, Notikri brangiejie akmenys, Baimė, Du maži kareiviai, Dienynas padukėlio, Mėnesienoje, Vaidulys, Užšalusioj padangėj, Atsikirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rože, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136. Kaina .... 35c.

**Airija.** Lapai iš istorijos Airijos Parašė A. Janulaitis. Pusl 53. Kaina ..... 15c.

**Angliškos Kalbos Vadovelis.** Tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Seniai pageidaujama tokia knygelė, dabar yra jau gaunama, ir kiekvienas turi progą pasinaudoti, ypatingai kas nemoka angliškų kalbą, tai dabar bus tam aukso obuolys. Puslapių 90. Kaina ..... 25c.

**Anatemos knygelė.** Telpa čia: Popiežijos prakeikimas; Pravoslavijos prakeikimas; Popiežijos prisakymai Apie Kelpą ir jos gyventojus, eilėmis rašyta, ir Atsišaukimas į žmogų — Eilės Pusl. 20, Kaina ..... 10c.

**Antras Krikštas.** Šių laikų apysaka. Parašė Br. Vargšas. Puslapių 83. Kaina ..... 25c

**Apsakymėliai.** Telpa čia šios apysakos: 1.) Raštininkas. 2.) Tėvo slaugytojas, 3.) Kaimo našlaičiai, 4.) Kaimo tiesa, 5.) Paskutinė Judos naktis ir 6.) Pats kaltas. Yra gražios ir pamokinančios iš gyvenimo apysakos verta kiekvienam perskaityti. Pusl. 85. Kaina ..... 15c.

**Ar bus geriaus,** kad socijalistai gaus viršų? Parašė D. Dumbrė. Antrasis išleidimas, pertaisytas ir žymiai padidintas. Jei nori žinoti, perskaityk šitą knygelę. Pusl. 83. .... 10c.

**Apie Rukymą.** Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Parašė P. B. Pusl. 23. Kaina ..... 10c

**Amalunga** arba Tyro Duktė. Apysaka iš gyvenimo Indijonų, Amerikoje. Pusl. 72. Kaina ..... 25c

**Ar geras katalikas** gali buti socijalistu? Knygelė aiškina kaip Lietuvos kunigai užsipuldinėja ant soc. bažnyčiose per pamokslus, laikraščius ir tt. Pusl 15. Kaina ..... 5c.

**Aritmetikos uždavinynas.** Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68. Kaina ..... 20c.

**Astronomija,** parašė pagal K. Flamarijoną ir Lockyerą, A. Agaras. Telpa: Dangaus apžvalga, žvalgždynai, žvalgždžių kelionė per visatą, Saulė, Planėtos, Komėtos, krintančios žvalgždės, žėmės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusl. 62. Kaina ..... 40c.

**Attelea Princeps.** Vertimai Pr. Siulelio, telpa čia šios apysakos: 1) Attelea Princeps, 2) Kas pergalės, 3) Piemenukas, 4 Kraujas, 4) Du paveikslelliai iš baudžiavos, 5) Šuns likimas, ir 6) Skrandos istorija. Pusl. 69, Kaina ..... 20c.

**Auka,** apysaka parašyta M. Lestauskienės, iš žmonių gyvenimo; naudinga perskaityti kiekvienam. Pusl. 72. Kaina ..... 20c.

**Blinda,** Svieto Lygintojas. Parašė žemkalnis. 4 veiksmų ir 1 paveikslo drama, atsitikimai iš žmonių pasakų paskutinių baudžiavos laikų. 127 pusl. Kaina ..... 50c.

**Boleslovas** arba tolesnis Genovaitės gyvenimas. Morališkas pasakojimas žmonėms. Pusl. 86. Kaina ..... 20c.

**Budas Senovės Lietuvių** Kalnėnų ir Žemaičių. Parašė Simanas Daukantas Vilniaus Universiteto Philozophijos Magistras. Antras spaudimas. Kas nori susipažinti su protėvių budu, kultura, kaip ir kokiose aplinkybėse gyveno, kokias drapanas dėvėjo, kokius pinigus vartojo ir tt. tam verta perskaityti šita knyga, o apie tai viską dasižinos. Didelio formato knyga, pusl. 217. Kaina.....65c.

**Cholera ir Kova su ja.** Vertė D-ras A. V. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

**Čenstachavos Apgynimas.** Apysaka iš laikų švedų karės iš Henriko Sinkievičiaus apysakos "Tvanas" perdirbo S. J. Vertė Adolfas Vėgėlė, Pusl. 139. Kaina ..... 30c.

**Ciecorius Domicijonas,** ir kasėjai Katakumbose. Istoriškas apsakymas iš laikų krikščionių persekiojimo. Pagal lenkų vertimą, parašė P. B. Puslapių 217 Kaina 50c. Apdaryta 65c

**Daktaro kabinete,** Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. M-s. Pusl. 39, Kaina ..... 15c.

**Dėl Tėvynės.** Parašė Šatrijos Ragana. Vaizdelis paimtas iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Puslapių 35. Kaina ..... 20c.

**Dangus.** Pagal K. Flammarion. Parašė P. Brandukas, (su paveikslėliais). Knyga parodo kokios yra planetos, kaip jos eina ir kokią įtekmę turi viena į kitą. Pusl. 193. Kaina 60c Apdaryta ..... 75c

**Diedai ir Gražina.** Parašė Adomas Mickevičius, lietuviškai sutaisė Jr. Jonas. Dalis II. Diedai yra vienas iš didesniųjų Ad. Mickevičiaus veikalų. II dalis, kurią surašė lietuviškai Jr. Jonas, ta tik dalis mums tetinka. Yra tai romantiškas aprašymas liekanų mųsų senoviško tikėjimo. Gražina —poėma iš laikų karių su kryžiokais, viskas eilėmis sutaisyta. Pusl. 61, kaina .....25c.

**Dievo žvalgždė,** Istoriška apysaka iš Kristaus laikų pagal Waliace'o veikalą "Ben-Hur", iš lenkų kalbos vertė Karolis Vairas. Pusl. 210. Kaina ..... 40c.

**Difteritas,** Parašė D-ras A. V. Difteritas tai yra labai sena liga, pirmiausia pasirodo gerklėje pas vaikus. Pusl. 7. Kaina ..... 5c.

**Edgaras** arba nuo ateizmo prie pilnos teisybės. Pagal L. Hammersteiną parašė Kun. Dr. Yuodyšius.

Visas raštas perstatytas formoje ginčų arba disputų terp protestoniškos ir katalikiškos šalies, kaipo jos viena kitai yra priešingos ir tt. Pusl. 214, Kaina ..... 75c.

**Gabija.** Rinktinė knyga, Paaukota Lietuvos dainiaus vyskupo Antano Baranaucko atminimui. Knygą sutaisė Juozapas Garbačauskis. Pusl. 77 Kaina ..... $1.35

**Gerai atlikta išpažintis.** Iš italų kalbos vertė J. Baltrušaitis, Pusl. 55, Kaina ..... 15c.

**Geležinkelis.** Pagal svetimus rašinius, parašė K. Stiklelis. Aprašo apie geležinkelio ypatybes, kaip juomi žmonės naudojasi, kaip seniai atsirado ir kokiu budu kas pradėjo naudotis išrastu geležinkeliu. Puslapių 21. Kaina ..... 10c

**Gulivero Kelionės** į nežinomas šalis. Išguldė į lietuvišką kalbą P. Žemutis. Knyga aprašo apie Liliputus — mažiukus žmones ir jų ypatybes. Žingeidus ir juokingas aprašymas. Pusl. 98. Kaina ..... 50c

**Gvyenimo Gabalėliai.** Parašė K. Stiklelis. Telpa čia 13 sekančių aprašymų: 1, Prakalbos vietoje, 2. Saulutė teka, 3, Pavasario stebuklai, 4, Vasaros rytas, 5, Piemenėlis, 6, Senelis, 7, Jomarkas, 8, Antanukas, 9, Vienturtis, 10, Skaitymas, 11, Dienos, 12 Iš dienų bėgio, 13, Laukas. Pusl. 50. Kaina ..... 25c

**Gyvybė** (kantatas) ir kitos trumpos poėmos, parašė J. Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vyllius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Pusl. 41, Kaina ..... 15c.

**Gudri Našlė,** komedija dviejose veikmėse. Paimta iš tikro atsitikimo Lietuvoje. Parašė Aleksandra Fromas. Pusl. 40, kaina.....15c.

**Išsivystymas vaisiaus gyvunų.** Parašė Dr. J. Rulis, Su daugeliu paveikslėlių iš embrioliogijos. Pusl. 12 Kaina ..... 10c.

**Istorijos-Pasakos,** Aprašyme telpa Iš Lietuvos Istorijos: 1) Lietuvės-didvyris, 2) žemaičiai-drąsuoliai, 3) Pilėnų apgyvenimas, 4) Lietuvių kriksštas, 5) Vytautas mųsų didvyris, 6) Mušis ties žaliagiriu, 7) Lenkų gudrybė, 8) Aldonė, gailiaširdė kunigaikštytė, 9) Biruta, gražioji valdilaitė, 10) Keistutis, žemaičių apgynėjas. Puslapių 54. Kaina..15c.

**Janita,** drąsusis Japoniškasis Kareivis. Tikras atsitikimas iš karės japonų su chinais. Iš vokiečių kalbos vertė K. S. Pusl. 23 Kaina ..5c.

**Japonų Pasakos.** Pagal rusiškų vertimą sutaisė S. Vaitiekupiunas, telpa čia 7 trumpos pasakos. Pusl. 21, Kaina ..... 5c.

**Jonukas Muzikantas.** Parašyta Henriko Sinkievičiaus, vertė Adl. V. ir Juros Švyturio sargas, vertė J. Margevičius. Pusl. 39. Kaina.....10c.

**Karė.** Ar ji žmonijai reikalinga? Parašė Kemėža. Ši knygelė aprašo kiek nuostolio iš karės žmonėms ir kas į ją žmoniją stumia. Puslapių 47. Kaina ..... 15c.

**Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas?** Rankius raštų, parašytų Dr. Šliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. Kaina ..... 25c.

**Kaip žmonės su ponais kovojo?** Sodiečių sukilimai Išpanijoj XV, amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Kaina.....10c.

**Katechetiški pamokinimai** iš dešimties Dievo ir penkių bažnyčios prisakymų. Parašė kun. J. Rymeikis, Knyga II Pusl. 191, Kaina .... $1.00

**Kiškeliai.** Apysaka vaikams. Pagal Kuklinį, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškius (zuikius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais vaikai maloni džiaugtis. Pusl. 32 .... 10c

**Klebono Karčiama.** Atsitikimas iš nesenos šiaulių praeities. Parašė B. Ramonas. Pusl. 16. Kaina..5c.

**Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas žodynas.** Parašė Ad. Vėgėlė. Pusl. 185 Kaina ..... 40c.

**Kur lietuvių senovėje gyventa?** Patrijotiškas vistariškai-arkeologiškas ištyrinėjimas. Parašė N. N. prof. nėsančio Universiteto. Knygutė parašyta satyriškoj formoj apie patrijotus, genjjus ir tt. Puslapių 31. Kaina ..... 15c

**Kaip kunigas virto socijaldemokratu.** Parašė Gerė. Teipgi prie tos pačios yra: Revoliucija ir Kunigai, parašė Šermukšnė. Puslapių 31. Kaina 10c.

**Koks mums reikalingas "Vaiskas"** Vertė M. Pusl. 15, Kaina ..... 5c.

**Katorgoj!** Atsitikimas iš Muravjovo laikų, Vilniuje. Parašė P. B. Pusl. 18. Kaina ..... 10c

**Kaip Atsirado Jungtinės Amerikos Valstybės.** Išguldė P. B. Puslapių 35. Kaina ..... 10c

**Komunistų Manifestas.** Prakalbos K. Markso ir F. Engelso prie vokiško spaudimo 1872 m. ir tt. Kas nori susipažinti su socijalistų tėvų Markso ir Engelso teorija link Soc. partijos, lai perskaito šitą knygelę. Pusl. 52, Kaina ..... 20c.

**Kantičkos,** apie peklos kančias. Surašė Liepukas. Telpa 20 giesmių, parašyta juokingai, teip kaip "Davatkų gadžinkos". Pusl. 40. Kaina .. 15c

**Kraujo sėja.** Apysaka iš laikų karės Maskolijos su Japonija. Parašė Waclaw žmudzki, Lietuviškai išvertė V. Stararas. Dviejuose tomouse.

Apysakoje aprašyti mušiai ant žemės ir ant jūrių, aprašyti teip aiškiai, kad, rodos savo akimis viską matai beskaitydamas. "Kraujo Sėja" yra viena iš nedaugelių knygų, kurios yra ir naudingos ir smagios perskaityti, dėl to ją teikiame kiekvienam perskaityti.

Pirmas tomas Pusl. 289. Kaina $1.00.
Antras tomas pusl. 246. Kaina $1.00

**Labdarybė pirmiaus ir dabar.** Parašė P. Lafargua, Vertė M. N-as. Telpa čia: Į Senovės p[illegible]onų labdarybė, II Vyskupų ir vienuolių labdarybė, ir III Buržuazų labdarybė. Pusl. 36, Kaina ..... 10c.

**Labai Gražios Dainos.** Surinko K. Stiklelis. Čia patilpę 32 dainos nuo žmonių užrašytos Liepalotų kaime, Naumiesčio parapijoj, Suvalkų gub. Pusl. 39. Kaina ..... 15c

**Laikrodininko atminimai.** Pasak Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Kaina....15c.

**Laisva Valandėlė,** Broliams dovanėlė (Eilės). Parašyta K. Stiklelio. Telpa šios eilės: Dainius. — Pieva. — Upelis. — Giria. — Vėjas. — Rasa. — žaibas. — Audra. — Perkunas. — žemė. — Saulelė. — žmogus. — Reginys Lietuvoje ant gražaus augšto šešupės kranto. Pusl. 32. Kaina ..... 10c.

**Lietuva ir jos reikalai.** Tautiškas Lietuvos Katekizmas. Kas mes esame? Ko mums reikia? Ką privalome daryti, kad visiems mums butų gerai, kaipo vaikams vienos, bendros mųsų motinos - Tėvynės? Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

**Lietuvaitė.** Dramatiškas veikalėlis iš senobiško lietuvių gyvenimo. Penkiuose veiksmuose. (Turinis pagal Lermontovo poėmą "Laetuvaitė"). Parašė Jonas Ralis. Pusl. 24. Kaina ..... 20c.

**Lietuviai ar gerais keliais žengiame priekyn?** Nuoširdus atsiliepimas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47. Kaina 15c.

**Lietuvos Virėja.** Aiškus pamokinimai ir parodymai, kaip virti, kepti ir taisyti visokius puikius valgius su mėsa, sviestu ar pienu arba su pasninku; kaip daryti skanius ir nebrangius naminius gėrimus ir tt. Sudėjo Aldonė V. Pusl. 256, Kaina ..... 80c.

**Lietuvos virėja.** Parašė V. A. L. Zavadzkienė. Seniai geidavo mųsų šeimininkės tokios knygos, dabar gali pasinaudoti, telpa čia šimtai įvairių nurodymų pataisymui valgių. Pusl. 555. Kaina ..... $1.25

**Lietuvos istorija.** Su kunigaikščių paveikslais ir žemlapių. Lietuvos Rašliavos apžvalgai. Parašė Maironis (S. M-lis). Trečią kartą atspausta ir pertaisyta. Pusl. 259. Kaina ..... 75c.

**Lietuvių tauta senovėje ir šiądien.** Parašė J. Šliupas M. D. Antras tomas. Šitas 2-ras tomas apglėbia Lietuvių tautos veikalus nuo XIII-jo iki pabaigai XVI šimtmečio. Pusl. 563. Kaina ..... $1.50

**Lietuva Tėvynė mano,** eilėmis parašė K. Stiklelis. Telpa 14 naujausių šios gadynės dainelių. Puslapių 16. Kaina ..... 5c

**Litvomanai.** Drama keturiuose veiksmuose. Parašė Dvi Moteri. Atspauzdinta iš "Varpo". Pusl. 58. Kaina ..... 20c.

**Ligonių Draugas,** Homeopatiškasis, pagal Dr. med. G. Pulmano. Vertė iš latviško S. ž. Pusl. 22. Kaina ....10c.

**Litwini w Litwie.** Otton Zawisza. Laida trečia žymiai padidinta. Pusl. 53. Kaina ..... 25c.

**Liudna Pasa

**Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma.** Lekcijos Prof. Blochman'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui yra daugelis tam tikrų paveikslėlių Pusl. 138. Kaina ..... 40c.

**Pasakos, Prityrimai ir Veselijos su dainomis.** Suderinimais parašyta kun. K. Alekno. Yra tai nekurios pasakos, nuotikiai, žaislai, giesmės, veselijos, najiviškai išpasakotos, viskas eilėmis sutaisyta. Pusl. 142. Kaina ..... 35c.

**Pietro Caruso,** Vieno veiksmo Drama parašė R. Bracco, vertė K. Puida Veikimo vieta — Neapolis, šių laikų atsitikimas. Pusl. 32 Kaina .... 10c.

**Pilėnų kunigaikštis.** Tragedija V veiksmuose, sutaisyta pagal Kraševskio apysaka "Kunigas". Parašė M. Šiaulėniškis. Pusl. 91. Kaina..35c.

**Ponaitis.** Apysaka iš anglų vaikų gyvenimo. Parašė Uida. Graži apysakaitė kiekvienam, ypatingai tėvams. Pusl. 27. Kaina ..... 10c.

**Populiariškas Rankvedis Fizikos.** Parašė P. Neris. Knygelė susideda iš 5 skyrių: I, skyrius: Svarybė, Pajiega, Svarumas, svarstyklės ir tt. II skyrius: Šiluma, Gazų išsiskėtimas, Tirštumo atsimainymas, Termometrai, Šilumos jausmas, Šaltis ir tt. III skyrius: Balsas, Balso greitumas, Balso atsimušimas, Balso ypatybės. IV skyrius: Šviesa, Šviesos šaltiniai, Šviesos greitumas, Šviesos atsimušimas ir tt. V skyrius: Elektra, Pritraukimas ir atstumimas, Prigimtinė Elektra, Budas elektros išsiplatinimo ant daiktų, elektros kibirkštis ir tt. Yra labai naudinga knygelė kiekvienam žmogui ypatingai visokiems amatininkams. Pusl. 100. Kaina ..... 40c.

**Pasaka apie Adomą ir Jievą.** Priedas prie sulyginamosios mytologijos. Pagal vokišką, lietuviškai parašė P. Miškinis. Pusl. 31. Kaiuna .... 10c

**Pradinė Aritmetika,** arba mokinimasis rokundų mažiems vaikeliams, pradedant nuo 1 iki 100. Sutaisė P. Mikolainis. Su paveikslėliais, audimo apdaruose, 128 pusl. Kaina ..... 35c.

**Petro Armino Raštai.** Telpa trumpas aprašymas Petro Armino gyvenimo ir jo rašytos ellės. Vertimas Kondratavičiaus poėmos "Piastų duktė" ir kitos gražios pasakiškos, juokingos ellės. Pusl. 60. .....20c.

**Pilieniečiai.** Istoriška tragedija penkiuose aktuose. Parašė V. Nagornskis. Pusl. 155. Kaina.....35c.

**Prabočių šešėliai.** Dramatiška Aidija trijose dalyse, parašė Vilhelmas Storasta, Tilžeje. Visa Aidija susideda iš Angos ir trijų veikalo dalių: iš tragedijos: Vėtra, iš dramos, Nesan-žmonės, ir iš mysterijos: Šventa Ugnis. Veikalas parašytas lošti dalimis, arba visas. Puslapių 182. Kaina ..... $1.40

**Prie Historijos musų rašybos.** Parašė Dr. J. Basanavičius. Pusapių 17. Kaina ..... 10c

**Papasakojimai iš Prancuzų revoliucijoc.** "Ateities" išleidimas Nr. 2. Pusl. 73, Kaina ..... 15c.

**Parmazonas** arba Dievo Rustybės Balsumas, Parašė Šventmikis II leidimas. Labai akyva ir kožnam naudinga perskaityti šita knygelė. Pusl. 40, Kaina ..... 10c.

**Pasninkai Lietuvoje.** Aprašymėliai apie lietuvių žmonių pasninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stkls. Pusl. 16. Kaina 5c.

**Pragaro Atgijimas.** Parašė L. Tolstoi, vertė Z. A. Knygutė žingeidi kiekvienam perskaityti. Pusl. 22 Kaina ..... 10c

**Piešikų Lindynė** arba Nunešta Duktė. Išgulėdė S. P. T. Apysaka iš gyvenimo žmonių Lietuvoje. Puslapių 38. Kaina ..... 20c

**Polacy i Litwini.** Od R. 1228 do 1420, Kritiškasis atsižvelgimas sulyg lenkiškų istorikų. Parašė Gab. Landsbergis. Pusl. 75. Kaina ..... 30c.

**Revoliucijos Dainos.** Surankiotos iš visur ir atspaustos knygelėje, 30 puslapių; telpa 24 dainos naujos gadynės, visiems iki šiol pageidaujamos, dabar galima pas mus gauti ..... 15c

**Revoliucijos žmonės,** parašė A. Niemojewski, vertė K. Puida. Telpa čia devynios gražios apysakaitės iš gyvenimo lenkų, ypatingai iš atsitikimų Varšavoje laikuose rusų karės su japonais ir įvykusios po jai pairtuvės rusų viešpatystėje. Knygelė įdomi kiekvienam. Puslapių 76. Kaina ..... 20c.

**Ratelių sp[illegible]ėjimai.** Yra linksmiausis žaislas (zab[illegible]ova) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapių 16. Kaina ..... 10c.

**Raistas — The Jungle.** Parašė Upton Sinclair. Lietuvių kalbon versta iš anglų[illegible]škos. Išleido Jonas Naujokas. Apysaka paimta iš lietuvių gyvenimo, p[illegible]asiremiant tikrais faktais iš Chicagos[illegible] skerdyklų; naudinga ir įdomi knyga[illegible] perskaityti kiekvienam. Puslapių 35[illegible]5. Kaina ..... $1.00

**Rankų šaš[illegible]eliai ir Parinktiejie žaislai.** Surinko A. Agaras. Praleidimui vakarais liūdnoso laiko; šitoje knygelėje telpa [illegible] paveikslėliai, kokius su rankų šašelėmis galima parodyti ir tam tinkami aiškinimai. Puslapių 32. ..... 10c.

**[illegible]asai Pienas,** [illegible]rankis liaudies [illegible]s užlaikymui, vertė D-ras A. [illegible]rius nurodo kaip plačiai yra [illegible]nas rugštasai pienas kaipo valdo įvairių ligų. Pusl. 22, Kai[illegible] ..... 5c.

**[illegible]škiejie valzdeliai.** Parašė [illegible]tas. Telpa šitoj knygelėj [illegible] veikalai: 1) Nepadėjus — [illegible] kasti, dviejų veiksmų komedija, 2) Negryna sąžinė, Monologas, 3) Paskutinį Kartą, Monologas 4) Tiktai niekam nesakyk! Scena iš 3 ypatų, 5) Namai pragarai, scena iškas valzdelis, 6) Lietuvių pavasaris — Ellės. Pusl. 98 Kaina .. 35c

**Šiaurės Karžygiai,** keturių veiksmų tragedija H. Ibsen'o. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida Veikimas atsibuva Norvegijos Šiaurėje, Karaliaus Enriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Pusl. 77 Kaina .. 25c.

**Sparnai,** Drama III-juose aktuose Parašė V. Šiaulėniškis; yra geras su naujomis idėjomis perstatymas Pusl. 44 Kaina ..... 30c.

**Svarbi priežastis,** vieno veiksmo komedija. Parašė P. Bayard su kai kuriomis permainomis iš lenkų kalbos vertė K. Žegota. Pusl. 62 Kaina ..... 15c.

**Sulaukė,** iš tautiško serbų atgijimo pasakojimas. Parašė Terezija Jadvyga, iš lenkų kalbos vertė Baltrus Virpa. Pusl. 132 Kaina .... 25c.

**Šventas Petras Ryme,** Apysaka iš krikščionių persekiojimo Nerono laikuose. Perdirbo iš Henriko Sinkevičiaus apysakos "Quo Vadis" H. Sl.. vertė Adolfas Vėgėlė. Pusl. 230 Kaina ..... 40c.

**Svajus,** arba vaizdas siekimo augštybės. Tragedija-Poėma, V aktuose. Parašė J. Viskoška.

Yra tai fantaziškas piešynėlis, parašytas dramatyškame pavidale. Pusl. 135, Kaina ..... 40c.

**Svarbus Klausimas.** Ar yra Dievas? Ar reikia tikėti? Kuri tikyba yra tikra? Parašė Jurgis Baltrušaitis. Pusl. 71 Kaina ..... 20c.

**Sausio Devinta.** Parašė Maksim Gorky, vertė F. M. Knygutėje aprašyta apie Petrapilės darbininkų sukilimą, arba "Raudonąjį Nedėldienį". Pusl. 40, kaina .....15c.

**Širdis žmogaus** prilyginta Bažnyčiai Dievo arba lizdui piktų dvasių, išreikšta per 10 paveikslų. Pusl. 48. Kaina .....20c

**Šventoji Istorija žemesniamjam liaudies** mokyklų skyriui, trumpai apsakė kun. J. Šuster T. D. Vertė Ad. Vėgėlė. Pusl. 88, Kaina ..... 15c.

**Šv. Pranciškaus iš Assyžiaus** gyvenimas pagal kun. A. Beltrami'o. Sutaisė J. Baltrušaitis, Pusl. 41 Kaina ..... 15c.

**Trumputė Lietuvos istorija.** Antras pataisytas išleidimas. Knygelė gera pradinėms lietuvių mokykloms Pusl. 79, Kaina ..... 20c.

**Trja Mylimos.** Komedija trijuose aktuose. Parašė žemaitė. Pusl. 44 Kaina ..... 25c.

**Tautiškos Politikos knygynėlis.** Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas? Pusl. 47, Kaina ..... 10c.

**Teismas,** Parašė V. Reymont, iš lenkų kalbos vertė Adl V. Apysaka iš sodžiaus žmonių gyvenimo. Pusl. 22 Kaina ..... 10c.

**Teismas ir jo nepriklausomybė,** A. Leontjev'o. Iš rusų kalbos vertė Alfa. Pusl. 32, Kaina ..... 10c.

**Tikri ir netikri šventiejie.** Paveikslėliai iš gyvenimo kankintinių ir kankintojų. Išleista Susiv. Lietuvių Laisvamanių. Pusl. 61, Kaina 15c.

**Tiesų lygybė,** A. Leontjev'o, vertė Pl. Vaikelis aiškina žmonijos Tiesų lygybę, kurių linkui eina žmonija šaukdama "laisvės ir lygybės". Pusl. 19, Kaina ..... 5c.

**Tėvynainių Giesmės.** Parašė Vyturys. Pusl. 24. Kaina ..... 10c

**Tukstantis Nakčių ir Viena.** Arabiškos pasakos. I dalis. Pusl. 96, kaina 35c.

**Vaikai.** Parašė Oktavas Mirbo, vertė J. V: Telpa čia šios apysakos: 1) Vaikai, 2) Virvelė, 3) Klodas Ge, Akyvos ir vertos perskaitymo kiekvienam. Pusl. 48, Kaina .....15c.

**Vėjinis Malunas.** Pagal lenkiškų parašė P. B. Apysaka kaip žydas nusipirko vėjinį maluną gešeftui, bet vėtrai užėjus, maluną sulaužė, nemokant su malunu apsieiti ir tt. Pusl. 64. Kaina ..... 25c

**Vargdieniai.** Parašė Aleksandra Fromas. Apysaka iš tikrų atsitikimų penktos ir šeštos dešimties XIX-tojo šimtmečio. Naudinga kožnam perskaityti. Pusl. 187, kaina.....50c.

**Vikrus Vaikinas.** Apysaka iš norvegų gyvenimo, sekant Bjersoną. Apysaka užimanti kiekvieną, su gražiais privedimais. Pusl. 30 Kaina 10c.

**Vincas Stonis.** Apysaka iš žmonių gyvenimo, Parašyta Šatrijos Raganos. Pusl. 143, Kaina ..... 35c.

**Volungė ir Vieversėlis.** Ellės Margalio, yra daug įvairių ellių. Tėvyniškų, meliškų, muzikai, sakmėms, ir dekliamacijoms. Pusl. 170, Kaina ..... 60c.

**Užkapotas Žvirblys.** Apysaka V. J. Nemirovič — Dančenko. Pusl. 24. Kaina ..... 10c.

**Žibutė** arba pirmiejie pavasario žiedai, ellės Jovaro. Telpa 17 įvairių ellių parašytų vieno iš gabiausių ellių rašėjo Jovaro; laikraščiuose kritika šią knygelę augščiaus iškėlė, nėgu kokias kitas ellės, Pusl. 15. Kaina ..... 5c.

**Žmonių Savivalda Naujoje Zelandijoje.** N. Čumakov'o. Iš rusų kalbos vertė A. Žuvis. Pusl. 35, Kaina 10c.

**Žmonių užtarytojai** Broliai Grakchai. Vertė iš rusų kalbos Šermukšnė. Pusl 32 Kaina ..... 10c

**Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos.** Sutaisė Antanas Lalis. Pusl. 382, iki šiol turėjome tik su apdarais po $2.00, dabar kas nori pigiaus nusipirkti, tai popieros viršais, kaina $1.00

**Žodynas Lenkiškai - Lietuviškai - Rusiškas.** Sutaisytas kun. Juozapo Ambraziejaus Laikraščio redaktoriaus "Šviesa". Pusl. 552 Kaina .... $2.80

**Ze stosunków litewsko-polskich,** Głosy Litwinów. Audiatur et altera pars. Išleista rupesčia J. K. rybotame skaitliuje egzempliorių. Sutaisė Girų Liudas. Pusl. 231. Kaina ..... $1.50

**Užsiprašydami** virš minėtų knygelių, adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

---

### KUR GAUTI "LIETUVĄ".

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

**Brooklyn, N. Y.**
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Diržulaitis, 97 Grand Street
Ant. Jankauskas, 77 Gold Street.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
W. Dackevičė, 144 Grand Street.

**Baltimore, Md.**
Jur. Diemedis, 521 Columbia Ave.
Jonas Luisa, 521 W. Lombard St.

**Bridgeport, Conn.**
Kazys Lendraitis, 324 Warren Street.

**Chicago, Ill.**
P. M. Kaitis, 221 W. Wabansia Ave.
J. Vasiliauskas, 2498 Kensington Ave.

**Elizabeth, N. J.**
Dom. Bočkus, 211 First St.

**Elmora, Pa.**
Antanas Reklaitis

**Lawrence, Mass.**
A. Ramanauskas, 99½ Oak Street.

**Montello, Mass.**
B. P. Miškinis, 9 Arthur Street.

**Montreal, Canada.**
K. Bielek, 1135 St. Ekatherine Street.

**New Haven, Conn.**
And. Ješinskas, 217 Ferry Street.

**Philadelphia, Pa.**
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

**Portland, Oreg.**
John Browman, Browman News Co.

**Scranton, Pa.**
M. Valentanavičia, 1831 N. Main St.

**Seattle, Wash.**
Inter News Agency.

**Worcester, Mass.**
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.

**Waukegan, Ill.**
M. Rakauskas, 1015 — 8-th Street.

---

### "LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ir užsimokėti.

**Brooklyn, N. Y.**
A. Lesniauskas, 347 Rodney Street.
S. Rinkevičia, 73 Grand Street.

**Baltimore, Md.**
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.

**Cleveland, Ohio.**
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

**Chicago, Ill.**
Charles Laban, 10802 Michigan Ave.
Juozas Volmeris, 168 W. 18th St.

**Cambridgeport, Mass**
C. Kavolius, 19 Harrison Street.

**East St. Louis, Ill.**
Juoz. Rainis, 452 Collinsville Ave.

**New Britain, Conn.**
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

**Newark, N. J.**
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

**Pittsburg, Pa.**
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.

**So. Boston, Mass.**
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

**Scranton, Pa.**
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave.

**Shenandoah, Pa.**
And. Mačis, 138 So. Main Street.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.

**Springfield, Ill.**
Jur. Tachilauckas, 710 Enos Ave.

**Spring Valley, Ill.**
Jonas Janušas, Box 392,

**Turners Falls, Mass.**
K. P. Šimkonis.

**Waterbury, Conn.**
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.

**Worcester, Mass.**
Ant. Bernotas, 12 Harlem Street.

**Westville, Ill.**
Juozas J. Šilkas.

---

### KO JŲS REIKALAUJATE, .... TĄ MĘS TURIME.

Jųs reikalaujate trobos gyventi. Be pastogės ne tik žmogus, bet ir gyvulys negali apsieiti. Paukščiai susuka sau lizdus, kad turėtų, kur gyventi; kregždės pasidaro sau murinius namus. Vėžiai turi savo urvus. Jeigu visi gyvi sutvėrimai turi turėti sau atsakančias gyvenimui vietas, tai tuo labiau žmogus turi turėti namus, nes be namo apseiti negali. Ar tu turi savo namus? Jeigu neturi, tai pasirupink juos turėti. Pasirupink gyventi savo namuose, o ne pasamdomuose. Tu neesi kapitalistu, kad sunkiai uždirbtus savo pinigus ant niekų mėtyti. Tau kiekvienas centas brangus ir dėlto klaukis randą mokėjęs. Tu gali per amžių mokėti randą, vienok, nė tu, nė tavo vaikai už tuos pinigus jokios nuosavybės neguas. Pirk sau namus ir buk pats savininku. Kiekvienas lietuvys tegul nusiperka sau vieną namą, o trumpu laiku dešimta dalis Chicagos bus lietuvių rankose, ir svetimtaučiai ateis jam randą mokėti.

Ar tas yra galimu daiktu? Teip, yra galimu. Ateik į mųsų ofisą, o persitikrinsi, kad beveik kiekvienas žmogus gali nusipirkti sau namą ar lotą.

Kokiu budu? Labai paprastu. Tu moki randą kas mėnesis, ir jeigu kurį mėnesį neužmokėtum, tai savininkas lieps išsikraustyti, nepaisant ant to, kad jo name gyvendamas, jam išmokėjai tiek, kiek jo namas vertas. Troba, kurioje už 4 ruimus moki $12 į mėnesį, galbut turi 4 gyvenimus. Taigi savininkas gauna į mėnesį $48. Į metus jis gauna randos $576. Mokesčiai ir vanduo su pataisymais gali jam kaštuoti į metus $76, tai jam atlieka gryno pelno $500. Per 10 metų jis iš randos išrenka $5.000, ir už tavo pinigus, mokėtus už randą, gauna kiekvieną mėnesį nuošimtį bankoje. Taigi į 10 metų randa ir procentas duoda jam apie $6.000 iš to namo, o ką tu turi?

ŠTAI MŲSŲ NAMAI ANT PARDAVIMO: —

2 lubų, pusė muro, pusė medžio namas, keturi gyvenimai; ant Poplar Ave., arti 31 gat. Randa $360 į metus. Kaina ..... $2.500

2 ir 3 lubų mediniai namai ant Emerald Ave., arti 32 gat. Randa nuo $300 iki $472 į metus. Kaina nuo .....$3.000 iki $3.500

2 lubų medinis namas ant Emerald Ave., arti 36 gat. Randa $228 į metus. Kaina..... $1.600

Puikus medinis namas, 2 gyvenimai; ant Lowe Ave., arti 36 gat. Randa $264 į metus. Kaina tiktai ..... $1.700

Puikus 2 lubų murinis namas, 4 gyvenimai; ant Union Ave., arti 36 gat. Randa $444 į metus. Kaina tiktai ..... $3.500

Murinis namas ant 37 gat. Randa $240 į metus. Kaina ..... $2.000

Gražus 2 lubų murinis namas, 4 gyvenimams, akmeninis ponamis, pastogė džiovinimui skalbinių. Geras tvartas arkliui laikyti. Ant 35 Pl., arti Auburn Ave. Randa $450 į metus. Kaina ..... $4.100

Puikus murinis namas, 2 lubų, aukštas ponamis, su geral įtaisyta skalbykla, 4 šeimynos gyvena, 19 ruimų. 3 vanos ir kiti naujausi įtaisymai. Gera pastogė. Randa neša $612 į metus. Tramvajai eina pro pačias duris. Arti 33 gat. ..... $5.100

Augščiau paminėti namai aiškiai parodo, už kiek ir su kokiu pelnu galima nusipirkti namą ir per 10 metų galima išrinkti savo į jį įdėtus pinigus, ir dar po 10 metų namas pasiliks teip geru, kaip ir dabar. Kitoj vietoj "Lietuvoje" rasite pagarsintus namus visokių kainų ir ant visokių gatvių, kuriuos turime ant pardavimo, bet ofise turime dar daugiau pasirinkimui. Ateikite į mųsų ofisą ir pasakykite, už kiek ir kokioj vietoj norite nusipirkti sau namą, o mes jums parodysime tokį namą, kokio jųs norite

Nusipirkti sau gerą namą gali kiekvienas, turintis nuo $800 iki $3.000. Su $800 galite nusipirkti sau namą už $2.000. Su $1.000 galite pirkti už $3.000. Su $1.500 galite pirkti nuo $3.500 iki $4.000. Su $2.000 galite pirkti už $5.000 ir teip toliau. Kas turi tiktai $100, tai gali nusipirkti sau lotą ir, jį išmokėjęs, gali pasistatyti sau trobą.

Gerus lotus mes turime ant pardavimo ant 45, 44 ir 43 gat., arti Western Ave. Boulvard, po $250 ir brangiau. Turime gerą lotą ant 69 Pl., arti Hoyne Ave., už $300. Po $350 turime puikius lotus ant Morgan gat., arti 79 gat. Po $500 turime gerus lotus ant 34 Pl., arti Morgan gat. ir tt.

Pasiklausk tų lietuvių ar svetimtaučių, kurie nuo mųs pirko namus ar lotus, o jie tau pasakys, kad pirkimui namo ar loto — tai yra vienatinis ir geriausias ofisas mųs. Visi, kurie nuo mųs pirko, yra užsiganėdinę, todėl ir jųs, jei pirksite, lygiai busite užsiganėdinę.

Ne lauk ilgai. Šiandien mes turime namą, kuris gali tau patikti, rytoj jį gali kitas nupirkti. Todėl, ilgai laukdamas, gali nusiloti geros progos, kuri tau antėn kartu gal neatsitikti. Ateik į mųsų ofisą ir pasakyk, kokį namą nori ir kokio kaina, o mes tau parodysime, ir tu pats matysi, kad randą nevertai mokėti.

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

---

### GERI BIZNIUI LOTAI.

Ant Halsted St., arti "Lietuvos" namo, 50x137 pėdas. Specijališkos rinkliavos už gatvę užmokėtos. Tėmykit ilgumą lotų, 12 pėdų ilgesni, negu paprastai. Kaina ..... $2.500

Ant Halsted St., arti "Lietuvos" namo, terp 33 ir 34 gat. 24x125 pėdas. 2 rinkliavos už gatvę užmokėtos. Kaina ..... $800

---

## a šitie Namai.

### NUMAŽINTOS KAINOS.

2 lubų murinis namas, 14 ruimų. Lotas 25x147. Randa $30. Kaina ..... $3.000.
Tas namas yra ant 38 ul. terp Auburn Ave. ir Gage St.

**Halsted St., terp 56 ir 57.**
Medinis namas 1½ lubų ir ponamis. Randa $15. Kaina ..... $2.800.

**Lowe Ave., arti 33-čios ul.**
Murinis namas, akmenų pamatai. Randa $24. Kaina ..... $3.200.

2 lubų medinis namas ant 38 ir Gage ul. Kampinis. 8 ruimai. Lotas 33x147½. Randa $16. Gera vieta vaizbai. Kaina ..... $2.000.

2 lubų murinis namas, ant Wallace, arti 33 ul. Kaina ..... $2.700.

**Chicago Ave. arti Robey, St.**
2 lubų, 2 gyvenimais murinis namas. Kaina ..... $3.800

**Union Ave. arti 35 St.**
2 namai, ant 2 lotų, po 3 gyvenimus 6 ruimų. Kaina ..... $10.000

**Marshfield Ave. arti 35 St.**
2 lubų, 16 ruimų, medinis namas. Puikus. Kaina ..... $3.500

**31 St. arti Emerald Ave.**
3 lubų murinis namas, su krautuve, 5 gyvenimai ir krautuvė. Kaina $7.500

**33rd St. terp Halsted ir Auburn Ave.**
Murinis namas. Randa $42 į mėnesį. Kaina ..... $4.000

**37th arti Wallace St.**
Murinis namas. Krautuvė ir 4 rumai. Kaina ..... $2.000
Murinis namas. Krautuvė ir 5 rumai. Kaina ..... $2.000

**Emerald ave.**
Terp 32-ros ir 33-čios ul. ....Prekė
2 lubų, 4 flatų medinis namas .....$3500.00
3 lubų, 3 flatų medinis namas ..... $3500.00
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas .....$1800.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas ..... $3500.00

**Emerald ave. terp 36-tos ir 37-tos ul.**
2 lubų, 2 flatų medinis namas .....$1600.00

**Wallace St., terp 28 ir 29 ul.**
3 lubų, 3 flatų murinis namas .....$5300.00

**Wallace St., terp 29 ir 30 ul.**
4 lubų, 4 flatų murinis namas .....$8000.00

**Wallace St., prie 37 ul.**
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras murinis namas ..... $7500.00

**31st St. terp Emerald ir Union aves**
3 lubų, 6 flatai murinis namas .....$10000.00

2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas .....$4000.00

**31st Place terp Auburn ave. ir Morgan St.**
1 lubų, 2 flatų murinis namas .....$2200.00
2 lubų, 4 flatų murinis namas ..... $4500.00

**31st Place, terp Morgan ir Musprat ul.**
2 lubų, 4 flatų murinis namas .....$3000.00

**35th Place, terp Auburn ave. ir Gage St.**
2 lubų, 4 flatų ir užpakalyje 1 lubų 1 flato abu muriniai namai ..... $5.300

**Lowe Ave., terp 36 ir 37 ul.**
2 lubų medinis namas, 4 gyvenimai, 16 ruimų ..... $2.200

**Lowe Ave., terp 38 ir 39 ul.**
9 ruimų medinis namas .... $1.700

**Laflin St., terp 68 ir 69 ul., arti Ogden Park.**
6 ruimų medinis namas ..... $2.000

LOWE AVE. Tarp 32-ros ir 33-čios ul. 2 lubų murinis namas. Randa $42. Kaina .....$5000.00

THROOP ST. Tarp Lyman ir Archer Ave. 2 lubų murinis namas, lotas 50x125. Kaina .....$2500.00

SOUTH HALSTED ST. Tarp 34-tos ir 35-tos ul. 2 lub murinis namas. Štoras. Randa $52. Kaina ....$5800.00

mai .....$5300.00
2 lubų, 5 flatų murinis namas .....$4300.00

**33-d Place, terp Halsted St. ir Auburn ave.**
2 lubų, 2 flatų murinis namas ..... $3100.00

**Poplar ave., arti 31mos ul.**
6 ruimų murinis namas ir 9 pėdų augštas basementas .....$2200.00
8 ruimų medinis namas ....$2500.00

**Union ave., terp 31 ir 32 ul.**
3 lubų, 2 flatų murinis namas ..... $9000.00

2 lubų, 2 flatų murinis namas .....$5700.00

**Auburn ave., trep 33 ir 34 ul.**
1 lubų, 1 flato murinis namas ir 2 lotai .....$4000.00

1 lubų, 2 flotų medinis namas ..... $2500.00

**Aubur Ave., terp 31 ir 32 ul.**
3 lubų murinis namas, naujas $5.900

**Morgan St., terp 32 ir 33 ul.**
4 lubų, 6 flatų ir štoras, murinis namas.....$18.000.00

**Morgan St., terp 63 ir 64 ul.**
2 lubų, 2 flatų murinis namas, akmenio pryšakis ir trepai..$6200.00

**Illinois Court, terp 32 ir 33 ul.**
4 ruimų murinis namas ....$1200.00

**Fisk St., terp 33 ir 34 ul.**
2 lubų, apačia medžio, viršus muro, štoras ir vienas flatas 2000.00

**Leavitt St., terp 23 ir 2[illegible] ul.**
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas .....$7000.00

**29th St., terp Quinn ir Throop ul.**
5 ruimų murinis namas ....$1200.00

**Halsted St., terp 31 ir 32 ul.**
2 lubų, 2 flatai ir štoras, murinis namas .....$6800.00

**Burlington ave., terp 154 ir 155 ul.**
2 lubų, 2 flatų murinis namas .....$3300.00

**5th ave., terp 42 ir 43 ul.**
3 lubų medinis namas .....$4500.00

**Grant Works ant 14 ul.**
2 lubų, ant 2 lotų, 6 flatai, 2 štorai, medinis namas, parsiduoda su štoro fixtures....$8500.00

**Grant Works 49 ave.**
2 lubų, 3 flatai ir štoras, medinis namas .....$5200.00

2 luboms, 2 gyvenimais, po 5 ruimus medinis namas ..... $2.000.

## Lotai!

Ant Western ave. bulvaro terp 43-čios ir 45 ul. puikus lotai ant rezidencijų. Kainos nuo $250.00 ir augščiau. Pirk šiuos lotus dabar, nes kainos jų netrukus pasidvejos.

Teipgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų ant pardavimo visose pusės miesto Chicagos.

Lotas ant 69 place terp Hoyne Av. ir Leavitt St. arti tramvajų linijos, pirkšnių šalygatvis, vanduo, gazas, srutynė. Kaina tiktai ..... $300.

Artimesnėms žinioms kreipkitės pas

## A. Olszewski
## 3252 S. Halsted St.

---

## Tautiški Lietuviu Paveikslai.

Papuošimui savo kambario, yra gražus tautiški paveikslai:

1. Didis Liet. Kunigaikštis Algirdas, miera 22×28 colių. Kaina.....35c.
2. Didis Liet. Kunigaikštis Gedeminas, miera 22×28 colių. Kaina.. 35c.
3. Didis Liet. Kunigaikštis Keistutis, miera 22×28 colių. Kaina....35c
4. Didis Liet. Kunigaikštis Vytautas, miera 22×28 colių. Kaina.. 35c.
5. Dr Vincas Kudirka, miera 19×24 colių. Kaina ..... 35c.
6. Simonas Daukantas, Lietuvos Istorikas, miera 23×29 colių. Kaina 35c.
7. Gediminas, D. L. K. apima Kijavos pilį 1318 m., miera 17×24 colių. Kaina ..... 30c.
8. D. L. K. Vytauto prisleka, miera 20×25 colių. Kaina..... 30c.
9. Kražių Skerdynė, 1893 m., miera 22×28 colių. Kaina ..... 50c.

Pinigus siunčiant su užprašymų, adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

---

## LIETUVOS UKININKAS.

Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įžymiausius Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valsčius, mokyklas ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir kitus naudingus skaitymus.

Lietuvoje metams .....$1.75
Amerikoje metams .....$2.50

Užsimokantiems už metus, gaus dovanai "Vilniaus Kalendorių" 1909 m. vertą 50c.

Ant pamatymo vienas num. 5c.

Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. Damijonaitis,
3141 Union Ave., Chicago, Ill.

---

# Kalakutas Dykai!

Laukiant Padėkavonės Dienos, pradėjus nuo 12 iki 26 dienai šio mėnesio duosime savo kostumeriams prie kiekvieno pirkinio $10.00 vertės ir daugiau kalakutą **dykai.** Taigi nepraleiskite šitos progos!

Musų sankrova užversta yra visokiomis naujausios mados drapanomis iš geriausių ceikių, trumpos ir ilgos, vyrams ir vaikams, visokio padirbimo švarkai, apsiaustai ir ploščiai; visokios rųšies madingiausios skrybėlės, kepurės vyrams ir vaikams, marškiniai vilnoniai, drobiniai, pusšilkiai ir šilkiniai, gražus šventai dienai ir druti šiokiai dienai dėvėti; šitli, švelnųs vilnoniai žakietai.

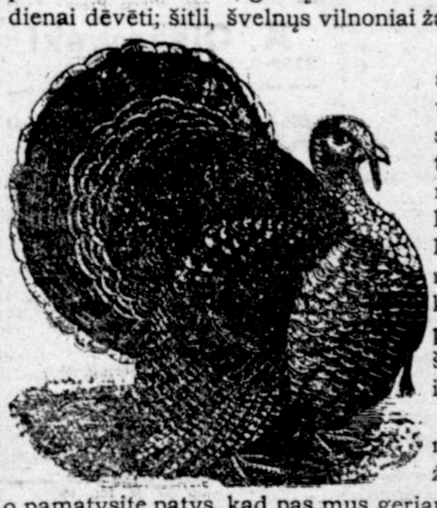

Musų čeverykų skyriūs yra pilnas įvairiausios mados smagių, gražių ir drutų čeverykų vyrams, moterims ir vaikams; knygų skyriuje visokio turinio knygos — maldų ir skaitymo knygos, puikiausios porieros laiškams rašyti, pavinčiavonės, ir tt.

Atsilankykite į musų sankrovą ir apžiukite musų tavorus o pamatysite patys, kad pas mus geriausia yra pirkti. Teipogi pasinaudokite proga gauti KALAKUTA DYKAI.

**Musų Sankrova prieš Padėkavonės Dieną bus atdara vakarais Seredomis ir Pėtnyčiomis.**

## THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.
## 3246-3248 S. Halsted St. Chicago, Ill.

A. Olszewski, Prezidentas

# GERA NAUJIENA Kenčiantiems MUSU DRAUGAM Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas koklos ligos ar painiais nesveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nuilsęs, pavargęs rytmečiais, truksta noro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdysi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spaugai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemorališki ir

**Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe**

nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, pienėtas šlapumas, skausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syfilitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išrėiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurdušes dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?

**Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic**

užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganėdinimo lytiškų geidimų.

**Męs tikrai tave išgydysime.**

Męs gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nusilpnėjimą, užsenėjusį puletekį, syfilį, nenaturališkus bėgimus, patžagystę, inkstų ir puslės ligas, teisybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus prašalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nušluoja į grabą jaunystės išdykumai, per tankus susikuopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų ženklų, pasirodavyk su mumis pakol da nėra per vėlu.

**Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kentėjimų.**

**Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir kitomis šventoms dienoms: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.**

**CHICAGO MEDICAL CLINIC**
**344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.**

## PASARGOS SKAITYTOJAMS.

1) Kada reikalauji permainyti adresą, dėl siutinėjimo laikraščio, visada paduok ir senąjį savo adresą. Jeigu pats gerai rašyti nemoki, tai adresą duok kitam, geriau mokančiam, parašyti.

2) Pinigus geriausiai siųsti per Money₂ Orderį arba registruotame laiške. Nedėk į laišką smulkių sidabrinių, nė auksinių pinigų, nes jie kelionėje kopertą praplėš, išpuls ir prapuls. Geriau, vietoje smulkių, įdėk pačtinių markių už tą sumą. Pačto markes priimame tiktai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už $1.00. Jei suma siekia $1.00 ar daugiau, tai markių nesiųskite, bet dėkite pinigus arba Money Orderį. Jeigu suma bus $1.25, tai galima dėti $1.00 pinigais, o 25 centus markėmis. Vienok markės turi buti visame sveikos, nesulipusios viena su kita, nė prie laiško neprilipintos, teip kad męs galėtume jas panaudoti savo laiškams. Sulipintų markių nepriimame. Markes priimame tiktai Suvienytų Valstijų Šiaurinės Amerikos, jokių kitų viešpatyščių markių nepriimame.

3) Jeigu išpirksi Money Orderį, tai nelaikykie jį pas save, bet prisiųsk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigų iš pačto gauti. Pasilaikyk sau tik mažąją baltąją korčiukę, o didesniąją, mėlyną prisiųsk prastame laiške, registruoti nereikia.

4) Ant laiško, kuriame užsakai knygas ar kitokius tavorus, niekada nerašyk jokių kitų reikalų, kaip ve: korespondenciją, apgarsinimą, ar ką kitą, kas su užsakytais tavorais nesiriša, nes pas mus tavorų (knygų) siuntiniai yra atliekami viename departamente, apgarsinimai kitame departamente, o korespondencijos trečiame departamente ir kiekvienas departamentas yra po priežiura kitų ypatų. Tad jeigu jus ant vienos popieros surašysite keletą reikalų, tai jusų laiškas turės laukti pirmame departamente kol tas jį apdirbs ir nusiųs antram, o ten vėl laukti kol šis jį apdirbs ir pasiųs trečiam. Tokius laiškus negalima nė į laiką atsakyti, nė geral atlikti; nes pas pirmąjį departamentą likus laiškui, antram nelieka davadų. Geriausiai yra rašyti kiekvieną reikalą ant atskiros popieros, tada kiekvienas reikalas bus perduotas tam tikram departamentui ir visi reikalai tuom patim laiku liks atlikti greitai ir geral.

5) Niekada nesiųsk pinigų, nė Money Orderio atskyrame laiške nuo užsakymo. Visada dėk pinigus ar Money Orderį į tą patį laišką kuriame tavorus užsakai. Nes jeigu užsakymas ateis be pinigų, męs negalėsime jo išpildyti, vien todėl, kad pinigų nėra, o jei ateis pinigai be užsakymo, męs nežinosime ką su nėra užsakymo.

6) Visada ant savo laiškų pasirašykite savo pravardę ir adresą. Nors ir tukstantį kartų mumis rašę, visada reikia pasirašyti pravardę ir adresą kiekviename laiške, nes męs radę laišką terp 100 ar 200 laiškų be parašo ir adreso, nežinosime keno jis yra ir negalėsime atsakymo duoti.

Su visokiais reikalais rašydami pas mus visada adresuokite teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

## Knygų Kataliogas

27 Gyvenimo Mokykla. Parašė Orisson Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907 ..... $1.50
Apdaryta ..... $2.00

63 Karės laukuose. (Karelvio atsiminimai). Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. L-is. Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81 ..... 20c

35 Gyvenimo vaizdeliai. Susidedanti iš devynių sekančių gražių pasakaičių: Atsisveikinimas, Vagis, Kas kaltas, Gatvės vaikai, Paporčio žiedas, Miško sargas, Signalas, Keleivis, Buvio šeybė. Chicago, Ill. 1902, puslapių 99 ..... 15c

43 Iš gevinimo lietuviškų Velių bei Velnių. Pasakos surinktos Dro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų dangų, čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholierą; apie dvasias (dušias) velnius, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panėvėžiečių, Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose ..... $1.50
Audimo apdaruose ..... $2.00

63 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovyjančių kiekvieną skaitytojį ir klausytojį ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330 $1.25
Drutai apdaryta ..... $1.50

67 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280 $1.25
Drutai apdaryta ..... $1.50

69 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingosnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333 ..... $1.25
Drutai apdaryta ..... $1.50

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje knygoje telp kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekviena nusipirkęs iš paminėtų 4 knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemiamą pasakų turtą .. $1.25
Drutai apdaryta ..... $1.50

76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L-is. Turinys: Giesmė apie sakalą, Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103 ..... 25c

90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olšewskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906,

100 Pasaka apie kantrią Aleną. Dukterį turkų ciecoriaus Antoniaus, kuri per 22 metų vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olšewskis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66 .. 20c

120 Po prisidanga Šventinybės. Istoriška apysaka iš Rymo laikų. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905, pusl. 100 ..... 25c

JEI TAU PATINKA
**GERA DEGTINE**
Rašyk mums tuojaus
Ir pasirupink gauti
**DYKAI PILNA KVORTA**
TIKROS GERIAUSIOS DEGTINĖS.
Security Co., 205 So. Water St., Chicago, Ill.
Vardas
Adresas

## ADRESAI VIRŠININKU "ŽINYČIOS" DR-STES

Prezidentas—J. J. Hertmanavičia, 3252 South Halsted Street
Vice-Prez.—Justinas Jakavičia, 1512 W. 19th Street
1-mas Raštininkas—M. M. Juška, 581 W. 22nd Street
2-ras Raštininkas—Aleksandra Olszewskis, 1418 W. 21st Place
Kasierius—Niceforas Žilevičia,
General-Užveizėtojas—A. Olszewskis, 3252 South Halsted Street
**Visi CHICAGO, ILL.**

Su visokiais reikalais prie "Žinyčios", kaip tai apžiurėjimui žemės farmai, ar prisirašyme prie Dr-stės "Žinyčios" ir nusipirkime nuo jos akcijų, kreipkitės visada ar tai raštu ar asabiškai prie jos generališko užveizėtojo adresu:

**"Žinyčia", A. Olszewski, Mgr.**
3252 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.

## Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Męs skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, męs su dėjaugumu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. **Agentai apmokami dosniai.**

## Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literatūros ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasišką knygų, rašančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių. Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Telpgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, palšelių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

**Petras M. Kaitis**
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(šale Lietuviškos Bažnyčios).

Telefonas Yards 3162
## Dr. A. L. Graiczunas
3312 S. Halsted Street :: Chicago

## Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

## Dr. G. M. Glaser

Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esu senesnis gydytoju ant Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkėliau į savo namus po nr.

**3149 S. Morgan St.**
Kampas 32ros gatvės

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti, kaip ir lygšiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Daru visokią operaciją. Liekuosi su pagarba

Telefonas Yards 687.

**Dr. G. M. Glaser**
**3149 S. Morgan Street**
Kampas 32ros gatvės.

## Nauji Zaislai
Atvežti iš Lietuvos.
Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

**Dangus,** šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupleštais keliais ir tinkamais išreiškimais su num, pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kaulelį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupstelį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kaulelį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė ..... $1.50

**Flirtas,** žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė ..... $1.25

**A. Olszewski**
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Im. 17 akmenų Geležkelinis Laikrodėlis.

Stiebelių užsukamas ir nustatomas, vyriško ar moteriško didumo. **20 metų aksotah** rašnotais dvigubais medžioklinis lukštais, puikiai graviruotais. Laikas **kuriuoziai laiko,** ypatingai pritaikytas **geležkeliams, reikalaujantiems užtikimo laikrodėlio. Užtikrinamas 20 metų. Specialiukas paskilbimas:** Męs pasiųsime šitą laikrodėlį kokiu nebuk adresu **C.O.D. $5.75** ir persiuntimo lėšos su tiesa pilno ištyrimo. Jei nebus toks, kaip pasakyta, **nemokėk nė vieno cento. Atmink,** gal tau parsieis užmokėti $35.00 už tokį pat laikrodėlį, jei pirkai jį pas kokį sankrovininką. Labai puikus 14 kar. **auksotas graviuotis ir pakaiso dykai** su kiekvienu laikrodėliu. Adresuok:

**Excelsior Watch Co.**
900 Athenaeum Bldg., Chicago.

## Pinigu Preke.

Iki 500 rublių, rublis po ..... 52½
Nuo 500 iki 1000 rublių, rublis po .. 52
Virš 1000 rublių, rublis po ..... 51½

Prie kiekvieno siuntinio reikia pridėti 25c. ant pačto kaštų.

Jeigu norite, kad pinigai greitai ir gerai suvaikščiotų ir niekur nežutų, tai siųskite per "Lietuvos" redakciją, adresuodami teip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S Halseted St., Chicago, I

Tel. 1532 Yards
## Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

## Marė Laukienė
Atsakanti Akušerka
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Telephonas Yards 2268

Duoda visokią rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Ofisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

## Naujas Išradimas
**Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.**

Tukstančiai plikų žmonių atgavo pulkius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų ataugs nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Atsiųsdami žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženkleį.

**PROF. J. M. BRUNDZA**
BROADWAY & 50. STE ST., BROOKLYN-NEW YORK.

## VISAI DYKAI

Prisiųsk mum porą markių, savo tikrą vardą, pravardę ir adresą, o mes tamistai nusiųsime No. 3 katalogą, didžiausią lietuviškoje kalboje, 64 didelį puslapį. Jame telpa teisingi aprašymai apie suvirš 300 visokių kuniškų nesveikumų, vyrų, moterų ir vaikų. Išaiškina pradžią, priežastį ir pasekmes ligų ir pasako kokias gyduoles naudoti, kiek jos prekiuoja ir kur jas gauti. Telpa paveikslai ir prekės visokių naujausių electro-gydančių aparatų. Roberinių daiktų, Magiškų aparatų, Drukuojamų ir Rašomų Mašinų, Stereoskopų ir jiem Paveikslų, Armonikų, Koncertinų, Britvų ir daugel kitokių kožnam reikalingų daiktų. Rašyk tuojaus. John L. Bagdžiunas, Propt. Adresuok teip:

**JOHN'S SUPPLY HOUSE**
28 PILSEN STATION CHICAGO, ILL.

## VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta
**GALERIJOJ MOKSLO**
344 So. State St. CHICAGO, ILL.
arti Harrison gatvės
**INEJIMAS DYKAI!**

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organų

Tyrinėk pradžią ir išsivystymą žmogiškos rasos nuo lopšio iki grabo, pamatyk keistumus gamtos, žingeidumus ir milžiniškumus.

Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyv didum figurose, sveikuose ir ligotuose pažėjimuose. Kavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

**INŽENGA DYKAI!**
Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.

**LIUOSA GALERIJA MOKSLO**
344 S. State St. Chicago, Ill.

# VISI DABAR SKAITYKITE!

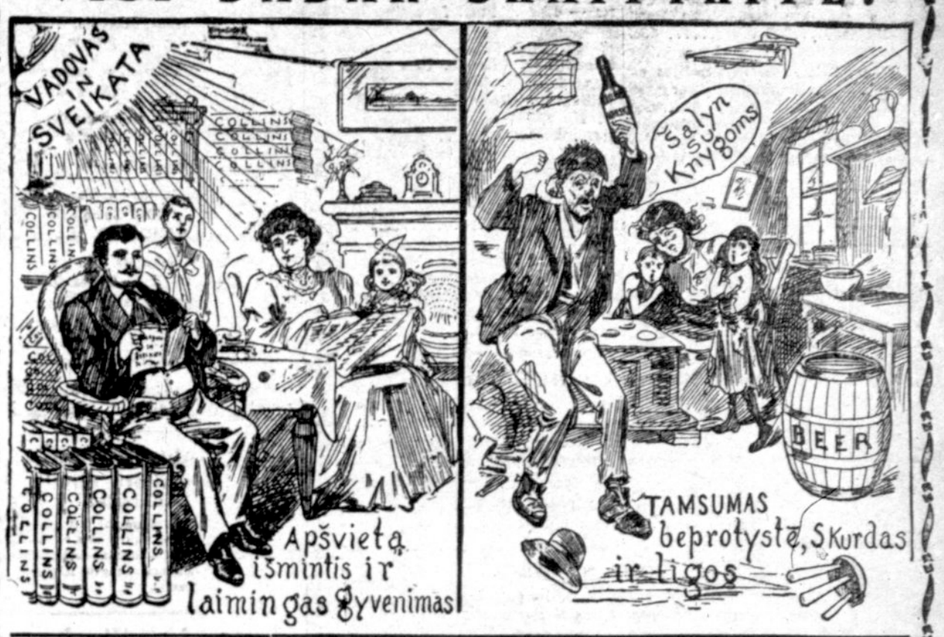


## „VADOVAS IN SVEIKATA"
## Naujausios ketvirtos laidos.

Ta garsioji knyga parašyta **Dr. E. C. Collins,** bet paskutinė laida padidinta, su daug naujų išaiškinimų, visokios ligos, jų vardai, kaip nuo ligų išsisergėti, išsigydyti ir kaip buti sveiku. Daug žingeidžių paslaptybių aprašyta laimingam ženybiniui gyvenimui,

**su nauju priedu, 228 lapų dydžio, pripildyta ir išleista**
**THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO!**

TĄ KNYGĄ SKAITYTOJUI IR KLAUSYTOJUI suteiks tikrą rodą gyvenime, kaip but sveiku, o sergantiems kur ir kaip išsigydit. Yra tai pirmutinė lietuviškoj kalboj, tokia naudinga knyga.

**„VADOVĄ IN SVEIKATĄ"** kuris tik perskaitys, netik mokės nuo visokių ir užsikrečiamų ligų išsisergėti, bet ir daktariškam moksle apsišvies.

**Toje knygoje** apart aprašymų yra daug paveikslų, kad žmogaus subudavojimą ir vidurines paslaptis kaip zerkole permatys,— teip atvirai ik šiol nieks nedrįso viską parodyti.

**„VADOVAS IN SVEIKATĄ" yra labai naudinga seniems ir jauniems, vyrams ir moterims, apsivedusiems ir jaunikiams, kiekvienoje stubeje ji turėtų rastis. Tik viską dasižinosi, kaip pačią knygą perskaitysi. Ji tukstančius sveikais padarė, kitus nuo mirties išgelbėjo ir gyvena laimingai.**

**SZIOS PASKUTINES LAIDOS IR VEL 100,000 ISZLEISTA,**

kurie dar neturit, todėl pasirupinkite tą knygą, yra tai kaipir turėti daktarą savo namuose. Dabar „V. in S." stora, didelė knyga, bet jos prekė ta pati, **tik 45 cen.,** vienok kad ji labui visuomenės išduota, tad kiekvienam bus prisiųsta **VISAI DOVANAI,** kuris atsiųs tik už prisiuntimą **10 cen. markėms.**

**Jei sergi** pirmiau nekaip kreipsiesi prie kokio nors daktaro, tai reikalauk ir perskaityk „VADOVAS IN SVEIKATĄ". Sergantiems męs rodijame skaityti apie **REUMATIZMĄ, PLAUČIŲ, KEPENŲ, INKSTŲ, ŠIRDIES, VIDURIŲ, VYRŲ IR APIE MOTERŲ** ligas. Sveikiems kitus skyrius, nes kiekvienas straipsnis labai akyvas ir naudingas. „V. in S." reikalinga kiekvienam, tai perskaitęs nepateks į ligos nasrus.

**Teipat išleidėjai „VADOVO IN SVEIKATA" uzlaiko grynas, geriausias gyduoles, kokias tik gamta ir mokslas išduoda, ir išsiuntinėja visur.** Rašant adresuot:

**The Collins New York Medical Institute, Inc.**
140 W. 34 Str., New York, N. Y.

# IŠGYDAU IN 5 DIENAS

Varicocelę ir HYDROCELĘ t.y. pagadintas gyslas Be peilio ir skausmų.

Išgydau kiekvieną serganį Varicocelę, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimu nervų, Hydrocelę arba vyrų lytiškas ligas. Šitokius pasiulymus duodame visiems tiems, kurie buvo gydomi visokių kitų daktarų be jokios pasekmės ir išdavė pinigus dykai; todėl noriu jums parodyti, kad mano budas yra vienintelis ir su juo išgydysiu ant visada.

**Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.**
Skaudėjimus sklivio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

**PLAUČIAI.** Sergantiejie dusuliu, bronchitu ir plaučių ligomis išgydomi galutinai naujausia mano metoda.

**Slaptingos Vyrų Ligos.** Aš išgydau greitai ir ant visada kiekvieną slaptingą vyrų ligą; užlaikau viską didžiausioj paslaptyj.

**Visokios patarmės dovanai!**

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

**Moteriškas Ligas.** Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę ir kitas, išgydau pasekmingiausiai pagal mano metodos sutaisytus vaistus.

**Kraujo Užnuodyjimus** ir odos ligas, paveizdan: išbėrimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir visokias kitas ligas **išgydau ant visados.**

**Kalbu lietuviškai!**

**Dr. L. E. ZINS,** 41 So. Clark St., Chicago, Ill.
Tarpe Lake ir Randolph Street
PRIĖMIMO VALANDOS: nuo 8 ryto iki 8 vakare. Nedėliomis: nuo 9 ryte iki 4 po pietų.

# Serganti Vyrai!

**Jauni ir pusamžiai, kurie kenčiate nuo ligų, nenusiminkite. Susiraminkite! Gelbėkite save! šaukitėsi prie mųs!**

**Eikite ten, kur busite gydomi sanžiningai ir greitai pasveiksite! Sučėdysi laiką ir pinigus eidamas į Western Medical Dispensary. Patarimas dykai.**

**Sutinimai ir kitoki nesveikumai** yra išgydomi trumpu laiku su kelioms dienoms musų originališku budu gydymo. Atsakančiai pritaikytas musų gydymas yra tikriausias ir nuodugniausias budas ant svieto, pastekimui nuodugnaus išgydymo. Negaišink laiko ir nestatyk pavojui savo sveikatos, klausdamas patarimo pas aptiekorių ar draugą. Jei nėsi atsakančiai gydomas, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per visą savo amžių ir ji visuomet atgabens tamistai nelaimę ir susikrimtimą. Męs išgydome tukstančius tokių ligų, dėlto kad turime jomis ypatišką gydymą.

**UŽSIKIMŠIMAS ARBA UŽAKIMAS VARPOS.** Nedaro skirtumo kaip ilgai kentėi nuo užakimo varpos ir kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, musų gydymas tamistą tikrai išgydys. Su musų gydymu nereikia jokio piaustymo. Musų gydymas yra geriausias visoj pasaulėj, be jokio skausmo jis prašalina nesveikumą ant visados.

**UŽNUODIJIMAS KRAUJO.** Jei vartojai nuodingus vaistus ir turi skausmus, žaizdas burnoje, gerklėje ar pratrukimus ant kokios nors dalies kuno, tai sergi nuo užnuodijimo kraujo, kurį gali išgydyti **Western Medical Dispensary.** Męs ieškome sunkiausiai išgydomų ligų praščiausiame padėjime. Męs išvalysime tavo kraują grynai ir prašalinsime iš viso kuno įvairius nevalumus bei nuodus trumpesniu laiku negu kas kitas kokiojdaliyj pasaulėj.

**GUMBUOTOS IR SUSISUKĘ GYSLOS.** Tokį padėjimą gyslų męs išgydome be sugaišimo laiko, be jokio skausmo ir ant tuojaus. Musų gydymas prašalina visokius ligotus padėjimus, pagamina pilną bėgimą kraujo, sugrąžina greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai pranyksta visai.

**MĘS IŠGYDOME KUOMET KITIEMS NENUSISEKA.**

Męs teipgi išgydome trumpu laiku visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžių vyrų. **PASIKLAUSIMAS IR IŠTYRIMAS DYKAI!** Viską užlaikome slaptybėje. Jei busi gydomas musų, niekas to nežinos. Męs turime tam tikrą gydymą kiekvienai ligai.

**$10.00 vertės ištyrimas su X-spindulials dykai.**

Vyrai, mananti apsivesti, privalo atsišaukti pas mus dėl ištyrimo, idant žinoti ar jie tinka apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali buti kune kokia liga, kuri kliudytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.

Jeigu tamista turi kokį nesveikumą kune, pasinantį nuo peržengimo gamtos tiesų, tai nemėgink jo užslėpti ženatve, nes ženatvė tiktai gelbeti ligai įleisti šaknis gilian į kraują, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.

Atsišauk ištyrimui į Western Medical Dispensary ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikras apsivesti.

**IŠTYRIMAS IR PASITEIRAVIMAS DYKAI!**

**Nereikalaujame pinigų pradžiai gydymo. Jei negali ateiti pats, rašyk.**

**Western Medical Dispensary**
**91-93 E. Washington Street Chicago, Ill.**

**VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų ir nuo 6 iki 7 vakaro. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po pietų.**

# Apdraudimas.
## (Insurance)

Kolai žmogus yra sveikas ir turtingas, tai ir laimingas. Bet sveikata žmogaus kiekviename laike gali posikeisti liga, o gyvastis mirtim. Turtas teip pat kiekvienoj valandoj gali buti sunaikintas ugnies ar kitokios nelaimės ir žmogus iš laimingo ir turtingo gali likti vargšu. Susirgęs žmogus negali uždarbiauti, o jam pasimirus likę vaikai, tankiai mažais kudikiais, neturi kąsnio duonos ir jų gyvenimas iš pat mažystės yra vargingas. Visas turtas yra nieko nevertas, jei jis kiekvienoj valandoj gali buti sunaikintas ugnies ar kitokios nelaimės ir todėl kiekvienas išmintingas žmogus privalo apsidrausti nuo visokių nelaimių, kurios jį kas valanda gali ištikti.

Męs apdraudžiame visokį turtą, ar tai bus namai, naminiai daiktai, vaizba, ar kas kitas, nuo ugnies ir kitokių nelaimių geriausiose Apdraudimo kompanijose.

Męs apdraudžiame sveikatą atsitikus ligai ar sužeidimui tokiose kompanijose, kurios, susižeidus, užmoka tiek, kiek sveikas žmogus uždirba, ar dar ir daugiau.

Męs apdraudžiame gyvastis ir, atsitikus mirčiai iš ligos ar susižeidimo arba kitokios priežasties, musų Apdraudžiamosios kompanijos išmoka vaikams, ar kam yra pavedama tokią sumą pinigų, kokiai buvo užsirašyta.

Prėmija, arba mokestis už apdraudimą namų, daiktų, sveikatos ir gyvasties yra teip maža, kad kiekvienas ir mažai uždirbantis darbininkas lengviai gali išsimokėti. Teipogi galite mokėti apsaugojimui savo gyvasties 10, 15, 20 metų ar daugiau ir išėjus tam laikui, jei gyvi busite, gausite tokią sumą, kokiai užsirašėte. Platesnes žinias gausite musų ofise Apdraudimo skyriuje. Ateikite, męs apie tai paaiškinsime.

**A. OLSZEWSKI**
3252 So. Halsted Street Chicago, Ill.

## "RAISTĄ" (The Jungle). DUODU DOVANAI

Skaitytojams "Lietuvos" ir "Vienybės L.", kurie dar tos knygas neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos "RAISTAS" nėsi dar skaitęs, tai visai mažai težinai Amerikos g u d r y b e s, s u k t y b e s ir, teip vadinamo jos, g e r o v ę ir negali išsilangoti nuo visokių pinklių, nes neturi gaus patyrimo. "RAISTAS" tai knyga patyrimų.

Perskaitęs "RAISTĄ" teippat žinosi visą sutvarkymą dabartinės pramonijos ir kodėl bedarbės kils, o tuomi ir kaip galima turėti viduomet darbą ir gyventi laimingai.

"RAISTAS" dėl išnašumo savo idėjų yra telp pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

"RAISTAS", kurią sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 655 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje.

"RAISTO" kaina $1.00, perkant pačią knygą. Prenumerata laikraščių "Lietuvos" ar "Vien. Liet." metams $2.00. Bet kas naujai užsirašė "Lietuvą" ar "Vien. Liet." metams, prisiųsdamas man $2.00, apturės metams vieną šitų laikraščių ir "RAISTĄ" dykai.

Siuntimui prenumeratos adresas: J. Naujokas, Madison Sq. box 189, New York, N. Y.

Kiekvienas lietuvys inteligentas pripažins didelę vertę knygos "Raistas".

Geriausias lietuviškas dantų daktaras
## A. J. Zimontas (lietuvys)
3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, sudeda naujus vieton išpuolusių, pripildo iškirnijusius auksu, sidabru, amalgamu.
Valandos: Siokioms dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephonas Yards 2268

## Dr. Marija Dowiatt-Sass
749 W. 18th Street
Tarpe Paulina ir Wood gatvių

Ofiso valandos: nuo 8:30 iki 10:30 ryto; nuo 2 iki 3:30 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. Nedėliomis nuo 8:30 iki 11 tiktai. Telefonas Canal 1479.

Telefon Yards 471.
## Notary Public
(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

**J. J. Hertmanowicz**
Ofisas
**A. Olszewski'o**
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

## F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at L
Chamber of Commerce Bldg., Room
S. E. Corner La Salle and Washington St
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mok jurisprudencijos čia Amerikoj. V visokias provas, civiliškas ir krimi liškas, visuose teismuose (suduos
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gat
Telephone Yards 6046